

ଶ୍ୟାମଳ ଶୁବର୍ଣ୍ଣ

Shyamala Subarna

କୃଷି ଇତିହାସିକ ପତ୍ରିକା
(An Agriculture Related Quarterly Magazine)

ଏପ୍ରିଲ - ଜୁନ ୨୦୨୧

ଡ୍ରାଇସ ସ୍ଵନଷ୍ଟ ବିଶେଷାଙ୍କ

ସମୀଦକ: ଡି. ଶୁଭମ

www.shyamalasubarna.com

ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ

Shyamala Subarna

(କୃଷି ଉତ୍ସବ ଓ ପାଇଁ ପତ୍ରିକା)

(An Agriculture Related Quarterly Magazine)

ବୃତ୍ତାବ୍ଧ ସୁନ୍ଦର ବିଶେଷାଙ୍କ

: ସମ୍ପାଦନାମଣ୍ଡଳୀ :

ପ୍ରଞ୍ଚା ପରମିତା

ଚିନ୍ତ୍ୟ ଜେନା

ବିଜ୍ଞାନ ମିହିର ରାଉଡ଼

ଶୁଭଗ୍ରୀ ସାହୁ

ଜଗଦାନନ୍ଦ ପ୍ରଧାନ

: ଉପଦେଶ୍ୱା :

ଭୁବନାନନ୍ଦ ଅଧ୍ୟକାରୀ
ଗୌରାଙ୍ଗ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ

ଡ. ଅରବିନ୍ଦ ଦାସ
ଶୌମ୍ୟଶ୍ରୀ ପାଣିଗ୍ରାହୀ
ସୁବ୍ରତ କୁମାର ମହାନ୍ତି

ମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ

ଡଃ. ଶୁଭଗ୍ରୀ

: ଯୋଗାଯୋଗ :

ବାସୁଦେବପୁର, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୨୫୪

ଡ୍ରାମ୍ୟଭାଷ-୯୪୩୮୪୭୦୭୯୯

Email- dshuvam97@gmail.com

ମୂଲ୍ୟ- ୩୦/- (ତିରିଶି ଟଙ୍କା) ମାତ୍ର

website- www.shyamalasubarna.com

‘ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ’
(କୃଷି ଭିତ୍ତିକ ଟ୍ରେମାସିକ ପତ୍ରିକା)

ମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ : ଡି. ଶୁଭମ

ମାର୍ଗଦର୍ଶକା ଓ ପ୍ରେରଣା: ଶ୍ୟାମତୀ ମନ୍ଦିରୀ ଦାସ
ଡି. ସ୍ବାତୀ

ସହଯୋଗୀ ସମ୍ପାଦକା - ରୂପାଲି ମହାପାତ୍ର

ଅକ୍ଷର ସଜ୍ଜା: ମହେଶ ଚେକ୍ନୋଲୋଜି ,
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମୁଦ୍ରଣ: ମହେଶ ଚେକ୍ନୋଲୋଜି , ଭୁବନେଶ୍ୱର
ଡାମ୍‌ପାର୍କ୍: ୧୦୦୮୧୮୮୭୯୧

ପ୍ରକଳ୍ପ : ମହେଶ ଚେକ୍ନୋଲୋଜି, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଇ-ସଂକ୍ରତଣ : ମହେଶ ଚେକ୍ନୋଲୋଜି,
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ପ୍ରକାଶନ ସମୟ:- ଏପ୍ରିଲ , ୨୦୨୧

ମୂଲ୍ୟ:- ୩୦/-
(ତିରିଶି ଟଙ୍କା ମାତ୍ର)

ସୂଚନା :

୧. ଏହା ଏକ କୃଷିଭିତ୍ତିକ ଟ୍ରେମାସିକ ପତ୍ରିକା
୨. ପ୍ରତି ତିନିମାସରେ ଯଥା ଜାନୁଆରୀ-ମାର୍ଚ୍‌, ଏପ୍ରିଲ-ଜୁନ୍, ଜୁଲାଇ- ସେପ୍ଟେମ୍ବର, ଅକ୍ଟୋବର- ଡିସେମ୍ବର ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଏ ।
୩. କୃଷି ଭିତ୍ତିକ ଉପାଦେୟ ଲେଖା ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ଠିକଣାରେ ପଠାଇବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।
୪. ଆବଶ୍ୟକ ଲେଖା ପ୍ରକାଶନ ଉପଯୋଗୀ ହେଲେ ତାହା ନିଷ୍ପତ୍ତି ପତ୍ରିକାରେ ସ୍ଥାନିତ କରାଯିବ । କୃଷି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଗବେଷଣାମୂଳକ ଲେଖାକୁ ଆମେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥାଉ ।
୫. ଲେଖା ଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଭୁଲ ଭାବରେ ଡି.ଏ.ପି କରି ମେଲ୍/ ଠିକଣାରେ ପଠାଇବା ବାଞ୍ଚନୀୟ । ଲେଖକଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଠିକଣା, ଫଟୋ ଓ ଫୋନ୍ ନିଯର ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

‘ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ’ର ଇ-ସଂକ୍ରତଣ ଏବେ ଉପଲବ୍ଧ । ଅନଳାଇନ
ଜରିଆରେ ଇ-ପତ୍ରିକା ଦେଖିବା ପାଇଁ ଲଗଅନ୍ କରନ୍ତୁ

www.shyamalasubarna.com

धर्मेन्द्र प्रधान
धर्मेन्द्र प्रधान
Dharmendra Pradhan

मंत्री
पेट्रोलियम एवं प्राकृतिक गैस ;
इस्पात मंत्रालय
भारत सरकार, नई दिल्ली
Minister
Petroleum & Natural Gas ;
Steel
Government of India
New Delhi

Message

I am happy to learn that “Shyamala Subarna” is going to be published in April, 2021 which is a student initiative and has been working with Farmers and Agriculturist for shortening the gap between the laboratories and the field.

Now these days broaden prospect on the advancement of new and innovative possibilities in Agriculture sector and its related areas has become highly important. I hope this magazine will help in disseminating such information to the grassroots and to all such agencies, institutes, organizations and stakeholders in the industry, abreast them with latest developments in the field of agriculture and agribusiness.

I extend my greetings and good wishes for successful publication of the magazine.

Dharmendra Pradhan

Message

શોમયુગી પાણિગ્રાહી
ચહેરેલાર
વાસુદેવપૂર, ભદ્રક

શયામલ સુબર્ષ્ટે એક અત્તરણ ઉજારણ

શયામલ સુબર્ષ્ટે – કૃષી પરિધીનું વાહારિ કર્મચાર કાયાકષ્ટરે કૂહુક કિમિઆ .. પુણી કબિતા ગઢે ગહન દુનિઆ .. એક કૃષી મનષ્ઠ ચેતનાર બધાપક બિષ્ટાર્ણ દુનિઆ ..

ଓଡ଼ିଶା ગ୍ରାમ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିର નିଆରା બାଜ୍ଞା એହ ଅନନ୍ୟ ଅନୁଭୂତିର એକ ମାର୍ମିକ ପ୍ରତିବେଦନ .. શયામલ સુબર્ષ્ટે..ଆଗମୀ ઘମନ ପାଇଁ કૃષી પରିବର્ત્નનର અଭୂત બାର୍ତ୍ତାବହ .. ପુણી જିଙ୍ଗାସ୍ତ ମନର ଅନନ୍ତପ୍ରଶ୍ନ ଏହ ଫେର୍ଖାଫେର୍ଖି, એକ અନନ୍ୟ ଅଯୁତ ସମ୍ବାଦନା .. એକ થରୁଜ ସାକ୍ଷର.. શયામલ સુબર્ષ્ટે કେବଳ એକ કૃષી ભିରିକ ପତ୍ରିକା , તାହା ନୁହେଁ , એକ କଂଚା ହାତରେ ଗଡ଼ା ନିହାତି ସ୍ଵପ୍ନ ମନଷ્ઠ ખୁଆଲି ମନର ଅଳୁହା ବେଦନା । ગତ ତିନି ବର୍ଷର ଯାତ୍ରା ପଥରେ ସାଉଁଟିଛି କେତେ ପ୍ରଶଂସା, କେତେ ନିଦା , ଅପବାଦ ବି । કିନ୍ତୁ ଏସବୁରେ ଡରି ନଯାଇ ବରଂ ପୁણી ଅଣ୍ଣା ସଲଖ୍ଯ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର ।

ଆଜି ପୁણી ତୃତୀୟ ସ୍ଵନଷ୍ଟତ ଉତ୍ସବରେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରକାଶ ହେବାକୁ ଯାଇଛି । નୂଆ ପରିକଷ୍ଟନା .. નୂଆ ପ୍ରଯାସ । એ ଅବସରରେ ଏ ପତ୍ରିକାର ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟ, ସଦସ୍ୟାଙ୍କୁ ମୋ ତରଫରୁ ଅଯୁତ ଶୁଭେଳା ଓ ଢେର ସାରା ସୁମନାସ ।

ବିଜୟ କୁମାର ମହାନ୍ତି
ଆବସରପ୍ରାପ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ମୁଖ୍ୟ
କୃଷି ଅଧିକାରୀ , ଗଜପତି

Message

ଏହା ଅଛି ଆନନ୍ଦର ବିଷୟ ଯେ ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ତାର
ଡୂଡୀୟ ସୁନନ୍ଦତ୍ତ ଉତ୍ସବ ପାଳନ କରିବାକୁ ଯାଉଛି । କୃଷି
ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୀର୍ଘ ଚିନ୍ମ ବର୍ଷ ଧରି ପ୍ରକାଶ
ପାଉଥିବା ଏ ପତ୍ରିକା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏକ ପ୍ରଶଂସନୀୟ
ପଦକ୍ଷେପ । ଯୁବ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନୀ ଡି ଶୁଭମଙ୍କ ଅକ୍ଲାନ୍ତ ଉଦ୍ୟମ
ଯୋଗୁଁ ଏହା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବହୋଇ ପାରିଛି । ସୀମିତ ସମୟ
ମଧ୍ୟରେ ଏମିତି ଏକ ଟ୍ରେମାସିକ କୃଷି ପତ୍ରିକା ଚାଷୀ ମାନଙ୍କ
ଦ୍ୱାରା ଆଦୃତ ହୋଇପାରିଛି । ଏହା ମଧ୍ୟମରେ ଚାଷୀ ମାନେ
ବିଭିନ୍ନ କୃଷି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମସ୍ୟା ଓ ସମାଧାନ ବିଷୟରେ
ଅବଗତ ହୋଇପାରୁଛନ୍ତି । ଏହା ମଧ୍ୟ ଚାଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ
କାର୍ଯ୍ୟରେ କ୍ଷେତ୍ର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଉକ୍ତୁଷ୍ଟ ପତ୍ରିକା ।

ମୁଁ ଏହି ଆବସରରେ ପତ୍ରିକାର ଉଦ୍ଦଳ ଭବିଷ୍ୟତ କାମନା
କରୁଛି ।

Dr Bijoy Kumar Pany
Head, Dept of Soil science and
Agricultural Chemistry,IAS,SOA

Message

Agriculture impacts billions of hunger and 21st century most underrated culture. Shyamala Subarna is trying and also will try to glorify the life of Farmers. The young buds are doing a fantabulous job for the development of farmers and farming community.

The third foundation special issue will publish in this April 2021. I convey my best wishes and all round development of the magazine.

Message

Mr G.C. Das
Founder, Shyamala Subarna

Agriculture is the backbone of Indian culture and economy . The economic development of our country mainly depends on agriculture as around 60% of our population are still involved in agriculture and allied sectors. Also, attaining food security will decrease our dependence on imports and further help to increase exports. So, agriculture and allied sector becomes the focal point for the Government. Agriculture is one of the most noble and selfless job. Farmers are the real son of the soil as they provide us with food which is the optimum necessity for our survival. The empowerment of farmers and improvement of the agriculture sector is an absolute necessity of the prevailing times and the youth of our country should shoulder the responsibility. They have a better understanding of the modern technical know how and energy which can be perfectly implemented in agriculture . The quarterly agriculture magazine SHYAMALA SUBARNA has been playing a major role for the development of farming community since 3years. The magazine is published both in print online edition and has reached more than 33000 readers in its website. The Foundation day special issue is going to publish in this month.

I wish a great future and a successful journey of magazine.

ପାଠକୀୟ ମତ

ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସବୁଦେଲେ ଚାଷୀ ୩ ଓ ଚାଷୀକୁଳ ପାଇଁ
ସମର୍ପିତ । ବିଶ୍ଵା ଟିନି ବର୍ଷ ହେବ ଏ ପତ୍ରିକାର ଯାତ୍ରା ନିଶ୍ଚିତ
ଭାବରେ ଚାଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ନୃଆ ସମ୍ମାଦନା । ଆଜିର
ଡୃଢ଼ୀୟ ସ୍ଵନନ୍ଦତ୍ତ ଉସ୍ତୁବ ଅବସରରେ ଏ ପତ୍ରିକାର ମଙ୍ଗ
ଧରିଥୁବା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମୋ ତରଫରୁ ହାର୍ଦିକ ଶୁଭେଛା ।

ଶ୍ୱରଣ କୁମାର କର
ଟିରୋଲ

ଡୃଢ଼ୀୟ ଚାଷୀ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଛାତ୍ରକ୍ରାତ୍ରୀ ମାନେ ନେଇଥିବା
ଏ ପଦସେପକୁ ମୁଁ ସ୍ଵାଗତ କରୁଛି । ପ୍ରଥମ ସ୍ଵନନ୍ଦତ୍ତ ଉସ୍ତୁବ
ଅବସରରେ ମୁଁ ଉପର୍ଦ୍ଵିତ୍ତ ଥିଲି । ଆଉ ଆଜି ଡୃଢ଼ୀୟ ବର୍ଷ ପୂର୍ବ
ଅବସରରେ ମୋ ଆଶାବାଦ ଓ ଶୁଭେଛା ବି ଜଣାଉଛି ।
ଯାତ୍ରାପଥ ସ୍ଵରଗ ହୋଇଥିବୁ ।

ପ୍ରମୋଦ କୁମାର ପାଢ଼ୀ ,
ବାସୁଦେବପୁର

୨୦୧୮ ରୁ ୨୦୨୧ ଯାଏଁ ଅନେକ ସଂଘର୍ଷକୁ ପାଥେୟ
କରି ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଆଜି ଡୃଢ଼ୀୟ ସ୍ଵନନ୍ଦତ୍ତ ଉସ୍ତୁବ ପାଳନ
କରିବାକୁ ଯାଉଛି । କୃଷି ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିକଳ୍ପିତ ଏ
ପତ୍ରିକା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏକ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ସାଜୁ । ଚାଷୀକୁଳର
ଉନ୍ନତି ହେଉ । ଏହା ହେଁ କାମନା । ପତ୍ରିକାର ଉତ୍ସଳ ଭବିଷ୍ୟତ
କାମନା କରୁଛି ।

ଦେବୀ ପ୍ରସାଦ ପତି
କଟକ

ଶୁଭମ ବାବୁଙ୍କ ସମ୍ମାଦନାରେ ପ୍ରକାଶିତ ଏ ପତ୍ରିକା ନିଶ୍ଚିତ
ଭାବରେ ଆମ ଚାଷୀ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଭଲ ଖବର କହିଲେ
ଭୁଲ ହେବନି । ମୁଁ ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟା ଏହାର ପଢିଛି । ଆଜି ଡୃଢ଼ୀୟ
ସ୍ଵନନ୍ଦତ୍ତ ଉସ୍ତୁବରେ ମୋ ତରଫରୁ ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଚିମକୁ
ଶୁଭେଛା ।

ସୁଜନ ମୁଦ୍ଦୁଲି
କସର୍ବା , କଟକ

ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରମୟା

ଆମ ପ୍ରମାଧାନ

କୃଷି ଓ କୃଷକର ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ସୃଷ୍ଟି ।
ପ୍ରତିସଂଖ୍ୟାରେ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଗାଁ ମାନଙ୍କରୁ ଚାଷୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସମସ୍ୟା ସମର୍କରେ ଆମକୁ ଜଣାଇଥାଏଟି । ଆମେ ଯଥାସମ୍ବନ୍ଧ ଚେଷ୍ଟା କରିଛୁ ସେସବୁର ସଠିକ ସମାଧାନ ପାଇଁ । କାରଣ ଚାଷୀର ହିତେ , ଦେଶର ହିତେ ।
ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଚାଷୀ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସମର୍ପିତ । ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶନ ଠାରୁ ଆମେ ସଦାସର୍ବଦା ଚାଷୀମାନଙ୍କର ସମସ୍ୟା ଉପରେ ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛୁ । ତେଣୁ ଆମର ଏହି ବିଶେଷ ପୃଷ୍ଠାରେ ଏଥରର କେତେକ ସମସ୍ୟା ଓ ସମାଧାନ ସହ । ଆଶା କରିଛୁ , ଏମିତି ନିରପେକ୍ଷ ଭାବରେ କୃଷକମାନଙ୍କର ସେବା କରିଚାଲୁଥିବ ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ....

ପ୍ରଃ କ୍ଷାରଜଳ ଜାଲଘର ମାଛ ଚାଷ ର ଉପାଦେୟତା କ’ଣ ?

ଉଃ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼କଥା ହେଉଛି ଏହା ଚାଷୀ ମାନଙ୍କର ଅଧିକ ଆୟର ମାଧ୍ୟମ । ପୋଖରୀ ଗାଡ଼ିଆର ଚାଷ ଅପେକ୍ଷା ଏହି ଜାଲଘର ଚାଷ ଅପେକ୍ଷାକୁଡ଼ି ଅଧିକ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ । ଏଥୁରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଜଳସ୍ତର ହ୍ରସ୍ଵର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଏକ ପରିଚାଳନା ସହିତ ହୋଇଥାଏ ।

ରମେଶ ଗୁରୁ
ନରସିଂହପୁର, କକ୍ରାନ୍ତିକା

ପ୍ରଃ ଓଡ଼ିଶାରେ ରେଶମ କୀଟ ଚାଷ କରାଯାଇପାରିବ କି ?

ଉଃ ସାଧାରଣତଃ ରେଶମ ପୋକର କୋଷରୁ ରେଶମ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଏ । ରେଶମ ତତ୍ତ୍ଵ ପାଇବା ପାଇଁ ଏହି ଚାଷ କରାଯାଇଥାଏ । ଓଡ଼ିଶାରେ ତିନି ପ୍ରକାର ରେଶମ କୀଟ ପାଇନ କରାଯାଏ ଯଥା- ମଲବେରୀ , ଚିତ୍ତବେରୀ ଏବଂ ଏରି । ଚିତ୍ତବେରୀ ଓ ଏରି ପାଇନର ପାଇନର ପାଇଁ ପାଇଁ ଜଡ଼ିବାକୁ ପଢ଼େ । ସୁତରାଂ ମଲବେରୀ ପାଇଁ ମଲବେରୀ ଗଛ, ଚିତ୍ତବେରୀ ଗଛ ପାଇଁ ଅର୍ଦ୍ଧନୀ ଓ ଏରି ପାଇଁ ଜଡ଼ିବାକୁ ପଢ଼େ ।

ପ୍ରମୋଦିନୀ ନାୟକ
ସୋର

শান্তিনিকেতন শিশুসংগঠন

শান্তিনিকেতন শিশুসংগঠন

প্র: এবুজ খণ্ড ক’শ ?

ଉ: মুখ্য ফ়সল করিবা পূর্বৰু জমিরে ধর্ণিচা চাষ করি ফুল ধরিবা পূর্বৰু মাটিরে হল করি মিশেছিবা দুরা এবুজ পত্র পচি মাটির উর্বরতা ও জলধারণ ক্ষমতা বৃক্ষিথাএ। এহা সহ মাটির উপর স্তর ক্ষয় হুৰ নাই। ফলে গছ পটিক ভাবৰে বৃক্ষিবা সহ অমল বৃক্ষ ঘটে। এথৰু হেকুৰ পিছা অনুন্য ৩০-৪০ কিগ্রা যবক্ষারয়ান মিলিথাএ।

ষেবক শ্ৰীকান্ত
কচক

প্র: ধান পরে বিৰি বুশিবার প্ৰকৃষ্ট এময় ও প্ৰশালী ক’শ ?

উ: সাধাৰণতঃ বিৰি অমল পাৰ্ছ ৯০ দিন এমন নেলথাএ। ঢাক্ষাৰাইমানে কেচেক ক্ষেত্ৰে তলি রোজবাৰ কিম্বা বুশা জমিৰে ঘাস বাছিবাৰ দুৰ রু তিনি স্পৃহ পৱে হিত বিৰি বুশাযাএ। যেমনি ধান অমল পূর্বৰু এহা অমল হোলপাৰিব। সাধাৰণতঃ ডেডিআ মাৰ্গশীৰ মাথৰে অমল হোল , অষ্টমাৰে পিঠা প্ৰস্থুতি হুৰে। বিৰি বুশিবা র ণ রু ৪ দিন পূর্বৰু গোৱৰ একঊ জলৰ এক মিশুণ প্ৰস্থুতি কৰি হিতৰে থিংচন কৱাযাএ। যাহাদুবাৰা মাটিৰ উৰ্বৰতা রে বৃক্ষিঘটে। এক ধাৰুআ লুহা সাহায্যৰে হিত উপৱে ধাঢ়ি প্ৰশালী অবলম্বন কৰি ৭ রু ৩ ষেমি গভিৰে মাঞ্জি বুশাযাএ। মাঞ্জিৰে মাঞ্জিৰে অনাবনা ঘাসৰকু উপত্তি গছৰ যন্ত্ৰ নিআয়াএ।

সুবাস দাস
নিষ্ঠাকোৱলি
কচক

ମତାମତ କ୍ଷେତ୍ର

ଉଦୟୋଗୀକରଣ ହିଁ ସୁବସନ୍ଧିକରଣର ରୂପରେଣ

ଉଦୟୋଗୀ – ଏହା କୌଣସି ଏକ ବିରାଟ ଶବ୍ଦ ନୁହେଁ, ବରଂ ଆମ୍ବନିର୍ଭରଶୀଳତାର ନୂଆ ଏକ ଘୋପାନ । ଜଣେ ଚାହିଁଲେ ଯେକୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଦୟୋଗୀ ହୋଇପାରିବ । ଯଦି ଜଣେ ନିଜେ ଉଦୟୋଗୀ ହୋଇ ପାଠ ଚଙ୍ଗାକୁ ପରାଶ ଚଙ୍ଗାରେ ପରିଶତ କରିପାରୁଛି ତାହେଲେ ସମୟ ଆସିବ ସେଇ ପରାଶ ଚଙ୍ଗା ଦିନେ ପାଠ ଲକ୍ଷରେ ପାଇଁପାରିବ । ତେବେ ଏଥୁପାଇଁ କେବଳ ଆବଶ୍ୟକ ଆମ୍ବନିଶ୍ଵାସ । ପଶୁପାଳନ , ମସ୍ୟଚାଷ , କୁଟୁମ୍ବାପାଳନ , କୃଷି ଆଦି ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଣେ ଚାହିଁଲେ ଉଦୟୋଗୀ ହୋଇପାରିବ । ଯୁବଶଙ୍କି ହେଉଛି ସର୍ବଶଙ୍କିମାନ । ଏମାନଙ୍କର ସଶଙ୍କିକରଣ କେବଳ ଉଦୟୋଗୀକରଣ ଦ୍ୱାରା ହେଁ ସମ୍ଭବ । ସମୟକୁ ଅପେକ୍ଷା ନକରି ନିଜେ ନିଜ ପ୍ରୟାସରେ ଆମ୍ବନିର୍ଭରଶୀଳ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ସ୍ଵତରାଂ ଉଦୟୋଗୀକରଣ ହିଁ ଯୁବସନ୍ଧିକରଣର ପ୍ରକୃତ ରୂପରେଖ, ଏଥୁରେ ଦିମତ ନାହିଁ । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଆମେ କେତେକ ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ସହ ଅଧୁକ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲୁ.....

ଜନସଂଖ୍ୟାର କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧକୁ ଭାରତରେ ବେକାରୀ ସମସ୍ୟାକୁ ଗୁରୁତର କରିଛି । ଆଜିର ଯୁବଗୋଷ୍ଠାଙ୍କ ପାଇଁ ନିଯୁକ୍ତ ପ୍ରମୁଖ ଦାବୀ । ତେଣୁ ମୋ ମତରେ ଉଦୟୋଗୀକରଣ ଦ୍ୱାରା ଯୁବସମାଜର ସଶଙ୍କିକରଣ ହୋଇପାରିବ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଯୁବଶଙ୍କି କେବଳ ନିଜକୁ ସଶଙ୍କିକରଣ କରାଇନଥାଏ ବରଂ ସେ ତା ସହ ଅନେକ ନିଯୁକ୍ତ ବି ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ଯାହା ଯୋଗୁଁ ଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ଆଉ କେତେ ଜଣ କର୍ମନିଯୁକ୍ତ ପାଇବା ସହ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଉଦୟୋଗୀ ହୋଇପାରନ୍ତି ।

**ବିଦ୍ୟାନ ରଥ
ଡାକ୍ତର ଡାକ୍ତର , ଗାଁଜାମ**

ଆଜିର ଦିନରେ ଚାକିରାର ଯେଉଁ ସମସ୍ୟା ରହିଛି ଜଣେ ବହୁତ ଭଲ ପାଠ ପଡ଼ି ମଧ୍ୟ ହୋଇ ଚାକିରାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଏ ସବୁ କେବଳ କର୍ମବିମୁଖତାର ପରିଚୟ । ସେଥୁପାଇଁ ଜଣେ

ଯଦି ଉଦୟୋଗୀ ହେବାର ସ୍ଵପ୍ନ ଦେଖୁଛି ସେ ନିଜେ ସ୍ଵାବଳମ୍ବନ ହୋଇପାରିବ । ଫଳରେ ଅନ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ନହୋଇ ନିଜ କର୍ମକୁ ନିଜେ ସ୍ଵତରୁ ରୂପେ ସମାଦନ କରିପାରିବ , ଏଥୁରେ ସମେହ ନାହିଁ ।

**ବିକାଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଧଳ
ଯାଜପୁର**

ବିନା ମାଟିରେ ଘାସ ଚାଷ

ମାଟି ଉପରେ ଚାଷ ହୁଏ , ଏକଥା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜଣା । କିନ୍ତୁ ବିନା ମାଟିରେ ଚାଷ ହେବା କଥା ଶୁଣିଲେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ମନରେ ଚିକେ ପ୍ରସ୍ତୁ ଆସିବ । ସତରେ କ’ଣ ବିନା ମାଟିରେ ଚାଷ ହୋଇପାରେ ? ଅଧୁନା ସମୟ ବଦଳିବା ସହ ପାରମରିକ ଭିଜରେ ଚାଷ କରିବା ପଣ୍ଡତ ବି ବଦଳିଲାଣି । ଲୋକେ ଏବେ ନୃଆ ବୈଷ୍ୟିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳକୁ ଚାଷ କାମରେ ଲଗାଇଲେଣି । ସେମିତି କିଛି ବିଜ୍ଞାନ ଉଭିକ ପ୍ରଶାଳୀ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ବିନା ମାଟିରେ ବି ଚାଷ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇପାରୁଛି । ଏହାକୁ ହାଇଟ୍ରୋପନିକୁ କୁହାଯାଏ । ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଯୁବ ଉଦ୍ୟୋଗୀ ମାନେ ଏବେ ଏହାକୁ ଆପଣେଇଲେଣି । ପମିପାରିବା ଚାଷ ଏହା ମାଧ୍ୟମରେ ବେଶ ସହଜ ଓ ସରଳ ପ୍ରଶାଳୀରେ କରାଯାଇପାରୁଛି । ତେବେ ଜଗତସ୍ଥିଂହପୁର ଜିଲ୍ଲାର ରଘୁନାଥପୁର କୁଳର କ୍ଷେତ୍ରମୋହନ ବେହେରା ବିନା ମାଟିରେ ଘାସ ଚାଷ କରି ନିଜେ ସ୍ଵାବଳମ୍ବନ ହେବା ସହ ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦାହରଣ ସାଜିଛନ୍ତ । ସେମିତି ଜଣେ ସଫଳ ଉଦ୍ୟୋଗୀଙ୍କ ସହ ଅଧୁକ ଆଲୋଚନା କରିଥୁଲେ ହିଁ ଶୁଭମ୍ ...

ବିନା ମାଟିରେ ଘାସ ଚାଷ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ନୃଆ ସମ୍ବନ୍ଧାନ୍ତରେ ଆଜିକାଳି ଆଉ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହଳ,ଲଙ୍ଗଳ କି ସାର ବିଷ ନୁହେଁ, ବରଂ ନିଜ ଘର ପାଖରେ ଏହି ହାଇଟ୍ରୋପନିକୁ ପ୍ରଶାଳୀକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ବେଶ ଦିଲେ ପାଇଁ କମେଇବା ସହ ଆମ୍ବନିର୍ଭରଣୀଳ ମଧ୍ୟ ହୋଇ ପାରିଛନ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରମୋହନ । କେବଳ ପାଣି ବ୍ୟବହାର କରି ଦଶ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସବୁଜ ଘାସ ଉପ୍ରାଦନ କରାଯାଇପାରୁଛି । ଯାହାକୁ ଦୁଇଟି ଗାଇ ସପ୍ତାହେ ପଯାର୍ପଣକାର୍ଯ୍ୟ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ । ଏହା ରାଷ୍ଟାରିକ ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହା ଗାଇ ମାନଙ୍କ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ପକ୍ଷେ ହିତକର ହୋଇଥାଏ । ଏହା ସହ ଗାଇ ମାନଙ୍କର କ୍ଷୀରର ପରିମାଣ ବି ବୃଦ୍ଧି ହୁଏ । କ୍ଷେତ୍ରମୋହନ ଏହାକୁ

ଏବେ ବେଶ ଅଧୁକ ପରିମାଣରେ ଘାସ ଚାଷ କରି ଆମ୍ବନିର୍ଭରଣୀଳ ହୋଇପାରିଛନ୍ତ ।

ପ୍ରଶାଳୀ - ପ୍ରଥମେ ମକା ମଂଜିକୁ ୨୪ ଘଣ୍ଟା ଯାଏଁ ପାଣିରେ କୁଡ଼ାଇ ରଖାଯାଏ । ଏହା ପରେ ଏହି ମଂଜିକୁ ଆଉ ୨୪ ଘଣ୍ଟା ପଯାର୍ପଣକାର୍ଯ୍ୟ ଓଦା ଖୋଟ ଅଖାରେ ରଖାଯାଏ । ପରେ ୧୨ ଘଣ୍ଟା ଏହାକୁ ଅଖାରୁ କାଢ଼ି ଏକ ଟ୍ରେ କୁ ସ୍ଵାନାତ୍ମକ କରାଯାଏ । ଏହା ପରେ ପ୍ରତିଦିନ ଦୁଇରୁ ତିନି ଥର ଲେଖାଏଁ ପାଣି ବିଂଚନ କରାଯାଏ । ସାତଦିନ ପରେ ଏହା ୩-୪ ଲଙ୍ଘ ଉଚ୍ଚତାର ହୋଇଯାଏ । ପାଖାପାଖୁ ୮-୯ ଦିନ ବେଳକୁ ଏହା ଗାଇ ଖାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଯାଏ ।

ଏଥର ସଂଖ୍ୟାରେ....

କ୍ର.ନଂ

ସ୍ରୁତି

୧	ମାନସ କୁମାର ପାଡ଼ୀ
୨	ଶ୍ୟାମଳ ସବୁର୍ଣ୍ଣ ପିଚର ବିଭାଗ
୩	ବିକ୍ରମ ଜେନା
୪	ସାକ୍ଷାତକାର
୫	ଶ୍ୟାମଳ ସବୁର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟୋରୋ
୬	ସୋନାଲି ଗୌଡ଼
୭	ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପିଚର ବିଭାଗ
୮	ରୁଦ୍ର ପ୍ରତାପ ସୁବୁର୍ଣ୍ଣ
୯	ପିଚର ବିଭାଗ
୧୦	ବିଞ୍ଚାନ ରଙ୍ଜନ ସାହୁ
୧୧	ସମାଦକ, ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ
୧୨	ପିଚର ବିଭାଗ
୧୩	ବିଶ୍ୱଜିତ ମଳିକ
୧୪	ଜଗଦାନନ୍ଦ ପ୍ରଧାନ
୧୫	ଶୁଭଶ୍ରୀ ସାହୁ
୧୬	D Shuvam and Rivu Sengupta
୧୭	Bidyadhar Moharana
୧୮	Shreya Gupta
୧୯	Raja Sahoo
୨୦	Nirad Baran Dalai

୨୦୧୮ ଏପ୍ରିଲ ୧ ରେ ଜୀବନ୍ୟାସ ପାଇଥିଲା ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ । ଆଜି ସଫଳତାର ସହ ଏହା ତିନି ବର୍ଷ ଅତିକ୍ରମ କରିଛି । ଚାଷୀ ଓ ଚାଷର ମହାର୍ଯ୍ୟ ଅନୁଭୂତିକୁ ସାରା ଓଡ଼ିଶାରେ ବଖାଶିବାରେ ସଫଳ ହୋଇଛି ।

ଜୀବନରେ କେବେ ପତ୍ରିକା ସମ୍ପାଦନା କରିବି , ସେ ପୁଣି କୃଷି ଭିତିକ ଏକଥାକୁ ସ୍ଵପ୍ନରେ ବି ଭାବିନଥୁଣି । କିନ୍ତୁ ସେମିତି ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ଯାହା ଚାଷାକୁଳ ନିମନ୍ତେ କାମ କରିବାକୁ ଖୋଗାକ ଯୋଗାଇଲା । ଆଉ ସେତେବେଳେ ପତ୍ରିକାର ଅଭାବକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲି ଏ ଯାତ୍ରା । ପ୍ରଥମାବସ୍ଥାରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଅଧିକାରୀ ଭାଇ ଏ ପତ୍ରିକାର ନାମକରଣ କରିଥିଲେ । ପରେ ପରେ ଆମ ଅଂରକ୍ଷଣ ବିକାଶ ଶତପଥ୍ୟ ସାର , ଭୁବନେଶ୍ୱର ଅଭ୍ୟାସ ସ୍ଵତର ସାର , ସେସମୟର କୃଷି ମହା ସ୍ଵର୍ଗତ ପ୍ରଦାପ ମହାରଥ ସାର ଏମାନେ ମୁଖ୍ୟ ସାରଥ୍ୟ ସାଜିଥେଲେ । ମୋ ପରିବାରର ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ସହଯୋଗ ,ଆଶାର୍ଦ୍ଦ ତଥା ସହଯୋଗୀ ମାନଙ୍କର ସାହ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ଆଜି ଓଡ଼ିଶାରେ ଏକ ସ୍ଵତର୍ବ ପରିଚୟ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିଛି ପତ୍ରିକା । ଅନେକ ଜଣ ନିମା ବି କରିଛନ୍ତି , ସମାଜୋଚନୀ ବି କରିଛନ୍ତି । ଏସବୁ ନରହିଲେ ଆଗକୁ ଯିବା ବୋଧନ୍ତୁଏ କଷ୍ଟକର । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କୁ ବି ଶୁଭେତ୍ରୀ , ଆମ ପାଇଁ ପ୍ରେରଣର ଉପରେ ସାଜିଥିବାରୁ । ଛାତ୍ରକୁଶାରୁ ଏହା ସମ୍ପାଦନା ଓ ପ୍ରକାଶନ କଷ୍ଟବ୍ୟାଧ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ନିରନ୍ତର ଭାବେ ବାରିଟି ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରକାଶିତ କରି ଏହା ଏବେ ସାରା ଓଡ଼ିଶାରେ ବେଶ ଲୋକପିଣ୍ଡ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରିଛି । କୌଣସି ବ୍ୟବସାୟିକ ଉଦେଶ୍ୟ ନୁହଁ ବରଂ ନିଜର ପାରୁପ୍ରୟୁକ୍ତିକାଷାଙ୍କ ପାଶେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛୁ । ସାରା ଓଡ଼ିଶାରୁ ଚାଷୀ ମାନେ ପମାନ୍ତରୁଥିବା ସମ୍ୟାକୁ ସମାଧାନ କରାଇ ପତ୍ରିକା ମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ପହଞ୍ଚାଇବାକୁ ସବୁବେଳେ କର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି ।

ଆଗରୁ କୁହାୟାରଥିଲା ଚାଷ କାମ ଯାହାର କେତେ ସୁଖ ତାହାର । ଏବେ ସେ ଉଚ୍ଚି ତାପ୍ୟକୁ କେହି ଉପଳବ୍ୟ କରିପାରୁନାହାନ୍ତି । ସମୟର ସାରାଶରେ ସବୁକୁଣ୍ଠି ଏବେ ସମାଧୂଷ୍ଟ ହେବାକୁ କସିଲାଣି । ଦିନଥୁଲା ରାତି ପାହିଲେ ପଖାଳ ମୁଠେ ଖାଇ କାଶରେ ଲଜ୍ଜଳ ଧରି କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଯିବା ଏକ ଚାଷାଭାଇର ନିଶା ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏବର ସମୟରେ ଚାଷ କଥା ଶୁଣିଲେ ଲୋକେ ମୁହଁ ବୁଲାଇଛନ୍ତି । ନିମ୍ନଲିଖିତି ଆଶା କରି ଶେଷରେ ନିରାଶ ହେଇ ବେକାର ହୋଇ ବୁଲାଇଛନ୍ତି ଆଜିର ସୁରଗୋଷ୍ଠୀ । ବାହାର ରାଜ୍ୟରେ ଯାଇ ଦାନନ ଖରସ୍ତି । ହେଲେ କେହି ବି କାଦୁଆ ଷେତରେ ଗୋଡ଼ ପଶେଇବାକୁ ଜାଣୁ କରୁନାହାନ୍ତି । ଚାଷ କିଏ କରିବ ମ ? ଏହି ଉଚ୍ଚି ଏବେ ସମସ୍ତକୁ ଚାଷ ଠାରୁ ଦୂରେଇଦେଇଛି । ହେଲେ ମାତି ସହ ମନିଷର ସେଇ ସର୍କାରକୁ ପୁଣିଥରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଜେତେଇଦେବାରସହ ଚାଷାମାନଙ୍କୁ ସଚେତନତା କରିବା ଦିଗରେ ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ଦିନିକିଆ । ନୃକ୍ଷଣ ସଚେତନତା ଓ ପ୍ରଶିଷଣ ଶିରିର । କେବଳ ଏକ ପତ୍ରିକା ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟ ନରତି ଗ୍ରାମୀନ ପାଇଁ ପାଇଁଚାଲିବା ସହ ଗ୍ରାମୀନରେ ଚାଷାମାନଙ୍କ ସମ୍ୟା ସହ ଯୋଡ଼ି ହେବା ଥିଲା ଏହାର ପ୍ରମାଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଏଯାବତ ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ୱାରା ପାଖାପାଖୀ ୧୦ ଟି ଜିଲ୍ଲାର ୧୦ ଟି ଗ୍ରାମରେ ଚାଷାମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ପ୍ରଶିଷଣ ଦେବା ସହ ସେମାନଙ୍କୁ ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନା ବିଷୟରେ ସଚେତନ ମଧ୍ୟ କରାଇଥାଇଛନ୍ତି । ପ୍ରତିଟି ଗ୍ରାମରେ ଲୋକଙ୍କ ବେଶ ଉପାଦାନ ଓ ଆଗ୍ରହ ସହ ମୋଟ ୪୭୦ ଜଣ ଚାଷାକୁ ପାଠ ମାତ୍ର ଉପରେ ପ୍ରଶିଷଣ ଦେଇଥାରିଛୁ ।

ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପ୍ରତିଟି ସଂଖ୍ୟାରେ ଯୁବ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନୀ ମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାଥମିକତା ଦିବାଯାଇଥାଏ । ଅନେକ ଯୁବ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନୀ ଓ ଗବେଷକ କୃଷି ଭିତିକ ବିଜ୍ଞାନାମ ନିର୍ମିତ ଭାବେ କୃଷକ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟତାତ ଏହାର ବ୍ୟୁଗୋ ପୃଷ୍ଠା ରେ କିମ୍ବା ନୂତନ କୃଷି ଗୋକୁଳଜିକୁ ବେଶ ନିଖୁଣ ଭାବେ ଉପସ୍ଥିତ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ପତ୍ରିକା ଏବେ କୃଷି ସମାଜ ପାଇଁ ଏକ ଆହୁନ ଭାବେ ପରିଶିଷିତ ହୋଇଛି । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଉପାଦେୟ ତଥ୍ୟକୁ ନେଇ ବେଶ ସାବଲାଳ ଡଙ୍ଗରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଥାଏ । ଦୁଇଟି ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇୟଥାଏ ଏହି ପତ୍ରିକାରେ ଅନ୍ୟ ଭାଷାରେ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନୀ ମାନେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ମୋଲିକ ଚିତ୍ରାଧାରାକୁ ସ୍ଥାନ ଦେବାରେ ପ୍ରଥମ ହୁଅଛି । ଆଜିର ଏହି ଡିଜିଟାଲ ଯୁବଗରେ ପତ୍ରିକା ପଢ଼ିବାକୁ ଜାଣୁ କରୁନଥିବା ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀ ପାଇଁ ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଲେଖିଥିଲେ । ତେବେ ଡିଜିଟାଲ ପ୍ଲାଟଫର୍ମରେ ବି ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଏବେ ବେଶ ଆଗରେ । ପାଖାପାଖୀ ୩୨୦୦୦୦ ରୁ ଉର୍ଧ୍ବ ପାଠକ । ଅଗର୍ଷ ୧୪,୨୦୨୦ ରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ଏହି ଧ୍ୱେବ ପୋର୍ଟାଲ । ସବୁସମୟରେ କୃଷି ଖବରକୁ ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇବା ଥିଲା ମୁଖ୍ୟ ଉଦେଶ୍ୟ ।

ଆଜି ତିନି ପୂରି ଚାରି ବର୍ଷରେ ପାଦ ଦେଇଛି ପତ୍ରିକା । ଅନେକ ସଂଘର୍ଷ , ନିଦା , ପ୍ରଶିଷଣାକୁ ସମ୍ବନ୍ଧ ସମାଧାନ ନେଇ ଥିଲି ପତ୍ରିକା । ବରଂ ଆହୁରି ଆଗକୁ ଚାଷୀ ଭାଇ ନିମନ୍ତେକାମ କରିବାକୁ ସଂକଷ ନେବୁ । ତୃତୀୟ ସୁନ୍ନତା ଉପରେ ଅବସରରେ ଏତିକି ସଂକଷ ।

ମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ

‘ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ’

ଆଧୁନିକ ଭାରତର ଏକମାତ୍ର ବିକଷ୍ଟ କୃଷି

କ

ବି କଣ୍ଠରୁ ଝରି ଆସିଥିବା ସେବିନର ସେହି ଗାତର ସାରାଂଶ ରେ ଏହି କଥା କୁହାଯାଇପାରେ :-

ତତ୍ତ୍ଵାତ୍ମକ ଯାହାର
ବାସ ନାହିଁ ତାହାର । ।

ବାସ୍ତବରେ ବହୁଦିନ ପରେ ଏହି ଉଚ୍ଚିତ ଆଧୁନିକ ଭାରତ ପାଇଁ ଏକ ଧୋଯ ବାକ୍ୟ ପରି ମନେ ହୁଏ । ବିଶ୍ୱାସ ଦିନର ବିଶ୍ୱାସରୁ ସାଜିଥିବା ଆମ ଦେଶ ଭାରତ ଭାରତ ଅନନ୍ୟ କୃଷି ପ୍ରଣାଳୀ ପାଇଁ ସାରା ବିଶ୍ୱରେ ପ୍ରଶଂସିତ ଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ଭାରତ ଏକ କୃଷି ପ୍ରଧାନ ଦେଶ ଭାବରେ ପରିଗଣିତ ହେଉଛି ଅଧ୍ୟାବ୍ଧ ସମ୍ବ୍ରଦ୍ଧ ବିଶ୍ୱରେ । ମାତ୍ର ଦୁଃଖ ଓ ବିଦ୍ୟମନାର ବିଷୟ ଏହିକି ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତ ବର୍ଷକୁ ଅନ୍ୟ ଦେଶ ସମ୍ମୁଖ ଅନୁକରଣ କରୁଥିବାବେଳେ ଆଧୁନିକ ଭାରତ କିନ୍ତୁ ଏକ ଅନୁକରଣାୟ ସଭ୍ୟତା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଦେଇ ଗଠି କରାନ୍ତି । ଆଧୁନିକ ଭାରତରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଛି ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବ ବର୍ଗ ଆଜି କୃଷିକୁ ଜୀବିକା କରି ଜୀବନ ଧାରଣ କରାଯାଇପାରିବ ଏହା ଆମ ମାନଙ୍କ ର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଏକ ବହୁ ଦୂରରେ ଅଛି । ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବକ ସୁକଟା ମାନେ କର୍ମ ସଂସ୍କାର ନାହିଁ ଦେଶାଭିନନ୍ଦନ ହେବା ଏକ ଦେଶ ପ୍ରତି ଘୋର ବିପଦ ସୁଷ୍ଟି କରିଛି ନିଷ୍ପତ୍ତି । କାରଣ ଆମ ଦେଶରେ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷିତ ମାନେ ଅନ୍ୟ ଦେଶ ପାଇଁ ନିଜର ଧରଣ ଓ ପ୍ରଞ୍ଚ ପ୍ରୟୋଗ କରି କ୍ୟାନ୍ତିଗତ ଆର୍ଥିକ ହୃଦୀରେ ସୁଧାର ଆଣିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତକୁ ଫେଲି ଦେଇଛନ୍ତି । ତାହାର କାରଣ କୌଣସି ଦେଶର ପ୍ରଗତି କେବଳ ଯେ ତାର ଆର୍ଥିକ ମାନଦଣ୍ଡରେ ବିଚାର କରାଯାଏ ତାହା ନୁହେଁ ବରଂ ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ର କା ଶିକ୍ଷିତ ମାନଙ୍କର ଧୂମରା ମାନଙ୍କର ପରିମାପନ ହିଁ ହୋଇଥାଏ ।

The real development of a country can be measured by the wisdom and technologically expanded brains/minds of the youth ।

ସୁତରାଁ ଏହା କହିବା ବାହୁଦ୍ୟ ହେବ ଯେ ମୋ ଦେଶର ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବ ବର୍ଗ ଅନ୍ୟ ଦେଶ ପାଇଁ କାମ କରି ସଫଳତା ଯାଉଛି ଥୁଲେ ମଧ୍ୟ ଦେଶ ପାଇଁ ବିପଳତାର ମାଲକ୍ଷ୍ୟ ହୋଇ ଛିତା ହୋଇଛନ୍ତି । ଯାହାକି ମୋ ଦେଶର ସାଧରଣ ଜନତା ପ୍ରତି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନୀୟ କରୁଥିଲେ ଏହାର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନୀୟ କରିବାର ଏକ ପରାମର୍ଶ ଜୀବନ ବିଭାଗୀକରିବାର ଏକ ପରାମର୍ଶ । ଏମିତି ଏକ ପରାଧାନ ଭାରତ ବର୍ଷର ଅବସ୍ଥାକୁ ଅବଲୋକନ କରି ସେବିନର ଜାତୀୟ କବି ବାଞ୍ଚିନିଧି ମହାତ୍ମି ଆବେଗରତା କଷ୍ଟରେ ଗାଇ ଉଠିଥିଲେ ।

ତତ୍ତ୍ଵାତ୍ମକ ଯେ ତିମିରେ

କାଷା ସେ ତିମିରେ

ସୁଖ ସଙ୍ଗେ କେବେ ନହେବ ଭେଟ । ।

ଏହା ଥିଲା ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବ ବର୍ଗର କଥା । ଯେଉଁମାନେ ଆର୍ଥିକ ଅନନ୍ତ ଜୀବନରେ ହେବ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣ ବଶତେ ଅଧିକ ପାଠ ପଢି ନିପାରି ଗାଁରେ ରହିଲେ ସେମାନେ କିନ୍ତୁ ଦେଶଭିମୁଖୀୟ ହେଲେ ନାହିଁ । ନିଜ ଷ୍ଟେଟରେ କାମ କରି ସ୍ଵୟଂ ସମ୍ପର୍କ ହେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ କେହି କେହି କମ୍ପ୍ୟୁଟର କାମ କରି ସେମାନଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ହୃଦୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନେଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ବିମୁଖତା ଆଜି ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ପ୍ରଗତିର ପରିପାନ୍ତ ସାହିତ୍ୟ । ସେମାନେ ବାପକୁ ନିର୍ମାଣ ଦାଦିକୁ ପୋଷିବାର ମାନସିକତାର ଏକ ପରାମର୍ଶ ଜୀବନ ବିଭାଗୀକରିବାର ଏହାର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନୀୟ କୌଣସି କାରଣ ବଶତେ ଯଦି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଅଧିକାରୀ ଜୀବନକ କର୍ମଚାରୀର ପ୍ରଗତିରେ ସମ୍ବ୍ରଦ୍ଧି ଲାଭ କରନ୍ତି ତେବେ ସାବାଧି ମିଳେ ନଚେତ ପଦାବନାତ ହୋଇପାରେ ଅବା ଗାନ୍ଧିର ହରାଜବାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ଏତାଇ ଦିଆଯାଇ ନିପାରେ ।

ବାକି ଯେଉଁମାନେ ପରିମାଣିକ ଭାରତର ବର୍ଷାଧୂରବର୍ଷ କୃଷିକୁ ତାଙ୍କର ମୌଳିକ ଜୀବିକା ଭାବରେ ଶ୍ରୁତିର କରି ଆସିଛନ୍ତି ସେହିମାନେ ହିଁ କେବଳ ବାପବାର ତିକି ଗିଲ ନିଯାଯରେ ତାଙ୍କୁ ମୁଖ୍ୟ ଜୀବିକା ଭାବରେ ଶ୍ରୁତି କରିଛନ୍ତି । ଏକ ସର୍ବେ ରିପୋର୍ଟ ଅନୁଯାୟୀ ଅଧ୍ୟାବ୍ଧ ଭାରତ ବର୍ଷରେ ସମୁଦ୍ରାୟ କାଷ ଜମିର ଶତକତା ୪୦ ଭାଗ ଜମିରେ କୃଷି କରାଯାଉଛି । ବାକି ୪୦ ଭାଗ ଜମି ବିଭିନ୍ନ କାରଣରୁ କାଷ ନହୋଇ ପଡ଼ିଆ ରହିଛି । ସର୍ବପ୍ରଥମ କଥା କୃଷି ଏକ ଅଣ ଲାଭଦାୟକ କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ଗୋଲି ଗୁଲକ ପ୍ରଗତି କରିବା ଅନେକାଂଶରେ ତାଷାକୁ କାଷ କରିବାରୁ ବିଭିନ୍ନ ପଡ଼ିଆ ରଖୁ ଲାଭ ନହେବ ଭାବରେ ତାଷା ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟଙ୍କୁ ଯାଏ ।

କୃଷିଜାତ ଦ୍ରୁବ୍ୟର ଉଚ୍ଚିତ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଧାରଣ ନହୋଇ ପାରିବା କାଷା ତଥା କାଷାକୁଳ ପାଇଁ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ସମସ୍ୟା ।

ଯାହା ଫଳରେ କାଷ ପାଇଁ ମୁଣ୍ଡି ନିବେଶ କରି କାଷୀ ରଣଗ୍ରସ୍ତ ହୁଏ । କୃଷିଯାତ ଦ୍ରବ୍ୟରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ନମିଲିଲେ କାଷୀ ରଣଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ଆମ୍ବଦ୍ୟା କରିଥାଏ ।

ଆମ ଦେଶର ପ୍ରଶାସନିକ ତଥା ସରକାରୀ ସ୍ତରରେ ଉଦ୍‌ବାନତା ଫଳରେ ସରକାରଙ୍କର ରାସାୟନିକ ଶିଖ କାରଖାନା ପ୍ରତି ଆଦର ବଢ଼ୁଥିବା ବେଳେ କୃଷି ତଥା କୃଷିଯାତ ଦ୍ରବ୍ୟପ୍ରତି ଅଣଦେଖା କୃଷକଙ୍କୁ କୃଷି ନକରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିଛି ନିଶ୍ଚିଯ । ଉପରୋକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ଘଟଣାକୁ ଅନୁଧାନ କଲେ ଆମେ ଏକ ମୁଣ୍ଡ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନାତ ହେବା ନିଶ୍ଚିଯ କୃଷକ /କାଷୀ କାଷ ନକରିବାକୁ ଅନେକ କାରକ ପ୍ରଭାବିତ କରିଛି । ଏହା କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ହେବ ଯେ କୃଷିଜୀବ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯେପରିକି ଧାନ, ଗହମ, କ୍ଷେତ୍ରରେ ସରକାର କ୍ରୟ କରିବା ନିମନ୍ତେଏକ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଯ୍ୟାରଣ କରନ୍ତି ଯାହାକି କାଷୀ ମାନିନେବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ । ମାତ୍ର ଏହା ବୁଝିବାର କଥାକି ଯଦି ଆମ କ୍ଷେତରେ ଧାନକାଷ ବ୍ୟାପାର ଅନ୍ୟ ଫଳର କାଷ କରନ୍ତି ତେବେ ତାହାର ବିକ୍ରି ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ଦରଦାମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇନଥାଏ । ଯାହା ଖୋଦ୍ କାଷୀ ଦ୍ଵାରା ହିଁ ନିର୍ବିରାଶ କରାଯାଇଥାଏ । ଉଦ୍ବାହରଣ ସ୍ଵରୂପ ଗୋଟିଏ ବଜାରରେ ୪ ଜଣା କାଷା ବିକ୍ରି କରୁଥିବା ବାରଗଣ, ମାଛ, ଫଳ, ପନିପରିବାର ମୂଲ୍ୟ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ ଯାହା ଯାଥାରେ କାଷୀ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ବିରାଶ ହୋଇଥାଏ । ଏହା କହିବା ଉଚିତ୍ ହେବ ଯେ ଜଣା କାଷୀ ହିଁ ତା କ୍ଷେତରେ ଫଳାରୁଥିବା ଫଶଲର ମାନ ନିର୍ଧାରଣ କଲେ ତାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ପାରିଶ୍ରମିକ ସହ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ମିଳିଥାଏ ଏବଂ ପୁନଃ ସେ ସେହି କାଷ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁପ୍ରେରିତ ହୁଏ । ଏଠାରେ ଦେଖାଯାଏ କେବଳ ଧାନ ଉପରେ ହିଁ ସରକାର ସହାୟକ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଧାରଣ କରିଥାଏ । ସେହି ନିର୍ବିଶ୍ଵ ମୂଲ୍ୟରେ ସରକାର କାଷା ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଧାନ କ୍ରୟ କରନ୍ତି । କାଷାର ଆର୍ଥିକ ଅବଶ୍ୟକ ପ୍ରତି ଗ୍ରହଣ ଦିଆଯାଇ ନଥାଏ । ଯାହା ଫଳରେ କାଷା ଖାଦ୍ୟ ବାରଣା ପାଏ ବାରଣା ବାରମ୍ବାର କ୍ଷତି ସିରି କାଷାଟି ନିଜ ଜମକୁ ପଢିଆ ରଖେ । ଫଳରେ ଦେଶରେ କୃଷିଜୀବ ଦ୍ରବ୍ୟର ଅଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ଏହି ଅଭାବକୁ ପୂରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେବେତ ବତ ବ୍ୟବସାୟୀ, ଶିକ୍ଷପତି ମାନେ କାରଖାନା ଖୋଲନ୍ତି । ମୁନା ଫଳାରୁଥିବା ଆମ ମାଟିକୁ (ଗାସଜମି) ଛାତି ଆମେ ସେହି କମ୍ପାନୀ ରେ କାମ କରୁ । ସେଥିପାଇଁ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ କାରନ୍, ଅପମିଶ୍ରିତ ଥୋରିଷ୍ଟେଲ, ଅପମିଶ୍ରିତ ରିପାଇନ୍ଟେଲ, ରାସାୟନିକ ଦ୍ରବ୍ୟ ମିଶା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ଲାକର ସ୍ବେ ଏପରି ଅପମିଶ୍ରିତ ଖାଦ୍ୟପାରାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ ବତବତ କମ୍ପାନୀର କାମା କ୍ରୟ ରେ ବିକ୍ରି ହୁଏ । ଆମେ ପରାଗରେ ପଲାଇବା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ଖାଦ୍ୟ ବଦଳରେ ସମ୍ପ୍ରଦାରୀରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆପରେଇ ନେଇ ଗୋରା ମୁଖରେ ପଡ଼ନ୍ତି । ହୃଦ ଶିକ୍ଷାମନ ଓ ଆର୍ଥିକ ଅଗ୍ରଗତି ନିମନ୍ତେବେତ ଉଠିଥିବା କଳକାରଖାନା ଓ ଶିକ୍ଷ ଗୁଡ଼ିକରେ କଞ୍ଚାମାଳ ହିଁ ଆମ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମୃତିକା ରୁ ମିଳିଥାଏ । ଆମେ ଆମ ମାଟି ଛାତି କେତେଟା ଟଙ୍କା ଲୋଭରେ ସେ କମ୍ପାନୀ ପଛରେ ପଡ଼ିଥାଏ । ଶହଶହ ସଂଖ୍ୟାରେ ଗତିରିଥିବା ଭୋଜନ ଅପମିଶ୍ରିତ ଖାଦ୍ୟର କାରଖାନା ଗୁଡ଼ିକ ବିଷ ଭର୍ତ୍ତା କରିଦେଉଛନ୍ତି । ଆମ ବିଲରେ ଫଳାରୁଥିବା ସ୍ଵୀର୍ଯ୍ୟମୟୀଣା, ବାସ୍ତମତାଗାତଳ, ବାଦାମ, ସୋରିଷ ତଥା ବିରି, ହରତ ଆଦିକୁ କମ୍ପାନୀ ସୁଦର ମନଲୋଭା ରଙ୍ଗାନ ଖୋଲରେ ଭର୍ତ୍ତା କରି ଆମମାନଙ୍କୁ ହାନ ମାନର ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଯୋଗାଇଥାଏ ।

ସମୟ ବଦଳୁଛି । ସମୟ ସହ ତାଳ ଦେଇ ଆମେ ବି ବଦଳିବା ଉଚିତ୍ ପୁଣିଥରେ ଆମଙ୍କୁ ବିଲକୁ ଯିବାକୁ ହେବ । ଆମ ବିଲରେ ଆମେ ଧାନ, ଗହମ, ମିଳା, ସୋରିଷ, ମାଣ୍ଡିଆ, ପନିପରିବା ସବୁ କାଷ କରିବା । ଯାହାଦ୍ଵାରା ଖାଦ୍ୟର ଗୁଣ ବରାର ଆମେ ବିଶ୍ଵିତ ଖାଦ୍ୟ ପାଇବାରିବା ଯାହା ଆଧିକ ଆଧୁନିକ ଭାବରେ ପାଇଁ ପାଲିଗିଥିଲା । ଏଠାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିପାରେ ଯେ ଆମେ କଣ ସବୁ ଜମିରେ ରାଶ କରିବା । ଭାବରେ ହିଁ କୁହାଯିବ କିମ୍ବୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର କାଷ ସବୁ ଜମିରେ କରିବା ଉଚିତ୍ ହେବ ନାହିଁ । କାରି ପାଞ୍ଚ ଜଣିଏ କୁମୁଦ ପାଇଁ ବାର୍ଷିକ ଏକ ଏକର କାଷ ଜମିରୁ ଧାନ କାଷ ହେଉ । ଅବଶିଷ୍ଟ ଜମିରେ ଟେଲେବାଜ, ପରିବା, ଡାଲି ବିରି ଜାତାଯ, ମାଛ, କୁକୁଡ଼ା ଓ ବତକ କାଷ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇପାରିବ । ଏକ ସମିନ୍ଦିତ କୃଷି ବ୍ୟବସାୟ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ବ ଦେଲେ ତାହା ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଜ୍ଞେବିକ ପ୍ରଶାଲୀରେ କୃଷି କରିବା ନାହିଁ । ତେବେଯାଇ ଆମେ ନିଜକୁ ତଥା ନିଜ ପରିବାର ତଥା ଗାନ୍ଧିକୁ ଏ କୁପୋଷଣ ରୂପି ଶୋଷଣରୁ ରକ୍ଷା କରିବାରିବା । ଶିକ୍ଷିତ ବର୍ଗ ଚାଷକୁ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ବ ଦେଲେ ତାହା ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଜ୍ଞେବିକ ପ୍ରଶାଲୀରେ କୃଷି କରିବା ନାହିଁ । କୃଷିକୁ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଶିକ୍ଷିତ ସୁବକ୍କ ଯୁବତୀ ନିଜ କ୍ୟାରିଯର ରୂପେ agrofarming, hydroponicis, biofloc ପରି ଉନ୍ନର ତଥା ଅତ୍ୟାଧୁନିକ କୃଷି ପ୍ରଶାଲା ଅବଲମ୍ବନ କରି ସ୍ବାବଳମ୍ବନ ହେବାକୁ ଲାଗିଲେଣି । ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣିତ ଯେ କୃଷି ହିଁ ଏକମାତ୍ର ବିକଷ ଦେଶର ପ୍ରଗତିରେ ।

ମାନସ କୁମାର ପାଢ଼ୀ,
ବାସୁଦେବପୁର, ଉତ୍ତର
ମୋ : ୯୭୭୭୦୯୯୯୯୯୯୯

ସଜନା ଶାଷ କରିବା ଆସ

ନୀଁ ତା ମୋର ସଜନା ଶାଗ , ଛୁଇଁଙ୍କ ମୁଁ ରାଜା ସୋରିଷ ଦେଇ
ଭାଜିଲେ ମତେ ବୁଝିବ ମୋର ମଜା .. ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରଭା ଦେବାଙ୍କ ରହିତ
ଏହି ପଦ୍ୟଶାସ୍ତ୍ର ବେଶ ଜଣାଶୁଣା ଅଟେ । ତେବେ ଗ୍ରୀ ଗହଳିର ବାତି
ଅଗଣ୍ଯରେ ଯନ୍ମ ଅଯନ୍ତରେ ବଢ଼ିଆସୁଥିବା ସଜନା ଗଛର ସାଗ ଏବଂ
ଛୁଇଁଙ୍କ ଆଦର ଓ ଚାହିଦା ମାଛ ମାସ୍ତୁ ଭି ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ ।
ଶାତଦିନେ ସକାଳୁ କଞ୍ଚଳ ଖରା ସହ ସଜନା ଶାଗ ସାଙ୍ଗକୁ ପଖାଳ
କଂସା ଦେଶ ଜମେ ସଜନା ଶାଗ ଏକ ଭଲ ଖାଦ୍ୟ ହେବା ସହିତ ,
ଏହାର ବିଭିନ୍ନ ଔଷଧାୟ ଗୁଣ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଏହାର ପତ୍ର, ଚେର,
ମଞ୍ଜି ଓ ଗଛରେ ଖଣିଜ ଲବଣ, ପ୍ରେଟିନ, ଭିଗମିନ, ବିଟା-କାରୋଟିନ,
ଆମିନୋ ଏସିର ସମେତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଫେନୋଲିକୁ ପଦାର୍ଥ
ରହିଛି ଯେହିପରି ସଜନା କୋଲେଷ୍ଟରୋଲ୍ ହ୍ରାସ କରିଥାଏ । ଏହା
ସହିତ ହୃଦ୍ୟ ରୋଗ ଏବଂ ରକ୍ତ ସଞ୍ଚାଳକ ଉସାହକାରୀ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ
କରିଥାଏ । ସଜନା ଶାଗର ବଜାର ଚାହିଦା ଆଜିର ଦିନରେ ବେଶ
ଆଦୃତ, ବିଶେଷ ଭାବେ କମ ଅମଳ ହୋଇଥିବା ହେତୁ ବଜାରରେ
ଦର ଦାମ ଅଧିକ ରହିଥାଏ । ଆଜିର ଯୁକ୍ତପତି ମାନେ ପଢ଼ିଆ ଜମିରେ
ସଜନା ଛୁଇଁଙ୍କ ଢାଷ କଲେ ଭଲ ଦି ପଇସା ଗୋଜାଗର ପାଇପାରିବେ ।
ସଜନା ଗଛର ଜୀବନ କାଳ ଅଧିକ ହୋଇଥିବା ହେତୁ ଥରେ ମାତ୍ର
ଗଛ ଲଗେଇ ଏକାଧିକ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତଅମଳ କରି ହୋଇଥାଏ ଏବଂ
ଅନ୍ୟ ପନିପରିବା କାଷ ଭଳି ଅଧିକ ପରିଶମ ନଥିବା ହେତୁ କାଷା
ଭାଇ ମାନେ ଅନାନ୍ୟ କାଷ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ କରିପାରିବେ । ସଜନା ଢାଷ
ସହିତ ହଳଦା, ଅଦା, ଲଙ୍କା, ଚମାଟେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତଃ ଫସଲ ଭାବେ ଢାଷ
କରାଯାଇପାରିବ ଫଳରେ କମ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ପରିଶ୍ରମରେ ଢାଷା ଭାଇ
ମାନେ ଅଧିକ ଲାଭ ପାଇପାରିବେ ।

୧. ଜଳବାୟୁ ଓ ମୃତ୍ତିକା ଓଡ଼ିଶାର ଜଳବାୟୁ ସଜନା ଛୁଇଁଙ୍କ ଢାଷ
ପାଇଁ ବେଶ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଟେ । ତାପମାତ୍ରା ୨୫ ରୁ ୩୫ ଡିଗ୍ରୀ
ମଧ୍ୟରେ ଗଛ ଭଲରେ ବଢ଼ିଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ନିରିଦା ଦୋରସା

ବା ବାଲିଆ ଦୋରସା ମାଟିରେ ଗଛ ଭଲ ବଢ଼ୁଥିବା ବେଳେ ମାଟିର
ଆମ୍ବା ୩.୪ ରୁ ୮ ମିଟରେ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ୨.
ସଠିକ୍ ବିହନ ଚିନ୍ହନ ପାରମପରିକ ପଢ଼ତି ରେ ଗ୍ରୀ ଗହଳିରେ
ଦ୍ୱାଷାମାନେ ଗଛର କଞ୍ଚଳିଆ ତାଳକୁ ଭାଙ୍ଗି ରୋପୋଶ କରିଥାନ୍ତି ।
କିନ୍ତୁ ବ୍ୟବଦସ୍ତାନ୍ତିକ ଭାବେ ଢାଷ କରିବାକୁ ହେଲେ ଉନ୍ନତ କିଷମର ମି
ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ଯଥା:- ପି.କେ.ଏମ- ୧ -: ଏହି କିଷମର
ଗୁଡ଼ିକ ୪ ରୁ ୫ ମିଟର ଉଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଲଗାଇବାର ୮୦
ରୁ ୧୦୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଫୁଲ ଧରି ୧୭୦ ଦିନରେ ପ୍ରଥମ ଅମଳ
ଉପୋକୋଗା ହୋଇଥାଏ । ଛୁଇଁଙ୍କ ଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରେମି ମୋଗେଇ ଏବଂ ୨୦
ରୁ ୨୦୦ ରୁ ୨୫୦ ଟି ଛୁଇଁଙ୍କ ହୋଇଥାଏ । ପି.କେ.ଏମ- ୨ -: ଏହି
କିଷମ ଅନ୍ୟ କିଷମ ଠାରୁ ଏହା ଉନ୍ନତ ଏବଂ ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ
ଅଟେ । ଛୁଇଁଙ୍କ ଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରେମି ମୋଗେଇ ଏବଂ ୧୦ ୨୦ ରୁ ୧୩୦
ସେମି ଲମ୍ବା ଏବଂ ଗୋଟେ ଛୁଇଁଙ୍କ ର ଜେନ ପ୍ରାୟ ୨୫୦ ଗ୍ରାମ ହୋଇଥିବା
ବେଳେ , ବର୍ଷକୁ ଗଛ ପ୍ରତି ୨୩୦ ରୁ ୨୫୦ ଟି ଛୁଇଁଙ୍କ ହୋଇଥାଏ ।
ଗଛ ଲଗେଇବାର ୧୦ ୧୦ ଦିନରେ ଫୁଲ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ୮ ରୁ ୯
ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଅମଳଶେଷ ହେବା ସଙ୍ଗ ସଙ୍ଗ ହେବିର ପ୍ରତି ପ୍ରାୟ
୫୦ ରୁ ୭୦ ଟନ ଅମଳ ହୋଇଥାଏ । ୩. ଢାରା ପ୍ରସ୍ତୁତିଏକ
ଏକର ପ୍ରତି ପ୍ରାୟ ୨୫୦ ଗ୍ରାମ ମି ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ମଞ୍ଜି
ଗୁଡ଼ିକ ୧ ଗ୍ରାମ କାର୍ବଣ୍ଡାଜିମ (ବାର୍ଷିକିନ) ରେ ବିଶେଷନ କରି ଛୋଟ
ପଳିଥୁନରେ ମାଟି ଓ ଗୋବର ଖତ ଏକ ମିଶ୍ରମ ଭର୍ତ୍ତ କରି ଢାରା ଗଛ
ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ । ୩୦ ରୁ ୪୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଢାରା ଗୁଡ଼ିକ ଗୋପଣ
ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ୪. ଲଗାଇବା ପ୍ରଣାଳୀଆମ ରାଜ୍ୟ
ଜଳବାୟୁ ଅନୁସାରେ ସେପ୍ଟେମ୍ବର-ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ମୁଖ୍ୟ ଜମିରେ
ଢାରା ଲଗାଇଯାଏ । ଜମିକୁ ଭଲ ଭାବେ ହଳ କରି ଗଛକୁ ଗଛ ଏବଂ
ଧାତିକୁ ଧାତି ୨.୫ ମି ବ୍ୟବଧାନରେ ଗାତ

ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପିଚର ବିଭାଗ

କରାଯାଏ । ଗାତର ଓସାର ଏବଂ ଢ଼ଉଡ଼ା ୪୫ ସେମି ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଗଭାର ମଧ୍ୟ ୪୫ ହୋଇଥାଏ । ଗଛ ଲଗାଇବାର ଗା ରୁ ୪ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଗାତ ଖୋଲି ଖାଲି ଛାବି ଦିଆଯାଏ ଫଳରେ ମାଟିରେ ଥବା ଅନାବନା କାଟ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକିରଣରେ ମରିଯାଇଥାଏ । ପ୍ରତି ଗାତରେ ଗା ରୁ ୪ କି.ଗ୍ରା. ଖାତ ଓ ୧୦୦ ଗ୍ରାମ ନିମପିତିଆ, ୪୦ ଗ୍ରାମ ଡି.ଏ.ପି ଏବଂ ୧୦୦ ଏମ.୩.ପି ଦେଇ ବାରା ଗଛ ଲଗାନ୍ତୁ । ୧୫ ଦିନ ପରେ ୪୦ ଗ୍ରାମ ଯୁରିଆ ଦେଇ କୋଡ଼ା ଖୋଷା କରି ମାଟି ଦେକି ଦିଅନ୍ତୁ । ୨ ରୁ ଗା ମାସ ପରେ ଅନାବନା ଘାସ ବଛା ବଛି କରି ୪୦ ଗ୍ରାମ ଯୁରିଆ ଏବଂ ୪୦ ଗ୍ରାମ ପୋଗାସ ଦିଅନ୍ତୁ । ବର୍ଷା ସମୟରେ ବାରା ଗଛଗୁଡ଼ିକ ଲଗାଇବା ଅନ୍ତର୍ଭିତ । କାରଣ ଅତ୍ୟଧିକ, ପାଣି ଜମି ରହିଲେ ବାରାଗଛଗୁଡ଼ିକ ପଢ଼ିବା ସହିତଗଛ ଆସେ ଆସେ ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗ ହୋଇ ମରିଯାଏ ।

୪.ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯନ୍ତ୍ର - ଲଗାଇବାର ଏକ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ମରିଯାଇଥବା ସ୍ଲାନରେ ନୂଆ ବାରା ଗଛ ଲଗାନ୍ତୁ ଏବଂ ନଈ ଯାଇଥବା ଗଛ ଗୁଡ଼ିକୁ କାଠି ସାହାଯ୍ୟରେ ବାନ୍ଧି ଠିଆ କରନ୍ତୁ । ଗଛର ଉଚ୍ଚତା ୩୫-୧୦୦ସେ.ମି. ହେବା ପରେ ଅଗଟିକୁ ଛିଣ୍ଡାଇବା ପରେ ବାରି ଦିଗକୁ ୪ଟି ତାଳ ବଜାଇ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ୧୫ ସେ.ମି. ହୋଇଗଲେ ସେମାନଙ୍କର ଅଗଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଛିଣ୍ଡାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଫଳରେ ଗଛ ଗୁଡ଼ିକ ଝଙ୍ଗଳିଆ ହେବା ସଙ୍ଗେଥଙ୍ଗେ ବାଙ୍ଗରା ହୋଇଥାଏ । ଫଳରେ ଗଛ ଗୁଡ଼ିକ ଜୋର ପବନ ରେ ବିଶେଷ କ୍ଷତି ହୁଏ ନାହିଁ ଏବଂ ଅଧିକ ଓ ସହଜରେ ଅମଳ ହୋଇଥାଏ । ୨.ଜଳ ସେବନରୁବା ପ୍ରଶାଳୀରେ ଜଳ ସେବନ କଲେ କମ ଜଳ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବା ସହ ପରିଶ୍ରମ କମ ହୋଇଥାଏ । ବାରା ରୋପଣ କରି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜଳ ସେବନ କରାଯାଏ ଏବଂ ୨ ରୁ ୮ ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ଜଳବାୟୁକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଜଳ ସେବନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ୩.ଅମଳକିଲାଗାଇବାର ଏମାତ୍ର ପରେ ଛୁଇଁ ତୋଳିବା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । କଞ୍ଚଳ ଛୁଇଁର ଢାହିଦା ବେଶି ରହିଥିବା ହେତୁ ଛୁଇଁ ଶାର ହେବା ପୂର୍ବରୁ ତୋଳିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ବର୍ଷକୁ ଗଛ ପ୍ରତି କିସମ ଅନୁସାରେ ୨୦୦-୨୫୦ ଛୁଇଁ ଫଳିଥାଏ । ୨ୟ ଓ ୩ ବର୍ଷରେ ଫଳ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ । ଗଛ ପ୍ରତି ୩୦-୩୫ କି.ଗ୍ରା. ଏବଂ ଏକର ପ୍ରତି ୨୦୦ କୁଳଶାଲ ଯାଏ ଫଳ ଅମଳ ହୋଇଥାଏ । ୪.ରୋଗ ପୋକ ପରିବାଳମାପଳ ମାଛି- ଏହା ଏକ ମୁଖ୍ୟ ପୋକ ଭାବେ ଫଳକୁ ଆକ୍ରାନ୍ତକରିଥାଏ । ୨୦୦ ଗ୍ରାମ ଆୟମିଥୋକୁମ୍ ପ୍ରତି ୧୧୦ , ୧୫୦ ଏବଂ ୨୧୦ ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ଜମିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ସଂଘାନୁଆ : - ଏହା ମଧ୍ୟ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ପୋକ ଭାବେ ପତ୍ର ଗଛ ଏବଂ ଫଳକୁ ଆକ୍ରାନ୍ତକରିଥାଏ । ବାରା ଭାଇମାନେ ଡତଲା ଲୁହା ସାହାଯ୍ୟରେ ହିଞ୍ଚନ କରି ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ କମାଇପରିବା ।

ଜୀବିକାର ରାତ୍ରା

ଯୋଗାଇଛି ଜୈବିକ ଢାଷ

ପାରମାଣୁକ କୃଷିକୁ ଛାଡ଼ି ଏବର ସମାଜରେ ଆଧୁନିକତାର ସର୍ବଶ ଗାଁ କ୍ଷେତରେ ବି ଦେଖାଗଲାଣି । ରାସାୟନିକ ସାରର ବ୍ୟବହାର ଏବେ ସବୁଆଡ଼େ ଆମ ପୃଷ୍ଠିକୋଣରେ ପରିଲଙ୍ଘିତ । କିନ୍ତୁ ଆମ ଅଳାଶତରେ ଆମେ ନିଜେ ନିଜର ଶରୀରର କେତେ ଯେ କ୍ଷତି କରୁଛନ୍ତ, ସେକଥା ଜାଣି ନାହାନ୍ତ । ତେଣୁ ଏହି ଆଧୁନିକତାକୁ ଦୂହି ଦେଇ ଏବେ ଜୈବିକ କୃଷିର ବ୍ୟବହାରକୁ ପ୍ରାଥମିକତା ଦିଆଯାଉଛି । ଜୈବିକ କୃଷି ଏବେ ବୃକ୍ଷ କ୍ଷେତ୍ରର ଏକ ସଫଳ ବାର୍ତ୍ତାବହ ଭାବେ ପରିଗଣିତ ହେଲାଣି । କମ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ଅଧିକ ଉପାଦନର ମିଶ୍ରିତ ଉପାଦାନ ଜୈବିକ ଢାଷ । ରାସାୟନିକ କାଟନାଶକକୁ ବନ୍ଦ କରି ଗୋବର, ଗୋମୁତ୍ର ପରି ଦେଶୀ ଦ୍ରୁବ୍ୟକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଆଜି ବି ଉପାଦନ ବୃକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ଵାରୁଛି । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଶରୀର ବି ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିବା ସହ ସେମତି ଜଣେ ଢାଷା ଯିଏ ସ୍ଥାତକ କରିଥିଲେ ହେଁ ଢାଷର ମୋହ ତାଙ୍କୁ ବାନ୍ଧିରଖି ଢାଷଜମିରେ । ସେ ଜୈବିକ ଓ ସମନ୍ଵିତ କୃଷିର ଜଣେ ସଫଳ ଉଦ୍ଦାହରଣ । ସେମିତି ଜଣେ ଢାଷା ଯିଏ ସାର, ବିଷକୁ ଛାଡ଼ି ଏବେ ଜୈବିକ ଢାଷର ମୋହରେ ବାନ୍ଧି ହୋଇଯାଇଛନ୍ତ, ସେ ହେଲେ ଢିଲିକା ଭୁକ୍ତର ବଉଳାବନ୍ଧ ଗ୍ରାମର ଶ୍ରୀ ଆନନ୍ଦ ନାୟକ(ମୋ -୭୧୩୮୪୪୮୩୦୮) । ୪୪ ବର୍ଷ ବୟସରେ ବି ସେ ଥକି ପଡ଼ି ନାହାନ୍ତ । ଚିର୍ଷିଏସରେ ଢାକିରା କରି ମଧ୍ୟ ସବୁଜ କ୍ଷେତର ବାସ୍ତଵରେ ସେ ବିଭୋର ହୋଇଯାଇଛନ୍ତ । ଗାଁ ଗାଁରେ ଜୈବିକ ଢାଷର ବାର୍ତ୍ତା ପହଞ୍ଚାଇବା ସହ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରୁ ବେଶ ପ୍ରଶଂସା କି ଦାଉଁଚୁଣୁଛନ୍ତ । ସେମିତି ଜଣେ ସଫଳ ଢାଷାଙ୍କ ସହ ଅଧିକ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ ହୁଏ ଶୁଭମ ।

ପ୍ରଃ ଆପଣ ଜୈବିକ ଢାଷ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କ’ଣ ପାଇଁ କଲେ ?

ଉ: ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ କେହି କାହାଥି ବିଲରେ ଗୋଡ଼ ପଶେଇବାକୁ ଲୁହା କରୁନାହାନ୍ତ । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଏବେ ସାର, ବିଷ ବ୍ୟବହାରରେ ବ୍ୟଷ୍ଟ । କିନ୍ତୁ ଜୈବିକ ଢାଷ ଏବେ ସବୁଆଡ଼େ ଦେଶ ଲୋକପ୍ରିୟ ହେବାରେ ଲାଗିଲାଣି । ତେଣୁ ପ୍ରଥମେ ମୁଁ ଯୁଗ୍ୟବରୁ ଜୈବିକ ଢାଷ ବିଷୟରେ ଦେଖୁ ଏହାକୁ ଢାଷ କରିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କଲି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମରେ କୃଷି ବିଶେଷଜ୍ଞ ମାନଙ୍କ ପରାମର୍ଶକୁ ପାଥେଯ କରି ସମ୍ମୁଖ ଭାବେ ଜୈବିକ ଢାଷ କରୁଛି । ଏହା ଦେଶ ଲାଭଦାୟକ ଓ ଶରୀର ଓ ପରିବେଶ ପ୍ରତି ହିତକର । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଜମିର ଉର୍ବରତା ବଢ଼ିଥାଏ । ଜମିର ମାନ ବି ବଢ଼ିଥାଏ ।

ପ୍ରଃ ଜୈବିକ କୃଷି ରାସାୟନିକ କୃଷି ଭିତରେ ଆପଣ କଣ ବିଶେଷ ତପାତ ଦେଖୁଛୁନ୍ତି ?

ଉ: ପ୍ରଥମତଃ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ସମସ୍ତେ ଜମିରୁ କିପରି ଅଧିକ ଅମଳ ହେବ, ତାହାକୁ ପ୍ରାଥମିକତା ଦେଉଛନ୍ତ । କିନ୍ତୁ ଅଧିକ ଅମଳ ଆଶାରେ ଆମେ ନିଜ ଦେହ ତଥା ମାଟିର ଯେଉଁ ହାନି ପହଞ୍ଚାଉଛନ୍ତି, ସେକଥାକୁ ଭୁଲିଯାଉଛନ୍ତି କିଛିଟା ପାଇବା ଆଶାରେ ଅନେକ କିଛି ଆମେ ହରାଉଛନ୍ତ । ଏହି ଉପକ୍ରମରେ ଜୈବିକ କୃଷି ଏକ ସୁନ୍ଦର ଆର ଅଭିନବ

ପଦକ୍ଷେପ । ଯେଉଁଥରେ ଆମେ ସୁଜ୍ଞ ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗ କରି ଅଧିକ ଅମଳ କରିବା ସହ
ଆମ ଶରୀର ସୁପ୍ରେ ବି ରହିଥାଏ । ଏହା ଯୋଗୁଁ ପରିବେଶ ସନ୍ତୁଳନ ବି ରକ୍ଷା
ହୋଇଥାଏ । ମାଟିର ଉର୍ବରତା ବେଡ଼େ ।

**ପ୍ର: ଚି.ସିଏସରେ ଢାକରି କରିବା ସହ ଆପଣ ଜୈବିକ କୃଷିର
ମୋହରେ କିପରି ପଡ଼ିଲେ ?**

ଉ: ସ୍ଥାତକ ତ ମୋର ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତା । କିନ୍ତୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ
ଭାବରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ମୋତେ ଏହିତି କିଛି କରିବାର
ଥିଲା ଯାହା ମୋତେ ଆମ୍ବୁଷତୋଷ ଦେଇପାରୁଥିବ ।
ସେଥିପାଇଁ ଢାକକୁ ପ୍ରମୁଖ ପଦ୍ମ ଭାବେ ବାଛିଲି । ଆଉ
ଜୈବିକ କୃଷିକୁ ଆପଣେଇବାର କାରଣ ଏହା ଯୋଗୁଁ
ଆମେ ବେଶ କମ ପଇସାରେ ନିଜ ଘରେ ଜୈବିକ
ଉପାୟରେ କାଟନାଶକ ଓ ସାର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଜମିରେ
ଦେଇପାରୁଛୁ । ଏହା ଯୋଗୁଁ ଦେହ , ମନ ବି ସୁପ୍ରେ ରହୁଛି ।

କାମ କରିବାକୁ ଉସ୍ତାହ ବି ମିଳୁଛି ।

**ପ୍ର: ଆପଣଙ୍କ ଜମିରେ କଣ କଣ ଜୈବିକ ଉପାୟ ଅବଳମ୍ବନ
କରୁଛୁ ?**

ଉ: ମୁଁ ପ୍ରଥମରୁ ଜିଆଖତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଆସୁଛି । ଏହା ବ୍ୟତିଠ ଜୀବାମୃତକୁ ପାଂଢି ବର୍ଷ
ହେବ ନିଜ ଜମିରେ ବ୍ୟବହାର କରୁଛି । ଏହା ମାଟି ପାଇଁ ବେଶ ଫଳପ୍ରଦ ଭାବେ କାମ
କରୁଛି । ବ୍ରହ୍ମାସ, ପଂଦିଗବ୍ୟ, ବୀଜାମୃତ, ହାଣିଖତ ପ୍ରଭୃତିକୁ ଜମିରେ ବି ଉପଯୋଗ କରୁଛି ।

ଏହାର ଉପକାରିତାକୁ ମୁଁ ନିଜେ

ଅନୁଭବ କରିପାରୁଛି । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଗୋଗ
ପୋକ ଲାଗିବା ସମ୍ପର୍କ କମି ଯାଇଛି ।

**ପ୍ର: ବର୍ତ୍ତମାନର ଯୁବରସମାଜ ଢାକ
ପାଇଁ ବିମୁଖ ହେବାର କାରଣ କଣ
ହୋଇଥାଇପାରେ ?**

ଉ: ଯୁବକ ମାନେ ଢାକ ପାଇଁ ସ୍ତଠି ଭାବରେ
ଆଗ୍ରହ ମୃଦ୍ଦ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ବିମୁଖ ହେବାର
କାରଣ ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ଆଉ
କ୍ଷେତ୍ରକୁ ପଶିବାକୁ ଢାହୁନାହାନ୍ତି । ଯୁଗ ବଦଳିବା
ସହ ମାନସିକତା ବି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଉଛି । ମନରେ
ଜଳା ଥିଲେ ସବୁକିଛି ସମ୍ବବ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ
ଯୁବରସମାଜ ଢାହିଁଲେ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବି
ଉଦ୍‌ଯୋଗୀ ହୋଇପାରିବେ । କେବଳ ଦୃଢ଼
ଇନ୍ହାଶକ୍ତି ଓ କର୍ମକୁଣ୍ଠଳତା ହିଁ ଏହାର
ପରିମାପକ ବୋଲି ମୋର ବିଶ୍ୱାସ । ମୋ
ମତରେ ଯୁବକ ମାନେ କୃଷିକୁ ନାକ ନ ରେକି
ବରଂ ଏଥିପାଇଁ ଆଗେଇ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ

ମାଛ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ

ବିକ୍ରମ କୁମାର
ଜେନା

ବିଶ୍ଵର ଅନେକ ଦେଶ ଭଲି ଆମ ଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ଭାତ ସହିତ ମାଛ ଏକ ସଂଯୋଜିତ ଖାଦ୍ୟ । ଗୀଁ ଗହଳିତାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସବର ନଗର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଗରିବଙ୍କଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅମିରମାନଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତମାଛକୁ ଖାଦ୍ୟ ଭାବେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ମାନ୍ୟତା ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ମାନ୍ୟତା କେବଳ ସ୍ଵାଦିତିକ ନୁହେଁ, ସର୍ବୋପରି ଏହାସ୍ଵାସ୍ୟ ଉଚିତ । ବିଶ୍ଵ ଖାଦ୍ୟ ସଂସ୍ଥା ଆମିଶ ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହୀ ଥିବା ଲୋକଙ୍କପାଇଁ ମୁଣ୍ଡପିଲା ବର୍ଷକୁ ୧୧-୧୨ କିଲ୍ଗ୍ରା ଅନୁମୋଦନ କରିଥିବା ବେଳେଆମଦେଶରେ ଏହା ୧-୧୦ କିଲ୍ଗ୍ରା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତପରିପଳବଦ୍ୟ ହେଉଛି । ମାଛପୁଷ୍ଟିର ଗୁଣବତ୍ତା ଯେତିକି ପରିମାଣରେ ଲୋକଲୋଚନକୁ ଆସୁଛି, ସେହି ପରିମାଣରେ ମାଛର ଚାହିଦା ଓ ଲୋକପ୍ରିୟତା ବଢ଼ିଗଲିଛି । ଭାତ କିମ୍ବା ରୁଟି ଆମ ପୁଷ୍ଟିର ମୁଖ୍ୟତଃ ଶ୍ରେଷ୍ଠତାର ବା ଶକ୍ତିର ଚାହିଦା ମେଂଗାଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ମାଛ ବାକି ସମସ୍ତ ପୁଷ୍ଟିକୁ ସମାହିତ କରିଥାଏ । ମାଛରେ ପୁଷ୍ଟିପାର, ଫେହସାର, ଜାବନିକା, ଖଣ୍ଡିଜଳବଣ ଇତ୍ୟାଦି ସମସ୍ତ ପୁଷ୍ଟି ଅଂଶ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଗଢ଼ିତ ହୋଇଥାଏ । ମାଛ ମୁଖ୍ୟତଃ ପ୍ରାକୃତିକ ଜଳରାଶିରେ ବଢ଼ିଥାନ୍ତି । ଆମ ଦେଶର ଲୋକମାନେ ସାମୁଦ୍ରିକ, ଖାରିଜଳ, ମଧୁରଜଳ ମାଛ ଖାଇବାକୁ ପସଦ କରିଥାନ୍ତି । ଜଳରାଶିର ବହୁମୁଖୀ ବ୍ୟବହାର, ଜଳର ପ୍ରଦୂଷଣ ତଥା ଅସାମାନ୍ୟ ବୃକ୍ଷିପାଦ ଦିନକୁ ଦିନ ପ୍ରାକୃତିକ ଜଳରାଶିର ମାଛ ଉପାଦନକୁ କମାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ କୁମାରବର୍ଷେ କମଣ୍ଣାଯାକୁ ଖାଦ୍ୟ ଓ ବାସ ଯୋଗାଇଦେବା ପାଇଁ ମନୁଷ୍ୟ ଦିନକୁ ଦିନ ଜଞ୍ଚଳ ଓ ଜଳରାଶିକୁ ଉପଯୋଗ କରି ପ୍ରାକୃତିକ ଜଳରାଶିର ଆକାର ଓ ଉତ୍ସାଦିକା ଶକ୍ତିକୁ ସଙ୍କୁତିତ କରିବାରେ ଲାଗିଛି । ଫଳରେ ପ୍ରାକୃତିକ ଜଳରାଶିରୁ ମାଛ ଉପାଦନ ଦିନକୁ ଦିନ ହ୍ରାସ ହେବାରେ ଲାଗିଛି । ତେଣୁ ମାଛ ଉପାଦନ ବତାଇବା ପାଇଁ ଏକ ମାତ୍ର ବିକଷ୍ଟ ହେଉଛି ମାଛଚାଷ । ମାଛଚାଷର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ସାମିତ ଜଳରାଶିରେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ମାଛ ପାଳନ କରି ଉପାଦନ ବତାଇବା । ଆମେ ସମସ୍ତେ ଜଣିଶିବା ଉଚିତ ଯେ, ଯେଉଁ ମାଛ ମଣିଷଙ୍କୁ ପୁଷ୍ଟି ଯୋଗାଏ ସେ ନିଜ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପୁଷ୍ଟି ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାଏ । ମାଛମାନେ ଖାଦ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ନିଜ ନିଜର ଆବଶ୍ୟକ ପୁଷ୍ଟିକୁ ସଂଘର୍ଷ କରିଥାନ୍ତି । ତେଣୁ ମଣିଷଙ୍କୁ ପୁଷ୍ଟି ସାଧନା ପାଇଁ ମାଛମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସମମାନର ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇଦେଲେ ତାହା ମାଛକୁ ମାଧ୍ୟମ କରି ମଣିଷ ଦେହରେ ପହଞ୍ଚିଥାଏ । ଅଧୁନା ଆମଦେଶରେ ଖାଦ୍ୟ ନିରାପତ୍ତା(ପୁତ୍ରସେପଟି) ଏବଂ ନିରାପଦ ଖାଦ୍ୟ(ସେପ୍, ପୁତ୍ର) ଉପରେ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ମାଛଚାଷ ନିର୍ମିତ ଭାବରେ ଦୁଇପାଦ ଆଗେଇନେବ ।

ଖାଦ୍ୟରେ ମାଛ

ସାଧାରଣତଃ ମଣିଷମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆମେ ଦୁଇଗୋଷୀ ଭୁଲ୍କ କରିପାରିବା ଯଥାଶାକାହାରୀ ଓ ଆମିଷାଶୀ । ଆମିଷାଶୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟରେ ମାଛ ଏକ ବିଶେଷ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ଏହା ସହଜଳବଧ ତୁଳନାସ୍ତକ ଭାବେ କମ ଦାମ୍ୟୁଲ୍କ ଏବଂ ସବୁବର୍ଗର ଲୋକଙ୍କୁ ସୁହାଇଲା ପରି ମିଳିଥାଏ ।

ପୁଷ୍ଟିପାର

ମାଛ ଏକ ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ । ଆମେ ପ୍ରତ୍ୟେ ଖାଦ୍ୟିବା ମାଛରେ ପ୍ରାୟ ୧୮ ରୁ ୨୭ ପ୍ରତିଶତ ପୁଷ୍ଟିପାର ରହିଥାଏ । ଆମେ ସାଧାରଣତଃ ଯେଉଁ ପରିମାଣରେ ମାଛ ଖାଇଥାଏ ତାହା ଆମର ଦେନନିନ୍ଦିନ ପୁଷ୍ଟିପାର ଆବଶ୍ୟକତାର ୩୫-୪୦ ଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତପୂରଣ କରିଥାଏ । ଏହା ସହଜରେ ହଜମ ହୋଇ ଆମ ଶରାରର ଗଠନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗିଥାଏ । ମାଛରୁ ମିଳୁଥିବା ପୁଷ୍ଟିପାର ଅନ୍ୟ ଏକ ବିଶେଷ ହେଲା ଏଥିରେ ଏକାଧିକ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଆମିନୋ ଅମ୍ବ ମିଳେ । ଯାହାକି ମନୁଷ୍ୟ ଶରାରରେ ପ୍ରକୃତ ହୋଇପାରିନଥାଏ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ମାଛ ମଧ୍ୟ ଗୋଟେ ଉତ୍ତମ ସେହାରୁକୁ ପ୍ରାଣାଜ ଖାଦ୍ୟ । ଏଥିରେ ତୁଳନାମୂଳକ ଭାବେ କମ୍ ପରିପୁଣ୍ଡ ସେହାର ଥାଏ । ମାଛରେ ମଧ୍ୟ କୋଲେଶେରାଳ ପରିମାଣ ଅନ୍ୟ ଆମିଷ ତୁଳନାରେ ଯଥେଷ୍ଟ କମ । ପରିପୁଣ୍ଡ ସେହାର ଠାରୁ ଅପରିପୁଣ୍ଡ ସେହାମୁ ମନୁଷ୍ୟ ପକେ ହିତକାରକ । ସବୁଠାରୁ ମହାପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା ହେଲା, ମନୁଷ୍ୟ ଦେହରେ ସଂଶୋଷଣ ହୋଇପାରୁଥିବା ଏବଂ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟପରି ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକାଯ କେତେକ ସେହାମୁ ମାଛରୁ ହଁ ମିଳିଥାଏ । ଓମେଗା-ନା ସେହାମୁ ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟତମ । ସୁମୁ ଶାରୀରିକ ଅଭିବୃତ୍ତି ଓ ଶାରୀରିକ ମାନସିକତା ପାଇଁ ଏହିପରି ଖାଦ୍ୟସାରର ଯଥେଷ୍ଟ ଭୂମିକା ରହିଛି । ଓମେଗା-ନା ସେହାମୁ ମଧ୍ୟ ମାଛରୁ କିଛି ପରିମାଣରେ ମିଳିଥାଏ । ସମୁତ୍ର ମାଛରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା ମାଛ ତେଲ ଏହିପରି ଏକ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଖାଦ୍ୟସାରର ମୁଖ୍ୟ ଭୟ । ଓମେଗା-ନା ପରି ସେହାମୁ ମଧ୍ୟ ମାଛମାନେ ତାଙ୍କ ଦେହରେ ସଂଘାତ କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରନ୍ତିନାହିଁ । ଏହା ଜଳୀଯ ପରିବେଶରେ ଥିବା ଏକ ବିଶେଷ ହରିର ଶୈଳୀଳ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଘୂରକୁ ଖାଇ ମାଛମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଶରୀର ପାଇଁ ସଂଗ୍ରହ କରିଥାନ୍ତି । ଏହି ସେହାମୁ ହୃଦୟାତର ସମାବନାକୁ କମାଇଥାଏ, ଉଚ୍ଚରକ୍ଷାପକୁ ସନ୍ତୁଳିତ କରିଥାଏ । ଅନେକ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ମତରେ ଓମେଗା-ନା ସେହାମୁ କର୍କଟ ପରି ଦୂରାଗୋଟ୍ୟ ବ୍ୟାଧିକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରେ । ଗଣ୍ଠିବାତ ରୋଗର ଉପଶମ ନିମିତ୍ତେ ଏହି ସେହାମୁକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଭୂମିକା ରହିଛି ।

ଜୀବନିକା

ଆମେ ଖାରୀଟିକା ମାଛରେ ଅନେକ ପ୍ରକାର
ଜାବନିକା ରହିଛି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ଜାବନିକା-(କ, ଖ, ଗ, ଘ, ତ) ଆଯୋଡ଼ିନ,
ରଥାବୋଗ୍ରେନ୍ଡିନ, ନିୟାସିନ୍, ଜାବନିକା
ବି-୭, ଜାବନିକା ବି-୧୨ ଲତ୍ୟାଦି ପ୍ରାଣୀ
ଆମ ଗାଁ ଗଲାଳିରେ ମିଳୁଥିବା
ଦୂରମାତ୍ରାମାନଙ୍କରେ ଏହିପ୍ରକାର ଜାବନିକା
ଉଠିପୁର ଥାଏ । ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳା ଓ
ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟରେ ମାତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତହାର
କଲେ ଜାବନିକା ଅଭିଜନିତ ଅନେକ ବତ
ବଢ଼ ରୋଗକ ଏତାର ଦିଆୟାଇପାରେ ।

ଖଣ୍ଡିଜ ଲକ୍ଷଣ

ଶାୟ ଆକାରରେ ମାତ୍ରକୁ କ୍ୟାବହାର କରିଲେ ତଥା
ମଧ୍ୟରେ ଆମ ଶରୀରକୁ ଅନେକ ପ୍ରକାରର ଖୁଣ୍ଡ
ଲଗଶ୍ବର ଯାଇଥାଏ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
କ୍ୟାମ୍ବିଯମ, ଲୋହ, ମାର୍ଗେନ୍ୟମ, ପୋର୍ଗ୍ୟମ,
ସେଟିଲ୍ୟମ, ତ୍ୟା, ମଳିକିଯମ, ଦ୍ୱାରା, ସେଲେକିଯମ,
ଫଂଫରେଷ ଲଜ୍ଜାଦ୍ୱାରା ପଢ଼ିପାରିବ ।

ମାଛର ଖାଦ୍ୟ

ଅଧିକ ଉସ୍ତାଦନ ପାଇଁ ଏବଂ ମାଛର ଗୁଣବତ୍ତା ବଜାରଙ୍ଗା ପାଇଁ ମାଛଗାଷରେ ପୂରକ ଆହାର ଦେବା ନିଶ୍ଚାତି ଦରକାର । ଆମରାଜ୍ୟର ପୋଖରୀ, ଗାଢ଼ିଆ ଏବଂ ଛୋରବଡ଼ ଜଳଭଣ୍ଟାରରେ ମୁଖ୍ୟତଃ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାତିର ମାଛ ବିଶେଷ କରି ଭାକୁର, ଗୋହି, ମିରିକଳି, ଦଳଖାଇ(ଗ୍ରାସକର୍ପ), ରହାପେଟି(ସିଲଭର, କାର୍ପ), ବଳାତିରୋହା(କମନ କାର୍ପ)ମାନେ ହେଲେ ଲାଭଦାୟକ ପ୍ରକାତି । ଏମାନେ କମ୍ ସମୟରେ କମ୍ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ଭଲ ବଢ଼ିପାରନ୍ତା ଭାକୁର, ଗୋହି, ମିରିକଳି ଓ ରହାପେଟି ଜଳଶୟରୁ ଯେଉଁ ପ୍ରାକୃତିକ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ବଢ଼ିଯାଇଥିବାକୁ ପୂରକ(ପ୍ଲାକର୍ଟକ)କୁହୀଯାଏ । ସେହିପର ଦଳଖାଇ ମାଛ ପାଣରେ ମିଳିଥିବା ସବୁଜ ପତ୍ର ଓ ଦଳ ଖାଇ ବଂଧୁଥିବା ବେଳେ ବିଲାତିରେହି ପକସତା ଜେବିକ ପଦାର୍ଥ ଓ ଛୋଟଗେଣ୍ଠ ଏବଂ କାମନଙ୍କୁ ଖାଇଥାନ୍ତି । ମାଛଗାଷ କରାଯାଇଥିବା ଜଳଭାରିରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପ୍ରାକୃତିକ ଆହାର ସହିତ କିନ୍ତି ପୂରକ ଆହାର ହେଲେ ମାଛମାନେ ଭଲ ବଢ଼ିଥାନ୍ତି । ଆଜିକାଳି ଅନେକ ମାଛକାଷା କାର୍ପାର୍ଟାଇସ ସହିତ ବା ଏକକ ଭାବେ ମଧ୍ୟର ଜଳ ବିଜ୍ଞୁତିକୁ ତାଷ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କଲେଣି । ମୁଖ୍ୟତଃ ଦୂରଟି ପ୍ରକାରିତ ମଧ୍ୟର ବିଜ୍ଞୁତି ତାଷ ଉପଯୋଗୀ ଅଟକା । ଏମାନେ ହେଲେ ଗୋଲାପା ବିଜ୍ଞୁତି(ମାକୋଗ୍ରାକିଯମରୋଜେନବରୀ) ଓ ନରଚିନ୍ତି(ମାକୋଗ୍ରାକିଯମ ମାଲକମାତ୍ରାନ୍ତି) । ବିଜ୍ଞୁତିତାଷରେ ମଧ୍ୟ ପୂରକ ଆହାର ଦିବାଗଲେୟ ଉସ୍ତାଦ ଯଥେଷ୍ଟ ବଢ଼ିଥାଏ । ବାହାରେ ଯେଉଁଖାଦ୍ୟ ମାଛମାନେ ପ୍ରାକୃତି ଖାଦ୍ୟ ସହିତ ହେବ ବା ଏକକ ଭାବେ ଖାଇ ଭଲ ବଢ଼ିଥାନ୍ତି, ତାହାର ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପୂରକ ଆହାର । ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ପ୍ରଜାତିର ମାଛ ଓ ବିଜ୍ଞୁତିମାନଙ୍କ ଖାଦ୍ୟ ଗୁହଣ ଓ ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସନ୍ତୁ ମୁରୁଦ୍ଧ ଦେଇ ସ୍ଵତଂସ୍ପୂରକ ଆହାର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ । ଆମ ଗୋହକିରେ ଖାଲି କୁଣ୍ଡା ଓ ବାଦମାପିତ୍ତାକୁ ପୂରକ ଆହାର ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା କେବେଳେ ବିଭିନ୍ନ ନାମାଦମା କମ୍ପାନୀ ବ୍ୟବହାରିକ ଆଳରେ ବିଭିନ୍ନ ଧାରଣର ମାଛଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ବଜାରରେ ବିକ୍ରି କରୁଥିବା ଏହା ନାଟି ଖାଦ୍ୟ(ପେଲେଟ ବା କାନା ଖାଦ୍ୟ(କୁମ୍ବ)) ଆକାରରେ ମିଳିଥାଏ । ବଜାରରେ ମିଳିଥିବା ନାଟିଖାଦ୍ୟ ମାଛ ବା ବିଜ୍ଞୁତିତାଷ ପାଇଁ ସାଧାରଣ କୁଣ୍ଡା ଓ ପିତିଆ ମିଶ୍ରଣ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଉପଯୋଗୀ । ହେଲେ ଏହା ସର୍ବବର୍ଗ ମାଛଗାଷଙ୍କ ସମସ୍ୟା ଦୂରକରିପାରନ୍ତି । ବଜାରରୁ ବ୍ୟବହାରି ଖାଦ୍ୟ ନକିଶି ମଧ୍ୟ ଆମେ ମାଛଗାଷ ପାଇଁ ଆମ ନିଜ ପାର୍ମରେ ଉନ୍ନତମାନର ଖାଦ୍ୟ କମଦାମରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରିବା । ଯେଉଁଭିତି ଭାବରେ ବାଦାମ ପିତିଆ ଓ ସୋଯାବିନିରୁଷ୍ଟର ବଜାର ଦର ବିତିକାଳିଛି, ତାହାକୁ ମାଛଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଆମ ଗାଷାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆର ସମ୍ବନ୍ଧ ହେବନାହିଁ । ତେଣୁ ଆମ ହାତପାହାତାରେ ଯେଉଁବସ୍ତୁ ଶଷ୍ଟା ପିତିଆ ମିଳୁଛି ଯଥା- ସର୍ବୀମଧ୍ୟ, ରାଶି, ପେଶା, ସେରିଷ ଓ ଗୁଲିକୁଣ୍ଡା ଉତ୍ୟାଦିକୁ ମିଶାଇ ଉନ୍ନତମାନର ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରିବା । ସେଥିରେ ଗାଲଗୋରୁଙ୍କ ପାଇଁ ମିଳୁଦ୍ୱାରା ଭିଗମିନ୍ ଓ ଖଣ୍ଡିଜଲବଶ ମିଶାଇକୁ ହୁସାବରେ ମିଶାଇଲେ ଖାଦ୍ୟକୁ ଅଧିକ ଉନ୍ନତମାନର ହୋଇଯାଏ । ରାଶି ବା ଯୋରିଶପିତିଆରେ କୁଣ୍ଡ ମିଶାଇ ଖାଦ୍ୟ କରିବାକୁ ଥିଲେ ପିତିଆର ଗୁଣାମାନ କୁଣ୍ଡାରୁ ୪୦ ଭାଗ, କୁଣ୍ଡାରୁ ୧୦ ଭାଗ ମିଶାଇ ଖାଦ୍ୟ ମିଶ୍ରଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ । ସେହିଭିତି ସ୍ଵର୍ଗମୁଖୀ ପିତିଆକୁ ବ୍ୟବହାର କଲେ ସେଥିରୁ ୧୦ ଭାଗ ଏବଂ କୁଣ୍ଡାରୁ ୧୦ ଭାଗ ମିଶାଇ ଖାଦ୍ୟ ମିଶ୍ରଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ । ପେଶାପିତିଆଟି ମାଛମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତପାଦେୟ । ଏଥିରେ ଅପରିପ୍ଳକ ସେହାମ୍ବ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ଥିବାରୁ ଏହା ଖାଦ୍ୟର ମାନ ବଜାରିଥାଏ । ତେଣୁ ଯେଉଁବୀରେ ପେଶାପିତିଆ ଶଷ୍ଟାରେ ମିଳୁଛି ସେଠାରେ ଚାଷୀମାନେ ପେଶାପିତିଆ ମିଶାଇ ଉପାଦେୟ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରିବେ । ମାଛଖାଦ୍ୟର ମିଶ୍ରଣକୁ ଭଲଭାବରେ ଗୁଣ୍ଡକରି ଯାଅନ୍ତମାନଙ୍କ ଉତ୍ୟାକାଶାଦ୍ୟ ରୂପେ ଦିଅଯାଇଥାଏ । ଏହି ଖାଦ୍ୟ ମିଶ୍ରଣକୁ ମଧ୍ୟ ଛୋଟ ସିମ୍ବିନ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ନାଟିଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛୁ ।

ଚତୁର୍ଥ ବର୍ଷ ମସ୍ୟ ଛାତ୍ର , କୃଷି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ , ପାରଲାଖେମୁଣ୍ଡି ମୋ-୮୮୩୮୫୭୪୧୦

ମିଳେଟ ମିଶନ

ପାରାମିଳ ପୃଷ୍ଠି ଶସ୍ୟକୁ ପୂନଃ ପ୍ରଚଳନ ନେଇ ଓଡ଼ିଶାର ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ମୁଣ୍ଡ ଚେକିଥିଲା ଏକ ଅଭିନବ ଅଭିଯାନ ମିଲେଟ ମିଶନ । ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ବିଭାଗ ତଥା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମିଲିତ ପ୍ରୟାସରେ ୨୦୧୩ ମସିହାରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁମ ଉଭୟ ଜୀବନ ଓ ଜୀବିକା ପାଇଁ ଏକ ବରଦାନ ସାରପ୍ତ ହୋଇଛି । ପୃଷ୍ଠି ଶସ୍ୟର ବହୁଳ ଉପାଦନ , ସ୍ଵାମୀୟ ବ୍ୟବହାର , ସର୍ବନିମ୍ନ ସହାୟକ ମୂଲ୍ୟରେ ପୃଷ୍ଠି ଶସ୍ୟ କୁମ ତଥା ସାଧାରଣ ବର୍ଣ୍ଣନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ବର୍ଣ୍ଣନ କରାଯାଇ ରାଜ୍ୟ ପୋଷୋଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁମରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଆଦିବାସୀ ବହୁଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ସଗେରବେ ଆଗେଇ ଚାଲିଛି ଓଡ଼ିଶା ମିଲେଟ ମିଶନ ।

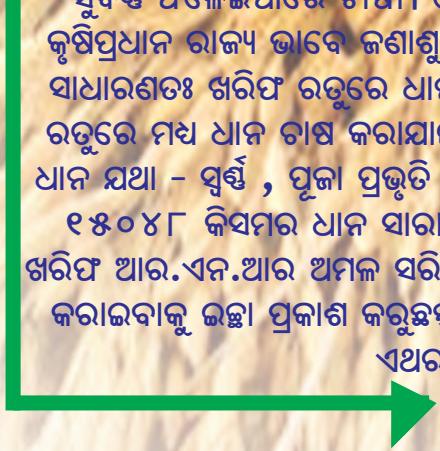
ଚାଲିତ ବର୍ଷ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ କୁଷା ଓଡ଼ିଶା ୨୦୨୧ ର ଅନ୍ୟତମ ଆକର୍ଷଣ ପାଇୟିଥିଲା ଓଡ଼ିଶା ମିଲେଟ ମିଶନ । ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲା ତଥା ସୁନ୍ଦରଗତ , କେନ୍ଦ୍ରିୟ , ମୟୂରଭରଞ୍ଜ ଓ କଷମାଳ ଆଦି ସ୍ଵାନିର ଆଦିବାସୀ ମାନଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟେକି ତଥା ମିଲେଟ ମିଶନର ସହାୟତା କୁମେ ପୃଷ୍ଠି ଶସ୍ୟରୁ ପୃଷ୍ଠିତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଖାଦ୍ୟବ୍ୟବ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଷଳରେ ଶୋଭାପରଥିଲା । ମାଣ୍ଡିଆ , ମୁଣ୍ଡି , କାଙ୍ଗ ଚାଉଳ , ଜାହା , ଚିତ୍ତବିହାର ଚାଉଳ ଏପରିକି ଅନେକ ପୃଷ୍ଠି ଶସ୍ୟରୁ ପୃଷ୍ଠିତ ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀକୁ କିପରି ଦେବନଦିନ ଜୀବନରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ସୁରକ୍ଷାତ୍ମକ ଖାଦ୍ୟ ସହ ଖାଦ୍ୟର ଉପଯୁକ୍ତ ଯନ୍ତ୍ର ନିଆୟକ ପାରିବ ସେ ବିଶ୍ୟାରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଅବଶେଷ କରାଯାଇବାର ଏହା ଏକ ଅଭିନବ ପ୍ରୟାସ । ଓଡ଼ିଶା ମିଲେଟ ମିଶନର ମୂଲ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା ୨୦୨୧ ଫେବ୍ରୁଆରୀ ଶେଷ ସୁମ୍ମ ପ୍ରାୟ ୧ ଲକ୍ଷ୍ୟ କିଣ୍ଠାଲ ପୃଷ୍ଠି ଶସ୍ୟ ଉପାଦନ । ଯାହା କି ୨୦୧୯-୨୦ ବର୍ଷରେ ୧୪,୭୪୪ କିଣ୍ଠାଲ ଉପାଦିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ମିଶନର ମୂଲ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ମହିଳା ସଂଗ୍ରହକରଣ । ଚାଷ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଉଦ୍‌ୟୋଗ ବୁଝିକରେ ମହିଳାମାନଙ୍କର ସକ୍ଷିପ୍ତ ଅଂଶଗୁଣ ଏହାକୁ ଆଉ ଏକ ପାହ୍ୟା ଉପରକୁ ନେଇଯାଇଛି । ଆଦିବାସୀ ମହିଳାମାନଙ୍କର ପୃଷ୍ଠି ଶସ୍ୟକୁ ନେଇ ଥିବା ଜୀବନକୁ ଯାଦୀକ କୌଣସିଲାର ଉପଯୋଗ କରି ଏବେ ଖାଦ୍ୟ ଥାଳି ଯାଏଁ ନିଆୟକପାରୁଛି । ଚାଷ ଜମି ଓ ଖାଦ୍ୟ ଥାଳିରେ ପୃଷ୍ଠି ଶସ୍ୟର ପୁନଃ ପ୍ରଚଳନ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ମିଲେଟମିଶନ । ଏହି ଅଭିଯାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ସମୟ କୁମେ ଆହୁରି ମାର୍କେଟ ହେବାରେ ଲାଗିଛି । ପୃଷ୍ଠି ଶସ୍ୟର ପାରିବାରିକ ବ୍ୟବହାରକୁ ପ୍ରୋତ୍ସହନ ଦେବା ସହ ବିକେନ୍ଦ୍ରୀକ ପ୍ରକ୍ରିୟା କରଣ ଉଦ୍‌ୟୋଗ ସ୍ଵାପନା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁମର ଚରେ କୁମାଗତତାବେ ଲମ୍ବିଛି । ସାମୁହିକ ଚାଷ ଓ ଉପାଦିତ ଶସ୍ୟର ବଜାର ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ

ଶୁଭତ୍ୱୀ ସାହୁ

ଦିଆୟାଉଛି । ୨୦୧୩ ମସିହାରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଏହି ମିଶନ ଗୋକ୍ଷା ଆଧାରିତ ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ସ୍ଵେଚ୍ଛାସେବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାଧ୍ୟମରେ ଓଡ଼ିଶା ୧୪ ଟି ଜିଲ୍ଲାର ୮୧ ଟି ବ୍ୟକ୍ତି ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥାଏ । ୨୦୨୦-୨୧ ଖରିପ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୧୪ ଟି ଜିଲ୍ଲାର ୭୯ ଟି ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରାୟ ୧,୦୪,୦୦୦ ବାଷା ଏବଂ ୪୪,୮୮୦ ହେବୁର ପରିମିତ ଜମିରେ ଉନ୍ନତ ଚାଷ ପ୍ରଶାଳୀ ଅବଲମ୍ବନ କରି ସରକାର ପ୍ରୋତ୍ସହନ ପାଇଛନ୍ତି । ଚଳିତ ଖରିପ ବଜାର ରତ୍ନରେ ୧,୯୯,୦୦୦ କିଣ୍ଠାଲ ଉଚ୍ଚ ମାନର ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷା ମାନଙ୍କଠାରୁ ସର୍ବନିମ୍ନ ସହାୟକ ମୂଲ୍ୟ ୫, ୯୫୪ ରଙ୍ଗ କିଣ୍ଠାଲ ପିଛା ଦରରେ କୁମ କରାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟ ପୋଷୋଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁମ ଅଧାନରେ ୧୪ ଟି ଜିଲ୍ଲାର ୪୦,୯୦,୪୯୦ ରାସନ କାଢି ହିତାଧକାରୀଙ୍କୁ ଏକ ମାସ ପାଇଁ ୧.୪ କିଲୋଗ୍ରାମ ମାଣ୍ଡିଆ ବର୍ଣ୍ଣନ କରାଯାଇଛି । କେବଳ ଏତିକରେ ଏହାର ପ୍ରଚାର ପ୍ରାସାର ଅଟକି ଯାଇନାହିଁ । ରାଜ୍ୟର ଆଦିବାସୀ ପ୍ରବରଣ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ କାଷା ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ୧ ଟି ମିଶନର ଚିଟିନ୍ ସେଶ୍ଵର ଖୋଲାଯାଇ ପୃଷ୍ଠି ଶସ୍ୟ ପୃଷ୍ଠିତ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ତଥା ଶୁଷ୍କଳା ପକେର ଖାଦ୍ୟ ବିକ୍ରି କରାଯାଉଛି । ପୃଷ୍ଠି ଶସ୍ୟକୁ ରାଜ୍ୟର କୋଣ ଅନୁକୋଣରେ ପହଞ୍ଚାଇବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ ପାଇଁ ଏକ ଭ୍ରାମ୍ୟମାଣ ଖାଦ୍ୟ ବିକ୍ରି ମଧ୍ୟରେ ଗାଡ଼ି ମଧ୍ୟରେ ଯଶିପୁର ଠାରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ପୃଷ୍ଠି ଶସ୍ୟର ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ପ୍ରତି ହିତକରିତାକୁ ଆଖି ଆଗେର ରଖୁ କେନ୍ଦ୍ରିୟ ଏବଂ ସୁନ୍ଦରଗତ ଜିଲ୍ଲାରେ ସମନ୍ତିର ଶିଶୁ ବିକାଶ ଯୋଜନା ମଧ୍ୟମରେ ଅଙ୍ଗନ୍ଧୀତି ଯାଇଥିବା ପ୍ରାକ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଲକ୍ତୁ ଦିଆଯିବା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି । ଅଧିବ୍ୟବ୍ୟବ୍ୟ ଏବଂ ୧୪ ଟି ଜିଲ୍ଲାର ୧୩୧ ଟି ଗୋଷା ବିହାର କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ପୃଷ୍ଠି ଶସ୍ୟର ଉନ୍ନତ ମାନର ବିହାର ବିକ୍ରିକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ସହିତ ପୃଷ୍ଠି ଶସ୍ୟର ପ୍ରକିଯାକରଣ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ଉପରେ ବୈଶ୍ୟକ ସହାୟକ ପାଇଁ ପୃଷ୍ଠିକର ଦିଗି ଉପରେ ଆଧାର କରି ବିରାମ ପୃଷ୍ଠି ଶସ୍ୟର ବ୍ୟବ୍ୟବ ବିକାଶ ପାଇଁ ମହାଶୂର ର CSIR-CFTRI ସହିତ ବୈଶ୍ୟକ ସହଯୋଗ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ବୁଝାବଣା ପତ୍ର ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । କୃଷି ଓ କୃଷକ ସଂସ୍ଥକରଣ ବିଭାଗ ଉପରକୁ ପରିଚିତ ଏହି ଓଡ଼ିଶା ମିଲେଟ ମିଶନ ଉଭୟ ଜୀବନ ଓ ଜୀବିକା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଫଳ ସାଧ୍ୟତା ହୋଇପାରିଛି । ଗୋଟେ ପାଣେ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟର ହିତକାରୀ ଗୁଣ ସହ ଅନ୍ୟପାଣେ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରର ଚାଷା ମାନଙ୍କୁ ସାବଲମ୍ବୀ କରିବାରେ ଓଡ଼ିଶା ମିଲେଟ ମିଶନର ଅବଦାନ ବାନ୍ଧିବିକ ଅତୁଳନାୟ ।

ସପ୍ତକାର ପଥେ ଆର.ୱେନ୍.ଆର୍ - ୧୫୦୪୮ କିସମ ଧାନ ଚାଷ

ମାଟି ଆଉ ମଣିଷର ସର୍ଜକ ସତରେ ବେଶ ନିଆରା । ସେଇ ମାଟି ଉପରେ ଶ୍ୟାମଳ ଜମିରୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଫଳେଇପାରେ ଚାଷ । ସେଇଥିପାଇଁ ତ ସେ ଜାତିର ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵାତା । ଓଡ଼ିଶା ଏକ କୃଷିପ୍ରଧାନ ରାଜ୍ୟ ଭାବେ ଜଣାଗୁଣା । ଧାନ ହିଁ ଆମର ମୁଖ୍ୟ ଫଳ ଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାରେ ସାଧାରଣତଃ ଖରିପି ରତ୍ନରେ ଧାନ ଚାଷ କରାଯାଉଥିଲେ ହେଁ କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ରବି ରତ୍ନରେ ମଧ୍ୟ ଧାନ ଚାଷ କରାଯାଇଥାଏ । ଓଡ଼ିଶାରେ ଚାଷୀଭାଇମାନେ ଦେଶୀ କିସମର ଧାନ ଯଥା - ସୁର୍ଣ୍ଣ , ପୂଜା ପ୍ରଭୃତି ବ୍ୟବହାର କରୁଥୁବା ବେଳେ ଏବେ ଆର.ୱେନ୍.ଆର - ୧୫୦୪୮ କିସମର ଧାନ ସାରା ଓଡ଼ିଶାରେ ବେଶ ଲୋକପ୍ରିୟ ହୋଇପାରିଛି । ଏବେ ଖରିପି ଆର.ୱେନ୍.ଆର ଅମଳ ସରିଯାଇଥିବା ବେଳେ ପୁଣିଥିରେ ଚାଷୀମାନେ ଏହାକୁ ଚାଷ କରାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି । ଆର.ୱେନ୍.ଆର ୧୫୦୪୮ ଧାନ କିସମକୁ ନେଇ ଏଥରର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପ୍ରତିବେଦନ...

ଏଥରର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପ୍ରତିବେଦନ...

ଆର.ୱେନ୍.ଆର ୧୫୦୪୮ ଧାନ ୧୨୦ ରୁ ୧୨୪ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅମଳ ହୋଇପାରୁଥିବା ଧାନର ଏକ କିସମ ଥିଲେ । ମୁଖ୍ୟତଃ ଏହା ଜୁଲାଇ ମାସରେ ଚାଷ କରାଯାଇଥାଏ । ଜାବାଶୁ ଜନିତ ପତ୍ରପୋଡ଼ା ଗୋଗର ଏହା ସହନଶଳ କିସମ ଥିଲେ । ସାଧାରଣତଃ ଏହାକୁ ଖରିପି ଓ ରବି ରତ୍ନ ଚାଷ ରତ୍ନରେ ଚାଷ କରାଯାଇଥାଏ । ଓଡ଼ିଶାର ଗଜପତି ଜିଲ୍ଲାର ପାଗଳଖେମମୁଣ୍ଡ ସହନ ତଥା ବିତିନ୍ ସ୍ଥାନ ମାନଙ୍କରେ ଚାଷମାନଙ୍କ ପାଖେ ଏହା ବିଶେଷ ଭାବରେ ଆଦୃତ ହୋଇପାରିଛି । ଏମିତିକି ଚାଷୀମାନେ ଏବେ ଖରିପି ଆର.ୱେନ୍.ଆର ଅମଳ କରିସାରିବା ପରେ ରବି ଫଳ ଭାବରେ ପୁଣିଥିରେ ଏହାକୁ ଚାଷ କରିବା ପାଇଁ ମନ ବଲେଇଲେଣି । ଅମଳ ଅଧିକ ହେବା ସହ କମ ମାତ୍ରରେ ଗୋଗପୋକ ଲାଗିବା ଏହାକୁ ଚାଷୀ ମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଲୋକପ୍ରିୟ କରେଇପାରିଛି । ବିଶେଷ ଭାବରେ ଆଶ୍ରମପ୍ରଦେଶ ଓ ତେଲେଜ୍ଞାନା ରାଜ୍ୟରେ ବନ୍ଦୁ ଭାବେ ଚାଷ କରାଯାଇଛି । ଏମିତିକୁ ଏହାକୁ ଚେଲେଜ୍ଞାନ ସ୍ଥାନ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଅଭିନ୍ନ କରାଯାଏ ।

ବିହନ ବିଶେଧନ- ଦେଖୁବାକୁ ଗଲେ ଏହି ଧାନ ଚାଷ ପାଇଁ ଏକରଙ୍କୁ ୨୦କିଗ୍ରା ବିହନ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ତେବେ ବିହନ ବୁଣିବା ପୂର୍ବରୂପ ବିଶେଧନ କରାଯିବା ନିତ୍ୟାନ୍ତାବଶ୍ୟକ । ତେବେ ବିହନ ବିଶେଧନ କରିବା ନିମିତ୍ତେ ଏକ କିଗ୍ରା ବିହନକୁ କର୍ବେଣ୍ଟାଜିମ ଦ୍ରୁତଶାର ଏକ ଲିଟରରେ ୨ ଗ୍ରାମ ଲେଖାଏଁ ରୁଦ୍ଧାଳ ବିଶେଧନ କରାଯାଏ । ଏହା ପରେ ଏହାକୁ ପାଣିରେ ୧୦ ଘଣ୍ଟା ବୁଢ଼େଇ ରଖାଯାଏ । ପରେ ପାଣି ନିରିତ୍ତିଲା ପରେ ଅନ୍ୟତ୍ର ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଏ । ଏହା ଯୋଗୁଁ ଚାରାକୁ ୪୦ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତସୁରକ୍ଷିତ ରଖାଯାଇପାରେ । କାରଣ ତଳି ସମୟରେ ହେବଥିବା ମୂଳସଢ଼ା ଗୋଗ , ମହିସା ପ୍ରଭୃତି ଏହା ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାୟି ନଥାଏ ।

ତଳିଘେରା ପ୍ରସ୍ତୁତି - ଏମିତି ଏକ କ୍ଷେତ୍ର ତଳିର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେଉଁଠି ମାଟିର ଜଳଧାରଣ କ୍ଷମତା ଠିକ ଭାବେ ଥିବା ସହ ଡ୍ରେନେଜ ସୁବିଧା ଭଲ ଭାବରେ ହୋଇପାରୁଥିବା । ବିହନ ବୁଣିବାର ୧୪ ଦିନପୂର୍ବରୂ ତଳି ଘେରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ । ଏଥୁପାଇଁ ଭଲଭାବରେ ମାଟିକୁ ମଇ ଦେଇ ସମତୁଳ କରାଯାଏ । ଏହା ପରେ ଜମିରେ ୨୦୦କିଗ୍ରା (ଏକରଙ୍କୁ) କଣ୍ଠେଷ ଖତ ପକେଇ ଭଲ ଭାବେ ମିଶେଇ ଦିଆଯାଏ । ଯାହା ଯୋଗୁଁ ମାଟିର ଉପରତା ବୁଣି ପାଇଥାଏ । ବିହନ ବୁଣିବା ପୂର୍ବରୂ ଏହାକୁ ଭଲ ଭାବରେ ବିଶେଧନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ପରେ ଖତ ସାର ଭାବରେ ଯୁରିଆ , ପରାସ ଓ ଫସଫରସ ଦିଆଯାଏ । ଖତ ସାର ଦିଆଯିବା ପରେ ବିହନକୁ ବୁଣିଦିଆଯାଏ ଏବଂ ତଳି ଉପରେ ପାଣି ଛାଂତି

ଦିଆଯାଏ । ବାକିତକ ପାଶିକୁ ହେଲେନେ ଦ୍ୱାରା ବାହାରକୁ ନିଷ୍ଠାସିତ କରିଦିଆଯାଏ ।

ଟଳିର ଉପଯୁକ୍ତ ଯତ୍ନ-

ବିହନ ବୁଣିବାର ପ୍ରଥମ କିଛି ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତତଳିପଟିକୁ କେବଳ ଓଦା ରଖନ୍ତୁ । ଧାନ ଗଜା ବଡ଼ିଗଲେ ୨-୩ ଲାଂଚ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତଆପାଶି ବାନ୍ଧି ରଖନ୍ତୁ । ଗଜାହେବାର ୧୫ଦିନ ପରେ ୧୦ ଡିସିମିଲ ତଳିପଟି ପାଇଁ ୪ କିଗ୍ରା ଯୁଗିଆ ସାର ପକାନ୍ତୁ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ତଳି ହୃଦୟପୁଷ୍ଟ ହୋଇ ବଢ଼ିବା । ତଳିକୁ ପୋକ ଦାଉରୁ ରଖ୍ଯା କରିବା ପାଇଁ ତଳି ଉପାଦ୍ଧିବାର ଏକ ସପ୍ତାହ ପୂର୍ବରୁ ୧୦ ଡିସିମିଲ ତଳିପଟିରେ ୧୨୦୦ ଗାମେ କାରୋପ୍ତ୍ୟାନ ପଟିରେ ପ୍ରଯୋଗ କରନ୍ତୁ । ତଳି ଉପାଦ୍ଧିବାର ଦିନକ ପୂର୍ବରୁ ତଳିପଟିରେ ପାଣି ମଡ଼ାନ୍ତୁ ।

ମୁଖ୍ୟ ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି- ଚାରା ଲଗାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଜମିକୁ ଭଲ ଭାବେ ଚାଷ କରିବା ଦରକାର । ମାଟିକୁ ଗୁଣ୍ଠ କରି ଚାଷ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ୧୫ ସେମି ଗଭୀର ଯାଏଁ ଟାକ୍ର ଦ୍ୱାରା ଚାଷ କରାଗଲେ ମୁଖ୍ୟ ଜମି ପାଇଁ ବେଶ ଭଲ । ଭଲ ଭାବରେ ଚାଷ କରାଗଲେ ଏହା ବାଲୁଙ୍ଗା ପ୍ରତିରୋଧ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।

ବ୍ୟବଧାନ- ଚାରା ରୋଗଶିଳ୍ପ କରିବା ସମୟରେ ଗଛକୁ ଗଛ ଓ ଧାଡ଼ିକୁ ଧାଡ଼ି ବ୍ୟବଧାନ ଉପରେ ନଜର ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । କମ କିନରେ ଅମଳ ହେଉଥିବା ଯୋଗୁଁ ଏହାର ବ୍ୟବଧାନ ୧୫ସେମି ହେବା ଦରକାର । ଏହା ସହ ଚାରାକୁ ୨-୩ ସେମି ଗଭୀରତାରେ ପୋତିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ରୋଗପୋକ ଦମନ- ଆର.ଏନ.ଆର ଧାନ ଚାଷ କରିବା ସମୟରେ ଚାଷୀ ଭାଇଙ୍କ ପ୍ରମୁଖ ସମସ୍ୟା ଭାବରେ ଭତ୍ତା ହୋଇଥାଏ ରୋଗ ପୋକ । ଏହି ରୋଗ ପୋକର ସଠିକ ଭାବେ ପରିଚାଳନା ହୋଇପାରିଲେ ଏହାର ଅମଳରେ ବିଶେଷ କିଛି ଅସୁଦିଧା ହୋଇନଥାଏ । ଆସନ୍ତୁ ଜାଣିବା ଏହାର ରୋଗ ପୋକର ସମନ୍ତି ପରିଚାଳନା ବିଷୟରେ ...

ମହିସା ରୋଗ :

ଧାନର ପ୍ରମୁଖ ରୋଗ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମହିସା ରୋଗ ସବୁଠ ଅଧିକ ନଷ୍ଟ କରିଥାଏ । ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ କବକ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଏ । ଏହା ଧାନର ସର୍ବାଧିକ କ୍ଷତି କରାଇଥାଏ । ମୁଖ୍ୟତଃ ପାଇରୀକୁଳାରିଆ କବକ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଏ ।

ଲକ୍ଷଣ :

ଧାନ ଗଛରେ ଏଇ ରୋଗ ହେଉଥିଲେ ପ୍ରଥମେ ଧାନର ପତ୍ର ଉପରେ ଆଖୁ ପରି ପାଶିପଶା ଦାଗ ଦେଖାଯାଏ । ପରେ ଏହା ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗ ହୋଇଯାଏ । ମୁଖ୍ୟ ଭାବରେ ଜୁଲାଇ ମାସରେ ଆରମ୍ଭରେ ଦେଖାଯାଏ ଓ ମହିଅଂଶ ପାଇଁଶିଆ ହୋଇଯାଏ । ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଏହି ରୋଗ ଦେଖାଯାଏ ସେଥିରେ ଧାନକେଣା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ ।

ସମାଧାନ :

- ◆ ଧାନ ବିହନକୁ ପ୍ରଥମେ ଥୁରାମରେ ବୁଡ଼େଇ ରଖାଯିବା ଦରକାର ।
- ◆ ଅଧିକ ଯବକ୍ଷାରଙ୍ଗାନ ସାର ପ୍ରଯୋଗ କରିବା ବନ୍ଦ କରିବା ।
- ◆ ଏହି ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧ କ୍ଷମ କିସମ ବ୍ୟବହାର କରିବା ।
- ◆ କିଆରାରେ ଥୁବା ଅନାବନା ଘାସକୁ ଉପାଦ୍ଧିଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ବାଦାମୀ ପତ୍ରଚିତା ରୋଗ : ଏହା ବି ଏକ କବକ ଜନିତ ରୋଗ । ୧୯୪୩ ମସିହାରେ ବେଜାଲରେ ହୋଇଥିବା ବେଜାଲ ଫେମାଇନ ଏହି କବକ ପାଇଁ ହୋଇଥିଲା ।

ଲକ୍ଷଣ :

ଏହି ରୋଗ ହେଲେ ଧାନ ପତ୍ରରେ ଅଣ୍ଣା ପ୍ରକୃତିର ବାଦାମୀ ଚିହ୍ନ ଦେଖାଯାଏ । ଏହା ସହିତ ପତ୍ରର ପାର୍ଶ୍ଵରେ ଗୋଲାକାର ଚିହ୍ନ ଦେଖାଯାଏ । ମୁଖ୍ୟତଃ ପଗାଏ ଅଭାବ ଥୁବା ଜମିରେ ଏହି ରୋଗ ବେସି ମାତ୍ରାରେ ଦେଖାଯାଏ । ଏହି କବକ ଧାନ ଚାରାର ବହୁତ କ୍ଷତି କରିଥାଏ । ଅଧିକ ଆଦ୍ରତା ଆଉ ୨୦ ରୁ ୨୫ ଟିଗ୍ରୀ ତାପମାତ୍ରା ଏହା ପାଇଁ ଖୁବ୍ ସହାୟକ ।

ସମାଧାନ :

- ◆ କିଆରା ହୁଡ଼ା ସଫା ରଖିବା ସହ ଘାସ ଉପାଦ୍ଧି ଦେବା ।
- ◆ ଏହି ରୋଗ ସହନଶୀଳ କିସମ ବ୍ୟବହାର କରିବା ।
- ◆ ଖରାଟିଆ ଚାଷ କରିବା ।
- ◆ ବିହନକୁ ଥୁରାମରେ ବିଶେଷ କରିବା ।
- ◆ ଏଥୁ ସହିତ କର୍ବେଶ୍‌ଶାଜୀମକୁ ପ୍ରଯୋଗ କରିବା ।

କୀଟ ଦମନ-

ଢକଡା ପୋକ- କୃଷି ବିଜ୍ଞାନରେ ଏହାକୁ 'ବ୍ୟାଉନ ପ୍ଲାଷ୍ଟ ହୋପର' ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ତେବେ ଢକଡା ପୋକ ମୁଖ୍ୟତଃ ତିନୋଟି ପ୍ରର୍ଦ୍ଦେଶ ଗତି କରିଥାଏ-ଅଷ୍ଟା-ଅର୍ତ୍ତକ-ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କୀଟ । ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କୀଟ ଦେଖିବାକୁ ମାଟିଆ ରଙ୍ଗର ସ୍ବୀ କୀଟଟି ୪୮.୮ ଲମ୍ବା ହୋଇଥିବା ବେଳେ ପୂରୁଷ କୀଟଟି ୪-୪.୫ ମି.ମି ଉଚ୍ଚରେ ଲମ୍ବାଯାଏ । ପତ୍ର ର ମନ୍ତ୍ର ଭାଗରେ ଅଷ୍ଟା ଗୁଡ଼ିକ ଦେଖାଯାଏ (୨-୧୨) ଅଷ୍ଟା ଟି ଧଳା ଓ ଦଳା ଆକୃତିର ହୋଇଥାଏ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନ ଢକୁ ୧୮-୨୭ ଦିନ ଉଚ୍ଚରେ ଶେଷ ହୋଇଥାଏ ।

ଲକ୍ଷଣ- ଏହାର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କୀଟଟି ଗଛର ତଳ ଭାଗର ରସକୁ ଶୋଷି ଶୋଷି ଖାଇଯାଇଥାଏ । ଖାଇବା ସମୟରେ ଏହା ଏକ ବିଶାକ ପଦାର୍ଥ ନିର୍ଗତ କରିଥାଏ । ଯାହା ଫଳରେ (ହୋପର ବର୍ଣ୍ଣ) ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ହଳଦିଆ ପଡ଼ିଯିବା ସହିତ ଗୋଲାକୃତି ଆକାରରେ ଗଛ ଶୁଖ୍ୟାଯାଏ । ଏହା ଯେଉଁ ଧାନ ଗଛକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥାଏ, ତାହାର କାଣ୍ଡ ଭାଗ ଶୁଖ୍ୟାଯାଏ ଓ ଏହା ଉବିଷ୍ୟତରେ କୁଟା ହୋଇପାରେ ନାହିଁ ।

ପ୍ରତିକାର - ଢକଡା କୀଟ ଆକ୍ରମଣମିରେ ଏକ କିସମକୁ ଦ୍ଵିତୀୟ ଥର ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।

ଧାନ ଜମିର ମଣି ଭାଗରେ କାନ୍ଦି କରନ୍ତୁ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥର୍ଯ୍ୟାଲୋକ ମିଲିପାରିବା ସହ ଆର୍ଦ୍ରତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ହୋଇପାରିବ । ଜମିରୁ ଅନାବନା ଯାଏ ଉପାତି ଦିଅନ୍ତୁ ।

ପୋକର ଗତିବିଧି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କୀଟନାଶକ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।

ଗଛର ତଳଭାଗକୁ କାର୍ବୋପ୍ଲୁଟାଣ ଦାନା ଏକରକୁ ୧୦ କି.ଗ୍ରା, ଏସିଫେଟ ଏକଲିଟର ପାଣିରେ ୧୫ କି.ଗ୍ରା ମିଶାଇ ୩-୪ ଥର ସ୍ବେ କରନ୍ତୁ ।

ନଳି ପୋକ- ଏହା ଧାନ ଫଳର କ୍ଷତିକାରକ କୀଟ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟତମ । ଏହାର ଶୁକ ଗୁଡ଼ିକ ପିନ୍କ ଏବୁଜ ରଙ୍ଗର ଓ ସଦାବେଳେ ପତ୍ରର ନଳୀ ଉଚ୍ଚରେ ଅବସ୍ଥାନ କରିଥାନ୍ତ । ଏମାନେ ପିନ୍ଧରୁ ବାହାରିବା ପରେ ଧାନ ପତ୍ରର ଅଗ ଭାଗକୁ କାଟି ଛୋଟଛୋଟ ନଳୀ ତିଆରି କରନ୍ତ । ନଳୀ ଉଚ୍ଚରେ ରହି ପତ୍ରର ସବୁଜ କଣିକାକୁ କୋରି କୋରି ଖାଇଥାନ୍ତ । ଏହି ନଳୀ ଗୁମିକ ପାଣିରେ ସହଜରେ ଭାସି ପାରେ ।

ପ୍ରତିକାର - ଏହି ପୋକ ଦାଉରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ କୁଇନାଲିଫ୍ସେ ୨୫ଇସି ୨ମିଲି ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଜମିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

ସ୍ଥାନିକ ସାଂବାଦିକାରୀ - ଏହା ଦେଖିବାକୁ ଗାଡ଼ି ସବୁଜ ରଙ୍ଗର ଶୁକ । ଏହାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଜମିରୁ ସଠିକ ଭାବେ ଜଳ ନିଷାପନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

କାହାଲିଆ ପୋକ - ଏହା ସାଧାରଣତଃ ବର୍ଷାଦିନିଆ ଭଧାନ ଫଳରେ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ପିଲ ଦେଉଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ପିଲ ଉଚ୍ଚରେ ପଣି କର୍ମକାରୀ ମାର୍ଜିର ଅଗ୍ରଭାଗକୁ ଖାଇଥାନ୍ତ । ଫଳରେ ପିଲଟି କାହାଲୀ ସଫୁଶ ହୋଇ ବଢ଼ିଥାଏ । କେଷାର ଧାରଣ ଶକ୍ତି କମିଥାଏ ।

ପ୍ରତିକାର- -ସଙ୍ଗ ଆକର୍ଷକ ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହର କରିବା ଉଚିତ ।

-ପରାସ ସାର ବ୍ୟବହାର କରିବା ଦରକାର ।

-କାର୍ବୋସଲିଫ୍ସନ୍ ୨୫%ଇସି ୨ମିଲି ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣିରେ ଜମିରେ ସିଂଚନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ମାଟିଆଗୁଡ଼ି ପୋକ - ଏହା ମାଟିଆ ଓ ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗର ଶୋଷକ କୀଟ ଅଟେ । ବର୍ଷାଦିନିଆ

ଓ ଢାଳୁଅ ଧାନରେ ଏହା ବହୁଳ କ୍ଷତି କରିଥାଏ । ଏହା ଧାନ କୁଦା ମୂଳରେ ଜଳପତନର ଠିକ ଉପର ଭାଗରେ ରହି କାଣ୍ଡରୁ ରସ ଶୋଷି ଖାଇଥାଏ । ଏହାର ଆକ୍ରମଣରେ ପ୍ରଥମେ ପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ହଳଦିଆ ପଡ଼ିଯାଏ ଓ ଶେଷରେ ଧାନଗୁଡ଼ିକ ମରିଯାଏ । ଫୁଲ ଧରିବା ସମୟରେ ଏମାନଙ୍କ ପ୍ରାଦୂର୍ଭାବ ବେଶୀ ଥାଏ ।

ପ୍ରତିକାର- ଯବକ୍ଷାରଜାନ ସାରର ଅଧୁକ ବ୍ୟବହାର କରିବା

ସଙ୍ଗଆକର୍ଷକ ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରିବା

ଇନିଡ଼ାକ୍ଲୋପିଡ୍ ୦.୨୫ମିଲି ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣିରେ ପକାଇ ସିଂଚନ କରିବା ।

ଅମଳ ସମୟ : ଯେତେବେଳେ ଶତକଡା ୮୦ଭାଗ ଶୟ ପାରିଯାଏ ସେବେ ଏହାକୁ ଅମଳ କରିବାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ସମୟ ଅଟେ । ଏହା ପୂର୍ବରୁ ଅମଳ କରାଗଲେ ଶୟ ପାରିଯାଏ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ଆୟ

ବିଭାଗ

ଯତ୍ନ

ଆୟ ହେଉଛି ଫଳ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରାଜା, ଓଡ଼ିଶାର ମୁଖ୍ୟ ଫଳ କହିଲେ ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟୁକ୍ତ ହେବ ନହିଁ । ଏହା ଓଡ଼ିଶାର ସମୁଦାୟ ଫଳ ରଷ୍ଟ ହେଉଥିବା ଅଞ୍ଚଳର ପ୍ରାୟତଃ ୭୦% ଅଞ୍ଚଳରେ କରାଯାଇଥାଏ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ପ୍ରାୟତଃ ୧୮-୨୦ ଲକ୍ଷ ମିଲିଯନ୍ ଟଙ୍କା ଆୟ ଅମଳ ହୋଇଯାଏ । ଓଡ଼ିଶାର ସବୁ ଜିଲ୍ଲାରେ ଅଛି ବେଶି ଆୟ ରଷ୍ଟ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ ଜିଲ୍ଲା ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି-ରାଯଣଡ଼ା, କଳାହାର୍ତ୍ତି, କୋରାପୂର, ସୋନପୁର, ଯାଜପୁର, କେଉଁର, ଅନୁଗ୍ରନ୍ଥ, ମୟୁରଭାର, କନ୍ଧମାଳ ଇତ୍ୟାଦି ।

ଅନେକ ସମୟରେ ଆୟ ଗଛରେ ପ୍ରଚର ପରିମାଣର ବନ୍ଦଳ ଆସିଥାଏ । ସେଥିରୁ ଅଧିକାଂଶ ଅଣ୍ଟିରାପ୍ଲାନ୍ ହୋଇଥିବାରୁ ସେବୁଡ଼ିକ ଝାଡ଼ିପଡ଼େ । ଉତ୍ତର ଲିଙ୍ଗୀ ଫୁଲର ପରିମାଣ ଶତକଡ଼ା ୧ ରୁ ୫ ଭାର ଭିତରେ ହୋଇଥାଏ । ଏମରୁ ପ୍ରାକୃତିକ କାରଣରୁ ଫୁଲ ଝାଡ଼ିବା ସାଧାରଣତଃ ଗ୍ରୁହଣୀୟ ହୋଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଫୁଲ ଯଦି ଫଳ ଧରି କଷି ଅବସ୍ଥାରେ ଝାଡ଼ି ପଡ଼େ ତେବେ ତାହା ଝଣା ପାଇଁ କାରକ ହୋଇଥାଏ ।

ଫଳ ଝାଡ଼ିବାର ପର୍ଯ୍ୟାୟଗୁଡ଼ିକ ହେଲା-

୧. ପିନ୍ ଜଣା ମୁଣ୍ଡ ଅବସ୍ଥାରେ ଫଳ ଝାଡ଼ି

୨. ଚଣା ଆକାର ଅବସ୍ଥାରେ ଫଳ ଝାଡ଼ି

୩. ମେ ମାସରେ ଫଳ ଝାଡ଼ି

ଫଳ ଝାଡ଼ିବାର କାରଣ :

୧. ସଠିକ୍ ଭାବରେ ପରାଗ ସଙ୍ଗମ ହୋଇନପାରିଲେ ଫଳଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ଝାଡ଼ି ଯାଇଥାଏ ।

୨. ମାର୍ଟିରେ ଯବକ୍ଷାରଜାନ, ଫସଫରସ, ପରାସ ଭଳି ସାର ଏବଂ ବୋରନ, ଭଳି ଅଣୁସାରର ଅଭାବ ଦେଖା ଦେଲେ କିମ୍ବା ଅଧିକ ଅମଲତା ଯୋଗୁଁ ଅଣୁସାର ନ ମିଳିଲେ ।

୩. ଆୟ ଗଛ ବନ୍ଦଳ ଧରିଥିବା ସମୟରେ ଅତ୍ୟଧିକ କୁହୁଡ଼ି ହେଲେ ।

୪. ଆୟ ଗଛରେ ବେଶି ଆୟ ତାହାଣୀ ଲାଗିଲେ ସେମାନେ ମହୁ ଭଳି ପଦାର୍ଥ ତ୍ୟାଗ କରନ୍ତା ଯାହାଦ୍ୱାରା ସେଥିରେ କବକ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ଫୁଲ ଓ ଫଳ ଝାଡ଼ାଇ ଦିଏ ଓ ଆୟ ତାହାଣୀ ନିଜେ କଷିଗୁଡ଼ିକରୁ ରସ ଶୋଷି ନେବା ଫଳରେ ଫଳ ଝାଡ଼ି ଯାଇଥାଏ ।

୫. ବର୍ଷା କିମ୍ବା କୁଆପଥର ପଢ଼ିଲେ ଫଳ ସବୁ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ ।

୬. ଆୟ ଗଛ ଲାଗାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନରେ ମାଟି, ଜଳାୟ ଅଂଶ, ବାୟୁର ଗତି, ଉଭାପ ଆଲୋକ ମଧ୍ୟ ଫୁଲ, ଫଳଙ୍ଗଡ଼ା ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଏ ।

ପ୍ରତିକାର :

୧. ସାଧାରଣତଃ ବରିଷ୍ଠ ମାଟି ପରାକ୍ଷା କରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ଗଛର ବନ୍ଦଳ ବନ୍ଦପ ଅନୁସାରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିମାଣର ସାର ପ୍ରଯୋଗ କରିବା, ବରିଷ୍ଠ ଅନାବନା ଯାଏ ଓ ଗଛ ବାହାର କରିଦେବା ମାର୍ଟିର ଅବସ୍ଥା ଦେଖୁ ଜଳସେଚନ କରିବା ଓ ବରିଷ୍ଠ ରାତିପଟେ ବାୟୁ ପ୍ରତିଗୋଧକାରୀ ଗଛ ଲଗାଇବା ମଧ୍ୟ ଦରକାର ।

୨. ବରିଷ୍ଠରେ କୌଣସି କିଷମର ଆୟ ଗଛ ଲଗାଇବା ସମୟରେ ତାହା ସହିତ ଖାପ ଖାଉଥିବା ପରାଗଦାନା କିଷମ ଗଛ ଲଗାଇଲେ ପରାଗ ସଙ୍ଗମରେ ସୁବିଧା ହୋଇଥାଏ ଓ ଫଳ ଝାଡ଼ିବା କମିଯାଏ ।

୩. ଫଳ ନ ଝାଡ଼ିବା ପାଇଁ ୧୦ ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଣ୍ଣ ଆୟ ଗଛ ପିଛା ବର୍ଷକୁ ୩ କି.ଗ୍ରା. କ୍ୟାଲ୍‌ସିଯମ୍ ଆମୋଦିଯମ୍ ନାଇଟ୍ରେଟ୍, ୧ କି.ଗ୍ରା. ସିଙ୍ଗଲ୍ ସୁପର ଫସଫେଟ୍ ଓ ୧ କି.ଗ୍ରା. ମ୍ଯୁରେଟ ଅଫ୍ ପରାସ ପ୍ରଯୋଗ କରିବା ଉଚିତ ।

୪. କୁହୁଡ଼ିରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ୧ ଲିଟର ପାଣିରେ ୧ ମି.ଲି. ବାରିଷିନ୍ କିମ୍ବା କେରାଥନକୁ ଭଲ ଭାବରେ ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରିବା ଉଚିତ ।

୫. ଫୁଲ ଆସିବାର ୧୫ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ଫୁଲ ଆସିବାର ୧୫ ଦିନ ପରେ ଏବଂ ମାସେ ବ୍ୟବଧାନରେ (ଏହିପରି ୩ ଥର) ଥାଯୋଡ଼ାନ୍ କିମ୍ବା କାରବାରିଲ୍ ଲିଟର ପିଛା ୧୫ ଗୋପା ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କଲେ ଆୟ ତାହାଣୀ ମରିଯାଏ ଓ କବକ ରୋଗ କମ୍ ହୁଏ ।

୬. ସବୁ ସବେଁ ଯଦି ଗଛରୁ ଫଳ ଝାଡ଼ି ତେବେ ହରମୋନ୍ ପ୍ରଯୋଗ କରିବା ଏକାନ୍ତାବନ୍ଧୁ । ପ୍ଲାନୋପିକସକ୍ରୁ ୪ ଲିଟର ପାଣିରେ ୪୦ ଗୋପା ମିଶାଇ ଫଳଗୁଡ଼ିକ ମଚର ଦାନା ଆକାର ହେବା ସମୟରେ ଏବଂ ୨୫ ଦିନ ପରେ ଆଉ ଥରେ ପକାଇଲେ ଫଳ ଝାଡ଼ି କମିଯାଏ । ଏହା ବ୍ୟତିତ ୨-୪ ଟି ହରମୋନ୍କୁ ୧୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ୧ ଗ୍ରାମ ମିଶାଇ ଫଳ ମଚର ଆକାର ହେବା ଅବସ୍ଥାରେ ସିଞ୍ଚନ କଲେ ଫଳଙ୍ଗଡ଼ା ବନ୍ଦ ହୋଇଥାଏ ଓ ଏହା ରଷ୍ଟାର ଅମଳ ବଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ସୋନାଲି ଗୋଡ଼

ମୋ.-୮୦୧୮୦୩୯୮୯୪୯

ବାଇଗଣ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ପରିବା ଭାବେ ବେଶ ଆଦୃତ । ପ୍ରତି ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ପରିବା ଡାଳାରେ ଏକ ନିୟମିତ ପରିବା ଭାବେ ପରିବିତ ମଧ୍ୟ । ତେବେ ଧଳା ବାଇଗଣରେ ଔଷଧୀୟ ଗୁଣ ତଥା ପାଇବର, ମିନେଗାଲ ରହିଥିବା ହେତୁ ଢାୟାବେଚିକ ଗୋଟା, ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ ଗୋଗାମାନେ ଏହାକୁ ଅଧିକ ଖାଇଥାନ୍ତ । ଆଜିକାଲି ବଜାରରେ ବାଇଗଣର ବେଶ ଢାହିଦା ମଧ୍ୟ ରହିଛି ଏଣୁ ଜଳ ସେବନ ସୁବିଧା ଥିବା ତିପି ଜମିରେ ଧାନ ପରିବର୍ତ୍ତ ବାଇଗଣ ବାଷ କଲେ ଢାଷା ଭାଇ ମାନେ ଅଧିକ ଲାଭ ପାଇପାରିବେ ।

ସର୍ବ ପ୍ରଥମେ ଢାଷା ଭାଇ ମାନଙ୍କୁ ଧାନ ଦେବା ଦରକାର ଯେଉଁ ସମୟରେ ସାଧାରଣତଃ ବାଇଗଣ ବେଶି ଫଳି ଥାଏ ଠିକ୍ ସେହି ସମୟରେ ଦାମ କମ ହୁଏ ଏଣୁ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ବାଷ କରୁଥିଲେ ସର୍ବଦା ବଜାର ଢାହିଦା ଏବଂ ଖାଇଟି ଦରଦାମ୍ ଉପରେ ବିଶେଷ ନିଜର ରଖ୍ୟ ବାଷ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଧଳା ବାଇଗଣର ଔଷଧୀୟ ଗୁଣ ରହିଥିବା ହେତୁ ବଜାରରେ ଅନ୍ୟ ବାଇଗଣାତୁ ଏହାର ଅଧିକ ଢାହିଦା ଦେଖାଯାଏ ସେଇପାରି ଭାବେ କଷା ବାଇଗଣର ମଧ୍ୟ ବିଶେଷ ଢାହିଦା ରହିଛି । ତେବେ ବାଇଗଣ ଅନଳର ପରିମାଣ ସଠିକ୍ ବିହନ ବ୍ୟବନ ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ସାର ପରିବାଳନା ଉପରେ ନିର୍ଭରକରେ ଏଣୁ ସର୍ବଦା ସଠିକ୍ ବିହନ ଏବଂ ସମନ୍ତି ଖାଦ୍ୟ ସାର ପରିବାଳନା କଲେ ଢାଷା ଭାଇମାନେ କମ ଖର୍ଚ୍ଚ ରେ ଅଧିକ ଲାଭ ପାଇପାରିବେ ।

ଲାଭଦାୟକ

ଫଂସଳ ବାଇଗଣ

୧. ସଠିକ୍ ବିହନ ତ୍ୟନ

ଗାଁ ଗହଳି ରେ ଢାଷା ସାଧାରଣତଃ ନିକଟପ୍ରିୟ କାନାରେ ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଥିବା ବିହନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାନ୍ତିଏବଂ ଗାଁ କାନାମ ନିଜକୁ ସୁହାଇଲା ଭଲି ବିହନ ମଧ୍ୟ ରଖ୍ୟାଏ ଫଳରେ ଢାଷା ଉନ୍ନତ ବିହନ ପାଇପାରେ ନାହିଁ । ଏଣୁ ସବୁବେଳେ ଉନ୍ନତ ଏବଂ ଗୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତି ଥିବା ବିହନ ବ୍ୟବନ କରିବା ଅବଶ୍ୟକ । ଓଡ଼ିଶା ଜଳବାୟୁ ପାଇଁ ଓୟୁଏଟି ଭୁବନେଶ୍ୱରରୁ କେତେକ ଉନ୍ନତ କିଷମର ବିଜାଶୁ ଜନିତ ଫାଉଁଲା ଗୋଗ ପ୍ରତିରୋଧ ବିହନ ଉପଦନ କରାଯାଇଛି ସେ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ଉକଳ ତାରିଣି, ଉକଳ କେଶରା, ଉକଳ ମାଧୁରା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରର କିଷମ ଯଥା ପୁଷ୍ପା କୁନ୍ତି, ପୁଷ୍ପା ପରଲ୍ ଲଙ୍ଜ, ପୁଷ୍ପା କଳ୍ପର ଆଦି କିଷମର ବିହନ ଓଡ଼ିଶା ଜଳବାୟୁ ପାଇଁ ଉପୟୁକ୍ତ ।

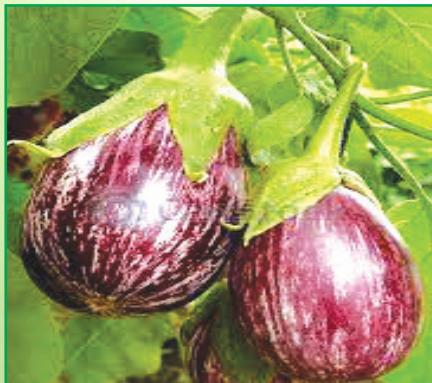
୨. ତଳି ପ୍ରସ୍ତୁତି

ସାଧାରଣତଃ ନିର୍ମିତା ଦୋଷରୀ ମାଟି ବାଇଗଣ ଢାଷ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏଣୁ ପାଣି ସୁବିଧା ଥିବା ଉଚ୍ଚ ନିର୍ମିତା ଜମିରେ ତଳି ପକାଯାଏ । ବିଳକୁ ଭଲ ଭାବେ ଢାଷାକରି ଅନାବନା ଘାସ ବାହି ଗା ରୁ ୪ ପୁଟ ବୁଦ୍ଧି ଏବଂ ୧୦ ପୁଟ ଲମ୍ବାର ଏକ ୧୦ ରୁ ୧୦ ସେମି ଉଚ୍ଚ ପଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ । ଉଚ୍ଚ ହେବାଦ୍ୱାରା ଜଳ ନିଷାଧନ ଓ ତଳିଘର କଟା ଗୋଗ କମ ହୋଇଥାଏ । ତଳିପଟି ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ୧.୪ ପୁଟର ଏକ ଗାଞ୍ଚ ଯିବା ଆସିବା ପାଇଁ ଛାତରୁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ତଳିପଟିରେ ୪ ରୁ ୫ ଟୁଟ୍ଟି ଗୋବର ଖତ ସହିତ ଗ୍ରାମ ମୁଗାଯା, ୧୦୦ ଗ୍ରାମ ସୁପର ଓ ୨୫ ଗ୍ରାମ ପଗାସକୁ ଭଲ ଭାବେ ମିଶେଇ ଏକ ସମତୁଳ୍ୟ ତଳି ପଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ । ମାଙ୍ଗି କୁଣିବାର ଗା ରୁ ୪ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ତଳି ପଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବ ଆବଶ୍ୟକ । ପିନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଅନାନ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ଦେଖା ଦେଲେ ତାକୁ ତୁରନ୍ତନଷ୍ଟ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ଏକ ଏକର ଜମି ପାଇଁ ସାଧାରଣତଃ ୨୦୦ ରୁ ୨୫୦ ଗ୍ରାମର ମାଞ୍ଜି ଓ ୩ ଟି ତଳି ପଟି ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ, ମାଞ୍ଜି କୁଣିବା ପୂର୍ବରୁ ସେବୁଛିଲୁ ୧ ଗ୍ରାମ ଥାରାମ ରେ ଭଲ ଭାବେ ବିଶେଷାନ କରି ଅଧ ଲଞ୍ଚ ଗରାରରେ ଧାର୍ଦି ଧାର୍ଦି କରି କୁଣାଯାଏ । ଶାପ୍ର ଗାଜା ବାହାରିବା ପାଇଁ ତଳି ପଟିରୁ ପାଳ ବା ନଦୀ ରେ ଆଛାଦିତ କରି ପାଣି ଛିଞ୍ଚନ କାରାଯାଏ । ୪ ରୁ ୫ ଦିନ ପରେ ଗଜା ବାହାରିବା ଏହାପରେ ପାଳକୁ ନାଚି ଦେବା ଦରକାର ଏବଂ ନିୟମିତ ଭାବେ ଯନ୍ମ ମେଲାପରେ ପ୍ରାୟ ୨୦ ରୁ ୨୫ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ତଳି ଗୁଡ଼ିକ ଗୋଜିବା ପାଇଁ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥାନ୍ତ ।

୩. ମୁଖ୍ୟ ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି

ଏକର ପିଛା ଜମିରେ ଗୁଣ୍ଡି ଖତ ଦେଇ ଭଲ ଭାବରେ ଦୁଇ ଡଳ କରି, ମଇ ଆହାୟରେ ମାଟିକୁ ମୁଣ୍ଡ କରି ସମତୁଳ କରନ୍ତୁ । ତତ୍ତ୍ଵ ସହିତ ୧୦ କିଗ୍ରା ଯବକ୍ଷାରଜାନ , ୨୦ କିଗ୍ରା ଫସାଦରସ ଏବଂ ୩ କିଗ୍ରା ପରାଶ ସାର ଦେଇ କୁ ଧାତି ୨୦ ସେମି ଏବଂ ଗଛକୁ ଗଛ ୪୫ ସେମି ଦୂରତା ମଧ୍ୟରେ ଢାରା ରୋପଣ କରି ପାଣି ଦିଅନ୍ତୁ । ୨୦ ରୁ ୨୫ ଦିନ ପରେ ଅନାବନୀ ଘାସ ବାଛି କୋଡ଼ାଖାଲୀ କରି ଏକର ପିଛା ୨୦ କିଗ୍ରା ଯବକ୍ଷାରଜାନ ଏବଂ ୧ କିଗ୍ରା ପରାଶ ସାର ଦେଇ ମାଟି ଚେକି ଦିଅନ୍ତୁ । ଏବଂ ୫ ରୁ ୭ ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ଜଳବାୟୁକୁ ଦେଖୁ ପାଣି ମଢାନ୍ତୁ । ସେହିପରି ୪୦ ରୁ ୪୫ ଦିନ ହେଲା ପରେ ମୁଣିଥରେ ଏକର ପିଛା ୨୦ କିଗ୍ରା ଜବକ୍ଷଜାନ ଏବଂ ୧୨ କିଗ୍ରା ପରାଶ ସାର ଦେଇ ମାଟି ଚେକି ଦିଅନ୍ତୁ । ସାର ସବୁବେଳେ ଗଛ ୧୦ ରୁ ୧୨ ମିଟ୍ର ଲାଢି ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଉଚ୍ଚିତ ।

୪.ଅମଳ

ଡଳି ରୋଇବାର ପ୍ରାୟ ୭୦ ଦିନ ପରେ ଗଛେରେ ଫୁଲ ଧରିଆଏ ଏବଂ
ଏକର ପିଛା ପ୍ରାୟ ୯୦ ରୁ ୧୧୦ କ୍ଷେତ୍ରାଳ ଅମଳ ହୋଇଆଏ ।

ମୁଖ୍ୟ ରୋଗ ଓ ପୋକ

ବାଜରଗଣରେ ମୁଖ୍ୟତଃ କାଷ୍ଟ ଦିଶା ଓ ଫଳଦିଶା ପୋକ ବେଶୀ କ୍ଷତି କରିଥାନ୍ତି । ଏହି ପୋକରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରତି ଗଛ ପିଛା ୪୦ ଗ୍ରାମ ଲିମ୍ ପିଡ଼ିଆ ଏବଂ ଏକର ପ୍ରତି ୪ ଲି ଲିମ୍ଦେଲେ ସ୍ଵେ କରିବା ସହିତ ପ୍ରତି ୧୦ ଧାଡ଼ିରେ ଗୋଟେ ଲେଖେ ଫେରୋମନ ଟ୍ରାପ ଲଗାଇ ପୋକର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ କମାଇ ପରିବା । ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଦେଖା ଦେଲେ ବଜାରରେ ମିଳିଥିବା ଉମାନ୍ତିନ ବେଂଜୋଏଟ କିମ୍ବା ଥୁଓଡ଼ିକାର୍ବ କାଟନାଶକ ୧ ଲିଟର ପାଣିରେ ୧ ଗାମ ମିଶାଇ ଛିଞ୍ଚିନ କଲେ ପୋକର ପାଦଭାବ କମ ହୋଇଥାଏ ।

ସେଇଭଳି ମୁଖ୍ୟ ରୋଗ ଭାବେ ଖାଇଁଲା ରୋଗ ବେଶୀ କ୍ଷତି କରେ - ଏହି ରୋଗ ବ୍ୟାକ୍ରେଟିଆ କିମ୍ବା ବ୍ୟାକ୍ରେଟିଆ କିମ୍ବା ସୃତ କୂମି ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଏ । ଏହି ପ୍ରଥମେ ଚେରକୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କରି ଏହା କେଉଁ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଛି ତାହା ବ୍ୟକ୍ତି କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

୧. ମୂଲରେ ପିଣ୍ଡ ଲାଗିଥିଲେ ଏହା ପିଣ୍ଡ ଜନିତ ଖାଦ୍ୟକା ରୋଗ :- ପ୍ରତି ୨ ଗ୍ରା ବାଉଷିନ କିମ୍ବା ୧.୫ ଗ୍ରା ଚେବୁକୋମାଙ୍ଗଳ ୧ ଲି ପାଣିରେ ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରିବା

୨. ମୂଳରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଗଣ୍ଡି ଥିଲେ ଏହା ସୁତ୍ରକୁମି ଜନିତ ଖାଇଁଲା ଗୋପ :—ଦାନାଦାର କିମ୍ବା ପୁରୀତିନ୍ ଗୁଣ୍ଡ ମୂଳରେ ପକାନ୍ତୁ । ବାଷ ଆଗମରୁ ଗେଣ୍ଡ ଫୁଲ ପ୍ରତି ଧାଢ଼ିରେ ଗୋପାଶ କଲେ ଏହା ଏକ ଜନ୍ମ ପାସଳ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ।

୩. ବ୍ୟାକ୍ତେରୀରେ ଜନିତ ଧ୍ୟାନିକ ଗୋଗ ହୋଇଥିଲେ :- ପ୍ଲାଣେଟାଇଷନ୍ ୧ ଗ୍ରା ପ୍ରତି ଲିଟର ଜଳରେ କିମ୍ବା ଷେପରମାଇଷନ୍ ୨ ଗ୍ରା ପ୍ରତି ୧୦ ଲି ଜଳରେ ମିଶ୍ରଣ କରି ଗଛ ମୂଳରେ ଭାବେ ମାଟି ଓଦା ହେଲା ଭଲି ଛିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।

ବିଜ୍ଞାନ ରଞ୍ଜନ ସାହୁ

ବିଜ୍ଞାନ ରଞ୍ଜନ ସାହୁ

ଓঝুঁটি, ভুবনেশ্বর

ମୋ -୯୪୪୭୭୫୯୧୯

ନଡ଼ିଆ ଶାକରେ କାଳିମୁଣ୍ଡ ପୋକ ବିଷସ୍ତଣ

ନଡ଼ିଆ ଏକ ଅର୍ଥକାରୀ ଫ୍ରେଶ ଏବଂ ନଡ଼ିଆ ଗଛ ରେ ଲାଗୁଥିବା କାଟ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାଳିମୁଣ୍ଡ ପୋକ ଗଛ ପାଇଁ ବିଶେଷ କ୍ଷତିକାରକ । ଏହା ଏକ ପ୍ରଜାପତି ଜାତୀୟ କୀଟ ଏବଂ ଏହାର ଲାର୍ଜା ଅବସ୍ଥା ଗଛ କୁ ପହୁଞ୍ଚିଥାଏ । ଏହି ଲାର୍ଜା ର ମୁଣ୍ଡ କଳା ରଙ୍ଗ ର ଦେଇଥିବାରୁ ଏହାକୁ କାଳିମୁଣ୍ଡ ପୋକ କୁହାଯାଏ । ଲାର୍ଜା ଟି ଦେଖୁବାକୁ ଗଢ଼ ଧୂସର ରଙ୍ଗର ଏବଂ ଅଣ୍ଟା ରୁ ବାହାରି ଏମାନେ ସବୁଙ୍କ ପଡ଼ କୁ ଖାଲଥାନ୍ତି । ପତ୍ର କୁ ଖାଇବା ସହ ଏମାନେ ପତ୍ରରେ ସୁଡଙ୍ଗ ତିଆରି କରନ୍ତି, ସେଥିରେ ଖାଇ ମଳତ୍ୟାଗ କରନ୍ତି ଯାହା ଫଳ ରେ ପଡ଼ ର କେବଳ ମୁଖ୍ୟ ଶିରା ରହିଯାଏ । ଦୂରରୁ ଦେଖୁଲେ ନଡ଼ିଆ ବିଜ୍ଞା ପୋଡ଼ିଗଲା ପରି ଦେଖାଯାଏ ।

ପରିଚାଳନା:

- ◆ ଖରା ଦିନ ଆରମ୍ଭ ହେବ ପୂର୍ବରୁ ପୋକ ଦ୍ୱାରା କଷତ ପଡ଼ ଗୁଡ଼ିକୁ କାଟି ପୋଡ଼ିଦେବା ଉଦ୍ଦିତ ।
- ◆ ଗଛ ଟି ଛୋଟ ଅବସ୍ଥା ରେ ଥୂଲାବେଳେ ୪ ଲିଟର ପାଣିରେ ଡାଇକଲୋଗୋରେସ୍ ୧ ମିଲି ଲିଟର ମିଶାଇ ଅକ୍ରମିତ ଗଛର ପତ୍ରରେ ସିଞ୍ଚନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ହେଉଥିବା କଷତ କମ କରାଯାଇପାରିବ ।
- ◆ ବ୍ରାକନ ବ୍ରେତ୍ରିକରନିଶ ନାମକ ଉର୍ଧ୍ଵର ଜାତୀୟ ଶତ୍ରୁ ପୋକକୁ ନଡ଼ିଆ ଫ୍ରେଶରେ ଠରୁ ୧୦ ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ଗ୍ର ରୁ ୪ ଥର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ । ଏହି ଶତ୍ରୁ ପୋକଟି କାଳିମୁଣ୍ଡ ଲାର୍ଜା ଦେହ ଉତ୍ତରେ ଅଣ୍ଟା ଦିଏ । ଅଣ୍ଟାରୁ ଛୁଆ ବାହାରି ଏହାକୁ ପୋକକୁ ଖାଇ ଦିଆନ୍ତି । ଯାହା ଫଳରେ କାଳିମୁଣ୍ଡ ପୋକର ବଂଶ ଲୋପପାଏ ଏବଂ ନଡ଼ିଆ ଗଛ ଗୁଡ଼ିକ କାଳିମୁଣ୍ଡ ପୋକର ଆକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷା ପାଏ ।

ରୁଦ୍ର ପ୍ରତାପ ସୁବୁଣ୍ଡ
ସହକାରୀ ପ୍ରାଧାପକ , ମିଟ୍ସ୍ , ରାୟଗଡ଼ା

ମୃତ୍ତିକା

ପରାମା

ଉପକୂଳ ଓଡ଼ିଶା ଢାକାର ରାଜକ ଶସ୍ତ୍ର ଶ୍ୟାମଲରେ ଭରିପୂର୍ଣ୍ଣ । ଢାରି କୋଟି ଜନସଂଖ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ ଓଡ଼ିଶାରେ ଶତକତା ସତ୍ତ୍ଵର ଭାଗ ଲୋକେ ଢାକା । ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଜାଗାରେ ଅନେକ ପ୍ରକାର ପନ୍ଦିପରିବା ଓ ଧାନ ଶସ୍ତ୍ର ଢାକ କରିଥାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣତଃ ଦେଖାଯାଏ ଜମିରେ ଅନେକ ପରିମାଣ ଧାରେ ଧାରେ କମିଯାଏ ଏବଂ ଅଧୁକ ସାର ପିଡ଼ିଆ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ଓଡ଼ିଶାରେ ଅଧୁକାଂଶ ଢାକାଭାଇ ମନେ ମାଟି ପରାକ୍ଷା କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଯାହା ଫଳରେ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ଗୋଟିଏ ଫଳରେ ଏକା ଜମିରେ ଢାକ ମୃତ୍ତିକାରେ ଗଛିତ ଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପୋଷକ ତରୁର ଅଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ ଯାହା ଫଳରେ ଅମଳ ଆଶନରୂପ ହୋଇନଥାଏ ।

ମାଟି ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ ପ୍ରଶାଳୀ :- ଜମିର ବିଭିନ୍ନ ଜାଗାରୁ ମାଟି ପରାକ୍ଷା ପାଇଁ ପଠାଇପାରିବେ । ସାଧାରଣ ଛାଇ ପରୁଥିବା ଜାଗା, ହିତ ତଳ ମାଟି, ସନ୍ତ୍ରେଷିଆ ଜାଗା ଓ ଗୋବର ଖତ ଗଛିତ ଥିବ ଜାଗାକୁ ବାଦ ଦେଇ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନ ମାନଙ୍କରୁ ମାଟି ନିଆୟକଥାଏ । ଜମିର ୪ ବା ୪ ଟି ଜାଗା ଡିହୁଟ କରି କୋଦାଳ ସାହାଯରେ ରେ ଝରାଙ୍ଗୀ ଭି ଆକାରର ଓ ଲଞ୍ଚିତ ଗରିବ ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ଗର୍ଭ କରାଯାଏ । କୋଦଳର ପ୍ରଥମ ପ୍ରହାରରେ ଆସିଥିବା ମାଟିକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଗା ରୁ ଓ ଲଞ୍ଚିତ ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ମାଟିକୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଏ । ଏହି ଭଳି ଭାବେ ଜମିର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ମାଟିକୁ ନେଇ ଏକହିତ କରାଯାଏ । ଏହା ପରେ ସଂଗୁହିତ ମାଟିକୁ ମିଶ୍ରିତ କରି ଏକ ଗୋଲ ଆକୃତି ବା ଚକୁଳି ପିଠା ଆକୃତିର କରାଯାଏ ଏବଂ ଗୋଲାକାରକୁ ୪ ଟା ଭାଗରେ ବିଭିନ୍ନ କରି ୨ ବିପରୀତ ଭାଗକୁ ଫେପାତି ବଳକା ୨ ଭାଗକୁ ମିଶ୍ରଣ କରାଯାଏ । ଏହି ପ୍ରାଣାଳକୁ ପ୍ରମାଣ ଅବଲମ୍ବନ କରି ୪୦୦ ଗ୍ରାମ ମାଟି ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଏ । ସଂଗୁହିତ ୪୦୦ ଗ୍ରାମ ମାଟିକୁ ଗୁଣ୍ଠ କରି ଛାଇ ରେ ଶୁଖାଇ ଏକ ଧଳା ପଲିଥିନ ଜରିରେ ବାନି ମୃତ୍ତିକା ପରାକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ରିକୁ ପଠାଯାଇଥାଏ । ଏକ କାଗଜରେ ଢାକାର ନାମ, ଠିକଣା, ଜମିର ଅବସ୍ଥା ଏବଂ ପୂର୍ବରୁ କେଉଁ ଢାକ ହୋଇଥିଲା ତାର ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ଲେଖି ଉଚ୍ଚ ନମୁନା ମାଟି ଜରିରେ ଲଗାଯାଏ । ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରକାଶ ମୃତ୍ତିକା ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର କିମ୍ବା କୃତ୍ତି ବିଜ୍ଞନ କେନ୍ଦ୍ର ଅବସ୍ଥାରେ ଥାଇଲା । ଢାକ ମାନେ ଅତି ସହଜରେ ନିଜ ମାଟିକୁ ଏହି କେନ୍ଦ୍ରିକୁ ପଠାଇ ମୃତ୍ତିକା ପରାକ୍ଷା କରିପାରିବେ ।

ଏହାର ଉପାଦେୟତା :

- କେତେକ ଗଛ ଅଧୁକ ଅମ୍ବ ମାଟିରେ ବଢ଼ିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ କେତେକ ଫଳର ପାଇଁ ଆମ୍ବୀୟ ମାଟି ଆବଶ୍ୟକ ଏଣ୍ଟୁ ମାଟିର ଅମ୍ବରୁ କିମ୍ବା କ୍ଷାରରୁ ଓ ଏହାର ନିରାକରଣ ଲାଗି ଦୂନ ବା ଜିପସମ କେତେ ମାତ୍ରାରେ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ, ତାହା ମଧ୍ୟ ମାଟି ପରାକ୍ଷା କରିଲା ପରେ ହିଁ ଜଣାପଡ଼େ ।
- ମାଟି ପରାକ୍ଷା କରିବା ଦ୍ୱାରା ଢାକା ନିଜ ଜମିର ସ୍ଥାନରେ ବିଷୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ଜାଣିପାରେ । ମାଟିରେ ଥିବା ଉପକାରୀ କବକ ଏବଂ କେଉଁ କେଉଁ କାଟାଶୁ ରହିଛନ୍ତି ତାର ବନ୍ଦଶ ଏବଂ ଏହା କିନ୍ତି ଭାବେ ମାଟିକୁ କ୍ଷତି କିମ୍ବା ଉପକାର କରେ ତା ବିଷୟରେ ସମ୍ୟକ ଧାରଣ ଜଣାପଡ଼େ ।
- ମାଟିରେ ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ଯକଷାରଜାନ, ଫଳପରିଷ, ଏବଂ ପରାକ୍ଷା ପରିମାଣ ଏବଂ ଆମାରୀ ଫଳର ପାଇଁ କେତେ ପରିମାଣରେ ଖାଦ୍ୟଯାର ଦରକାର ଭାବା ମଧ୍ୟ ଜାଣିବୁଏ । ଏହା ଫଳରେ ଢାକା ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବେ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ସାର ଲାଗି ଖର୍ଚ ମଧ୍ୟ ମଧ୍ୟ ପାଇବ ଏବଂ ମୃତ୍ତିକାରେ ଅଭାବ ଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ସାର କିମ୍ବା ଅଶୁଦ୍ଧ ସାର ଯଥା ଜିଙ୍କ, ଲୌହ ର ଅଭାବ ମଧ୍ୟ ପୁରଣ ହୋଇପାରିବ ।
- ମାଟି ର ଅମ୍ବରୀ ବା କ୍ଷାରତା ପି.ଏଚ. ଭାବରେ ଜଣାପଡ଼େ । ପି.ଏଚ. ୨.୫ ରୁ ୩.୫ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲେ ଏହାକୁ ନିରପେକ୍ଷ ମୃତ୍ତିକା କୁହାଯାଏ ଏବଂ ପି.ଏଚ. ୨.୫ ରୁ କାମ ଥିଲେ ଏହାକୁ ଅମ୍ବମାଟି କୁହାଯାଏ । ପି.ଏଚ. ୨.୫ ରୁ ଅଧୁକ ଥିଲେ ଏହାକୁ କ୍ଷାରୀୟ ମାଟି କୁହାଯାଏ ।
- ଉତ୍ତର ମାଟି କେଉଁ ଫଳର କଲେ ଅଧୁକ ଅମଳ ହେବ ଏବଂ କେତେ ପରିମାଣରେ ସାରପିତିଆ ଆବଶ୍ୟକ ଜାଣିବା ଦ୍ୱାରା କମ ଖର୍ଚରେ ଅଧୁକ ଲାଭ ହେବ ।

-ଶ୍ୟାମଲ ସୁରକ୍ଷା ପିଚର ବିଭାଗ

୧. ମିଶ୍ରିତ ଚାଷ - ଦୂର କିମ୍ବା ଅଧିକ ପରସଲ ଗୋଟିଏ ଜମିରେ ଚାଷ କରିବାକୁ ମିଶ୍ରିତ ଚାଷ କୁହାଯାଏ । ତେବେ ଗଭୀର ଚେର ପରସଲ ସହିତ ଅଗଭୀର ଚେର ପରସଲ, ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ ବନ୍ଧୁଥିବା ପରସଲ, ଡାଲିକାତୀଯ ପରସଲ ସହିତ ଶସ୍ୟ ଜାତୀୟ ପରସଲ, ଶୀଘ୍ର ଅମଳ ହେଉଥିବା ପରସଲ ସହିତ ବିଳମ୍ବରେ ଅମଳ ହେଉଥିବା ପରସଲକୁ ସଠିକ୍ ଜଳବାୟୁ ଏବଂ ପରିବେଶକୁ ନଜରରେ ରଖୁ ବୃଦ୍ଧନ କରାଯାଏ । ଏହାଦ୍ୱାର ଜଳ ଏବଂ ପୋଷକ ତତ୍ତ୍ଵ ପାଇଁ ଉତ୍ସ ପରସଲ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ହୁଏ ନାହିଁ । କମ ପରିଶ୍ରମରେ ଅଧିକ ଅମଳ ହୋଇଥାଏ ।

କୃଷି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପଦେ ଅଧୀନ...

୨. ଗୋବର ଖତ - ଗୋବର ତଥା ଜିଆ ଖତର ବ୍ୟବହାର ମୃତ୍ତିକାକୁ ଉର୍ବର କରିବା ସହ ଗନ୍ଧକୁ ସବୁପ୍ରକାର ପୋଷୋକ ତତ୍ତ୍ଵ ଯୋଗାଇଥାଏ । ଏହା ମଧ୍ୟ ମାଟିର ଜଳଧାରଣ କ୍ଷମତା ବଢାଇ ଥାଏ । ଅନେକ ଚାଷୀ ଗୋବର ଖତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସଠିକ୍ ଭାବେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତାହିଁ ଯାହା ଫଳରେ ପୋଷୋକର ପରିମାଣ କମ ହୁଏ । ତେବେ ଗୋବର ଖତ ପାଇଁ ଉଚ୍ଚତା ଏବଂ ଶୁଶ୍ରୀଳୀ ଜାଗା ବୃଦ୍ଧନ କରନ୍ତୁ । ବୃଦ୍ଧପାର୍ଶ୍ଵରେ ଏକ ଉଚ୍ଚତା ହୁତା ଦେଇ ଆଚାରୀତି କରନ୍ତୁ ଘେରି ବର୍ଣ୍ଣ ପାଣି ଜମିର ନାହିଁ । ଖତ ଗାଡ଼ରେ ଖରା ନପଢିବା ପାଇଁ ବାରିଶ୍ ଡଲେଇ ବା ପତ୍ରପଟିରେ ଛାତ କରିବା ମଧ୍ୟ ଶୁରୁଦୟର୍ଥ । ଅନୀବନା ଗଛ ବା ବାଲୁଙ୍ଗା ଖତରେ ମିଶାନ୍ତୁ ନାହିଁ ଫଳରେ ଏହାର ମି ସିଧାପଳଖ ଚାଷଜମିରେ ପଡ଼ି ବାଲୁଙ୍ଗାର ବଂଶବୃକ୍ଷି କରେ ।

୩. ସବୁଜ ଖତ - ମୁଖ୍ୟ ପରସଲ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଜମିରେ ଧଣିଚା ଚାଷକରି ଫୁଲ ଧରିବା ପୂର୍ବରୁ ମାଟିରେ ହଳ କରି ମିଶେଇବା ଦକ୍ଷାରା ସବୁଜ ପତ୍ର ପତ୍ର ମୃତ୍ତିକାର ଉର୍ବରତା ବଢ଼ିଥାଏ ଏବଂ ଉପର ବା ଉର୍ବର ମୃତ୍ତିକା କ୍ଷୟ ହୁଏ ନାହିଁ । ଫଳରେ ଗଛ ସଠିକ୍ ଭାବେ ବଢେ । ହେତୁର ପିଛା ଅନ୍ୟୁନ ଶାଠ ରୁ ୪୦ କି.ଗ୍ରା. ଯବକ୍ଷାରଜାନ ମିଳିଥାଏ ।

୪. ବିହନ ବିଶୋଧନ - ଯେ କୌଣସି ପରସଲ ଚାଷ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସବୁବେଳେ ବିହନକୁ ବିଶୋଧନ କରନ୍ତୁ । ଏହାଦ୍ୱାରା ମୃତ୍ତିକା ଏବଂ ବିହନ ଭିତରେ ଥିବା ପିଞ୍ଜି ଜୀବାଶ୍ୟ ଏବଂ କୀଟ ମରିଯାଇଥାନ୍ତ । ଗଛ ସୁମ୍ବୁ ହେବା ସହ ରୋଗର ପ୍ରାଦୂର୍ଜ୍ଵାବ କମ ହୁଏ ।

୫. ଡାଲି ଜାତୀୟ ପରସଲ - ମୁଗ, ବିରି, ଡାଲି ଆଦି ପରସଲ ଯବକ୍ଷାରଜାନ ବିବନ୍ଧନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଥିବା ମୁକ୍ତ ଯବକ୍ଷାରଜାନକୁ ଚେର ସାହାଯ୍ୟରେ ମୃତ୍ତିକାରେ ସଂରକ୍ଷଣ କରିଥାନ୍ତିଏବଂ ଉଚ୍ଚ ଯବକ୍ଷାରଜାନ ଆଗମୀ ଶସ୍ୟ ଜାତୀୟ ପରସଲ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଯବକ୍ଷାରଜାନର ଅଭାବ ହ୍ରାସ ପାଏ ।

୬. ମୁଗ ଓ ବିରି ଚାଷ କରୁଥିଲେ- ବାଯୋପଟିଲାଇଜର ବା ଅଣୁଜିବମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହାର କରିବାଦ୍ୱାରା ମୃତ୍ତିକାରେ ଯବକ୍ଷାରଜାନ ପରିମାଣ ବୃକ୍ଷି ହୁଏ ।

୭. ଶସ୍ୟ ଚକ୍ରିକରଣ - (ଗୋଟିଏ ଶସ୍ୟ ପରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଶସ୍ୟ ଉପ୍ରାଦନ କରିବା) ଦ୍ୱାରା ମୃତ୍ତିକାରେ ପୋଷୋକ ଉଚ୍ଚର ପରିମାଣ ବୃକ୍ଷି ଘଟେ ଏବଂ ରୋଗ, କୀଟର ପ୍ରାଦୂର୍ଜ୍ଵାବ ଲୋପ ପାଇଯାଏ ।

ଫ. ଅନ୍ତିମ ଚାଷ-

ଗୋଟିଏ ଜମିରେ ଏକ ସଙ୍ଗ ଦୁଇଟା ଶାସ୍ୟ ଚାଷ କରିବାଦ୍ୱାରା
ରୋଗ ଏବଂ କିଟର ପ୍ରାଦୂର୍ଭାବ କମିଥାଏ ଏବଂ କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚରେ
ଅଧିକ ଅମଳ ହୋଇଥାଏ ।

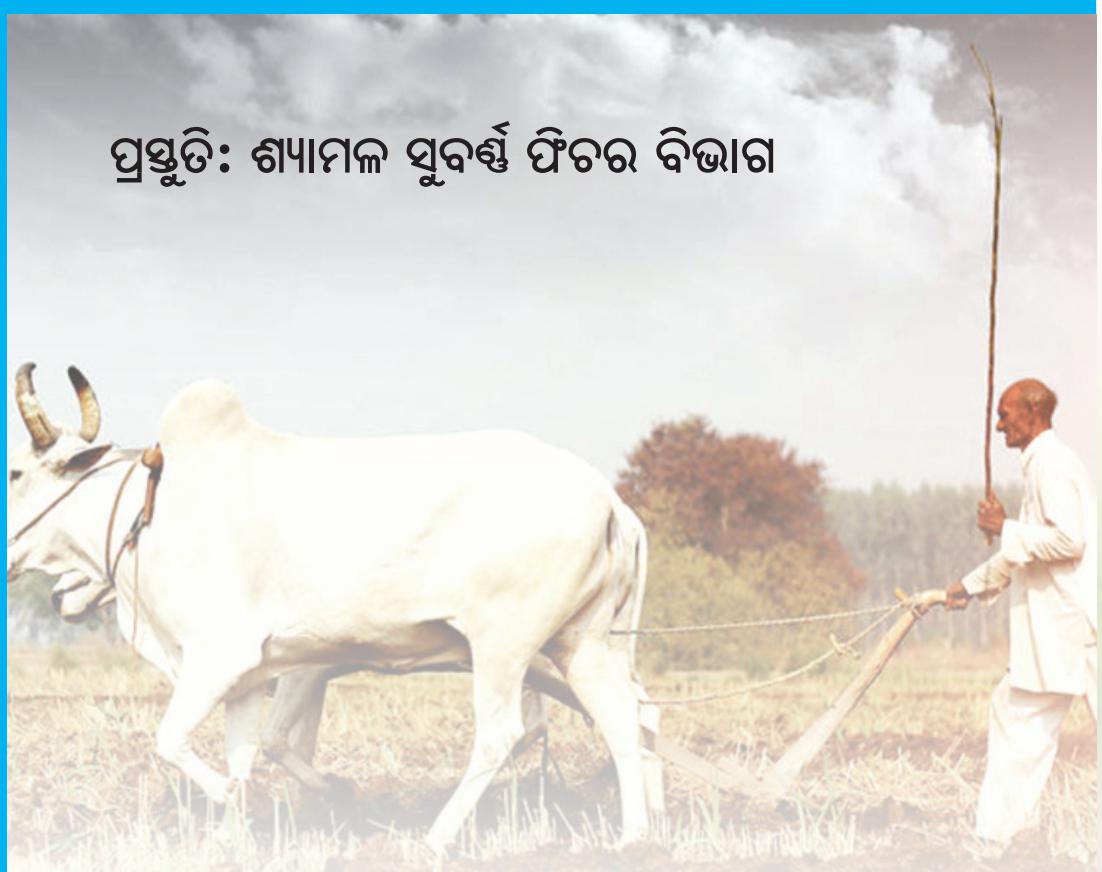
୯. ଜନ୍ତା ପରୀକ୍ଷା -

ପନିପରିବା ସହିତ ଗେଣ୍ଠ କିମ୍ବା ଧନିଆ ବୁଣିଲେ ଅଧିକ
ସିରିପିଡ଼ି ମାଛି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ଏମାନେ ପନିପରିବାରୁ ଜନ୍ତାପୋକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
କୋମଳ ଦେହଧାରୀ କ୍ଷତିକାରକ ପୋକମାନଙ୍କୁ ଖାଇଥାଏ ଆଲୁ, ବାଇଗଣ,
ଚମାଚୋ, ଭେଣ୍ଠିରୁ ରେ ଚେରଗସି ଏକ ସୂତ୍ରଜୀବ ଜନିତ ପୋକ ବିଶେଷ କ୍ଷତି
କରିଥାଏ ହଳଦିଆ କିସମ କଲିକତି ଗେଣ୍ଠକୁ ଜନ୍ତା ପରୀକ୍ଷା ଭାବେ ଲଗେଇବା ଦ୍ୱାରା
ପୋକର ପ୍ରଦୂର୍ଭାବ କମ୍ ହୁଏ ।

୧୦. ହଳଦିଆ ଜନ୍ତା ଏବଂ ଆଲୋକ ଜନ୍ତା-

ଗବେଷଣାରୁ ଜଣାଯାଇଛି କିଟ ମାନେ ସାଧାରଣୀୟ ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗ ଏବଂ
ଆଲୋକ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷଣ ହୋଇଥାନ୍ତରେ ଏହି ଜନ୍ତାର ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା
କାଟ ଦମନ କରାଯାଇପାରିବ ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି: ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପିଟର ବିଭାଗ

ଏକ ଦେଶ , ଏକ ବଜାର

ସୁମଧୁର ଗାଷାଙ୍କ ପାଇଁ ଅନେକ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ଗାଷାକୁଳର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ସବୁବେଳେ ମୁଢା ପରିପାଳେ ସମାହାର । ବଜେଟ ହେଉ କି ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପ୍ରାକେଜ , ଗାଷା ହିଁ ଫୋକସରେ । ବର୍ଷମାନର କରଗୋମା ମହାମାରା ସମୟରେ ବି ଗାଷାଙ୍କ ମେରୁଦଣ୍ଡ ସୁମୃଦ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ବିହିତ ପଦକ୍ଷେପମାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ଏହାର ଭିତରେ କେବୁ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷିତ ଏକ ଦେଶ , ଏକ ବଜାର ନିଷ୍ଠା ଭାବରେ ସ୍ଥାଗତେଗ୍ୟ ନିଷ୍ଠା ଭାବରେ ସ୍ଥାଗତେଗ୍ୟ ନିଷ୍ଠା । ଗାଷା ଟିଏ ନିଜର କର୍ମ ସମ୍ପଦନ କରେ , ଖରା ହେଉ କି ବର୍ଷା ଅବା ଶାତ , କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିଭତ ହେବା କଣ ଶିଖନ୍ତି ସିଏ । କାରଣ ସେ କୁଶଳ । ସେ ମାଟିର ମଣିଷ । ସେଇଥି ପାଇଁ ତା'ର ପ୍ରତିଟି ଶ୍ରୀ ଶ୍ରମ ଆମ ବଂଚିବାର ମାର୍ଗଦର୍ଶକ । ଆମେ ଖାଦ୍ୟ ଖାର ଆଉ ସେ ଜମିରେ ସୁନା ଫଳାଏ । କାନ୍ଦୁଆ ମାଟିରେ ଚକଟି ହେଲ ସେ ତିଆରି କରେ ସବୁଜ ଶିଶ୍ରୀ । ସେ ସବୁଜ ଶିଶ୍ରୀ , ସେ ଅନୁଦାତା ।

ଖରିତ ଅବା ରହୁ ସମୟରେ ଗାଷାୟ ନିଜ ଜମିରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଫ୍ରେଶ ଫଳାଏ । କିନ୍ତୁ ଜମିରେ ଚାଷ କରୁଥିବା ସମୟରେ ସେ କେବଳ ଆକଳନ କରେ ଅମଳର ରେ ଅମଳର ପରିମାଣ ସ୍ଥିର କରିପାରେ ନାହିଁ । କାରଣ ବିହନ ବୁଣ୍ଣା ଠାରୁ ଅମଳ ଆର ତାପରେ ବଜାରରେ ବିକ୍ରି ପରେ ଅମଳ ପରେ ବଜାରରେ କେବୁ ଫ୍ରେଶ କେତେ ଦରରେ ବିକ୍ରି ହେବ , ଏହା ଉପରେ ହେଲେ ନିର୍ଭର କରେ ଚାଷର ପାଉଣା । ବିଭାଗ କିମ୍ବି ଦିନ ତଳେ ଆମନ୍ତରର ଭାବର ପାଇଁ ଆକଳନରେ କୃଷି ବିପରୀନରେ ସଂଝାର କଥାକୁ ସରକାର ଦୋହରାଇଥିଲେ । କୃଷି ବିପରୀନରେ ସଂଝାର ଆଶିବା ପାଇଁ ଉପାଦିତ ଦ୍ୱାରକୁ ସ୍ଥିର ମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରି କରିବା ପାଇଁ ଅନେକ ସଂଝାରମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ ମଧ୍ୟ ନିଆୟିବା ସହ କୃଷି ଜାତ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ଲ ତ୍ରେତୀର ବ୍ୟବହାର କରାଯିବକୁ ସରକାର ନିଷ୍ଠା ନେଇଥିଲେ । ପ୍ରାକୃତିକ ବିପରୀତ ସମୟରେ କିପରି ଦର ନିଯମଣି କରାଯିବ , ସେ ଦିଗରେ ଧାର ଦିଆୟିବା ସହ ମଧ୍ୟ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିବେଶ ବହେରବା ପାଇଁ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଦ୍ୱାରକୁ - ୧ ୯ ୪୫ ବୁଦ୍ଧି ସଂଶୋଧନ କରାଯିବାକୁ ନିଷ୍ଠା ନିଆୟାଇଛି । ତେବେ ବର୍ଷମାନ ସମୟରେ ପ୍ରତି ଏକ ଦେଶ , ଏକ ବଜାର ପୋଷଣା ନିଷ୍ଠା ଭାବେ ଚାଷଙ୍କ ମନୋବିଳକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଇବ । ସବୁମଧୁର କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅମଳ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ତୃତୀୟ ଲୋକ ଅର୍ଥାତ ମଧ୍ୟମୂଳକ ଦଳାଳ ମାନେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ନେଇଥାନ୍ତି । ସତକଥାଟା କହିବାକୁ ଗଲେ ଚାଷ ତ ଏତେ ଭିତର କଥା ବୁଝିପାରେନି । ସେ କେବଳ ଚାଷ କରେ ଆଉ ଚାଷରୁ ଦି ପଇସା କମେଳକେ ଘର ଚଳାଏ । ସେ ବା ଏ ଛନ୍ଦ କପଟକୁ କାହିଁ ପଶିବ । ଏପରି ସମୟରେ ଚାଷାର ସରଳତାର ସୁଯୋଗ ନିଅନ୍ତର୍ଦୟମିତି କିଛି କରିବା ନିର୍ଭର ମଧ୍ୟବର୍ଗଙ୍କ ଦଳାଳ । ଯେହିମାନେ ସମାଗ୍ରୀର ଦର ନିଷ୍ଠା କରାଇବାକୁ ଛାଡ଼ିଥାଇଥାର ସେଥିରୁ କିମ୍ବି ପଇସା ନିଜ ପକେଟରେ ରଖିଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ବର୍ଷମାନର ଏ ଯୋଗଣା ପରେ ଚାଷଙ୍କ ପାଇଁ ଦ୍ୱାରା ଉନ୍ନତ ହୋଇଯିବ । ଚାଷାମାନେ ଚାହିଁଲେ ନିଜର ଦ୍ୱାରକୁ ଯେକୌଣ୍ଟି ସ୍ଥାନରେ ବିକ୍ରି କରିପାରିବେ । ଅନ୍ତର୍ଭାବେ ଏହି ଦଳାଳଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମୁକ୍ତ ପାଇବେ । ପ୍ରଧାନମ୍ବା ନରେତ୍ରେ ମୋହିଜୀ ୧୦ ୨ ୨ ସୁର୍ଖ ଚାଷଙ୍କ ଆଯକୁ ଦୁଇତ୍ରୁଣ କରିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖୁଥିବା କଥା କହିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଏପରି ଦଳାଳଙ୍କ ରାଜ ଚାଲେ ତାହେଲେ କଣ ଏ ସ୍ଵପ୍ନ ସାକାର ହୋଇପାରିବ । ଦେଶର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି କୃଷି ଉପରେ ନିର୍ଭରଶାଳ । କୃଷି ବିପରୀନରେ ସଂଝାର ହେଲେ ହୁଏତ ଚାଷାଟିଏ କିମ୍ବି ଲାଇ ପାଇପାରିବ । ଯେହେତୁ ପୂର୍ବରୁ ଚାଷାମାନେ ନିଜ ଉପାଦାତ ଦ୍ୱାରକୁ ଦର ନିଜେ ସ୍ଥିର କରିପାରୁ ନଥିଲେ , ତେବୁ ଅସୁଧାର ସମ୍ମାନ ହେଇଥିଲେ । କରାର ସହ ସିଏସଲକ୍ଷ ସମ୍ପଦ ରହିପାରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏହି ଏକ ବଜାର ସେମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ସ୍ଵତ୍ତରେ ଯୋଡ଼ିଦେବ । ଦୃତାଯ କଥା ଚାଷଙ୍କ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଶାତନତ୍ରଣାର ଅଭାବ । ଚାଷାଟିଏ ଚାହିଁଲେ ନିଜ ଅମଳ କରୁଥିବା ସାମଗ୍ରୀକୁ ତା ଜଳ୍ଲା ମୁତାବକ ଆଉ କୌଣସି ରାଜ୍ୟକୁ ପାଠାଇପାରିବ । କିନ୍ତୁ ଏହି ଅଭାବ ଯୋଗୁ ଦ୍ୱାରକୁ ଗୁଡ଼ିକ ପରିପାଇ ଅଥବା ବିକ୍ରି ଉପଯୋଗା ହୋଇପାରେନି । ଆମେ ବାହାର ଦେଶରୁ ପୂର୍ବ ଆଶ୍ରେ । କିନ୍ତୁ ଆମ ଚାଷୀ ନିଜ ଜମିରେ ପୂର୍ବ ଚାଷ କରି ବି ଠିକ ଭାବରେ ବିକ୍ରି କରିପାରୁନି । ଏକ ବଜାର ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିକଷିତ ଅନ୍ତର୍ଭାବ ଅନ୍ତର୍ଭାବ ଅନ୍ତର୍ଭାବ ଅନ୍ତର୍ଭାବ । ଏକ ବଜାର ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିକଷିତ ଅନ୍ତର୍ଭାବ ଅନ୍ତର୍ଭାବ ଅନ୍ତର୍ଭାବ ।

ଶୁଭ କମ ଚାଷଙ୍କ ପାଖରେ ଶକ୍ତି ଥାଏ । ସୁତାରାଂ ଏକ ଦେଶ , ଏକ ବଜାର ଦ୍ୱାରା ଚାଷା ମାନେ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବଜାରରେ ନିଜରେ ନିଷ୍ଠା କରିପାରିବେ , ସେ ଦିଗରେ ଚିନ୍ତା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏଇ କିମ୍ବି ମାସ ତଳେ କ୍ୟାବିନେଟରେ ହୋଇଥିଲା ଏହି ନିଷ୍ଠା ଏକ ନିବେଶକ ମାନଙ୍କ ପ୍ରତିପରିରୁ ମୁକ୍ତ ହେବେ ଚାଷୀ । ଏହା ବ୍ୟତାତ କୃଷି ଉପାଦାନ ବାଣିଜ୍ୟ ଓ ବ୍ୟବସାୟ ଅଧାବେଶକୁ ମଂଙ୍ଗୁରା କରିଛନ୍ତିରେ ସରକାରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାର ପାଇଁ ରାଜ୍ୟକୁ ପାଠାଇପାରିବ । ଚାଷା ନିଜର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ ପାଇଁ ପରିପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରକାଶିତ । ତେବେ ଏହା ଯେ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ମାଜଳକୁଣ୍ଠା ସାମାନ୍ୟ ପାଇଁ ପାଇଁ ପରିପାରିବେ ନାହିଁ । କାରଣ ଜିନିକ ପରିପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରକାଶିତ ।

ସମାଦକ , ଶ୍ୟାମିଳ ସୁର୍ବର୍ଷ
(ମୋ - ୧୪୩୮ ୪୭୦୩)

ସକଳ ଜୀବର ଆଧାର ମାଟି

ମୃତ୍ତିକା ସକଳ ଜୀବଜଗତ ସୃଷ୍ଟିର ମୁଖ୍ୟ ଆଧାର ତା ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଜୀବନ ଜିଜ୍ଞାସା ଆଉ ତାରି ଉପରେ ଛିତା ହୋଇ ମଣିଷ ଗର୍ବ କରେ ଓ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେକୁ କରି ବାଟ ଢାଲେ । ଆଧୁନିକ ମଣିଷ କେତେ ଉନ୍ନତ ହେଉଥାଉନା କାହିଁକି ସେ ସବୁବେଳେ ପ୍ରକୃତି ପ୍ରଦର ସମ୍ବଲ ଉପରେ ହଁ ନିର୍ଭରଶଳ । ଜଞ୍ଚଗନେଟ୍ ଯୁଗ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଶାସ୍ୟ ପାଇଁ ମୃତ୍ତିକାର ଆବଶ୍ୟକତା ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ । ଜୀବଜଗତରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ମହାଦୂର୍ଧ୍ଵ, ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତସାହିତ୍ୟ କିଛି ମଣିଷଙ୍କୁ ସବବାରଳୟ କରେ ସବୁ ଏଇ ମୃତ୍ତିକା ବା ମାଟି ଉପରେ ହଁ ବିଦ୍ୟମାନ । ମାଟିକୁ ମା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ, ଜନ୍ମ ଦାତ୍ର ମା ଭଲି, ସେ ତା କୋଳର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଶ୍ୟ ଦେଇ, ବନ୍ଧୁ ଅମୃତ ସଫୁଶ ଜଳ ଦେଇ ବଞ୍ଚିବା ସିଖାଇଛି ଏବଂ ଡେଜୁଟି ଦେଇଛି ନାନା ଦି ଖାଦ୍ୟ ଶାସ୍ୟ ଦତ୍ତ ସହିତ ଗତିତୋଳିଛି ମନରମୋ ପରିବେଶ । ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତଜୀବନ ଅଛି ତୋକ ଭି ଅଛି ଆଉ ମେଝାରବା ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ଶାସ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା ମଧ୍ୟ ରହିଛି ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ଶାସ୍ୟ ପାଇଁ ଉର୍ବର ମାଟିର ଆବଶ୍ୟକ ମଧ୍ୟ ରହିଛି ସୁତରାଂ ଜୀବଜଗତ ବଞ୍ଚି ରହିବାର ଏକ ମାତ୍ର ମାଧ୍ୟମ ମାଟି । କିନ୍ତୁ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ମଣିଷ ସୁର୍କିତାକୁ ନାରାଜ, ନିରଜ ବୁଝି ଏବଂ ବଳ ପାଇଁ ଅନ୍ତ ମଣିଷ ବିଲାସପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନ ଯାପନ କରିବା ଆଶାରେ ଧାରେ ଧାରେ ମୃତ୍ତିକା ଓ ତା ପରିବେଶକୁ ନଷ୍ଟ କରିବାରେ ଲାଗିଛି । କିମ୍ବିତ ବିନ୍ଦୁ ନ କରି ଦିନକୁ ଦିନ ମୃତ୍ତିକା ଅପରିମ୍ଯ, କରିବାଲିଛି । ବାସରୁ, ବସ ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ମଣିଷର ନିତ୍ତାନ୍ତାବଶ୍ୟକ ହୋଇଥିବାବେଳେ ଖାଦ୍ୟ ଅତି ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ଆଉ ଏହି ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ଦରକାର ଉର୍ବର ଓ ଉପସ୍ଥିତ ମୃତ୍ତିକା । ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣାରୁ ଜଣାଯାଇଛି ଯେ ପ୍ରାୟ ୧ ଲଞ୍ଚ ବହଳର ମୃତ୍ତିକା ସୁର୍କ୍ଷି ପାଇଁ ୧୦୦ ବର୍ଷ ଦରକାର କିନ୍ତୁ ସେଇ ମୃତ୍ତିକା ଯଦି ସଠିକ୍ ଭାବେ ବିନିଯୋଗ କରା ନ ଯାଏ ତେବେ ତାହା ୧୦ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ ମୃତ୍ତିକାର ସୁବିନିଯୋଗ ହଁ ଏହାକୁ ବିରସ୍ତ୍ୟା ଓ ଉନ୍ନତ କରିଥାଏ ଯାହାକି ଅଧିକ ଶାସ୍ୟ ଅମଳ କରିବାରେ ଯାହାଯାଏ କରେ ।

ଦୃତଗତି ଜନସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ିବା ସଂଗେଷାଗେ ବସ ବାସ ପାଇଁ ବିଲାସପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାସ୍ତରବନର ଆବଶ୍ୟକତା ଓ ବୃଦ୍ଧିବା ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିଛି ଆଉ ଏଥୁ ଯୋରୁ ଧାରେ ଧାରେ ବାଷ ଜମିରେ ନିର୍ମିତ ହେଉଥି ଅଞ୍ଚାଳିକା ଓ

ମନରଂଜନ ପାଇଁ ପାର୍କ, ରେଷ୍ଟ୍ରୁରାଣ୍ଡ ଓ ହୋଟେଲ । ଘୋର ଜଙ୍ଗଳ ଓ ବାଷଜମି ଆବ୍ରଦ୍ଧାବିତ ରାଜଗାସ୍ତା ଏବେ ଧାରେ ଧାରେ ସହର ହେବାକୁ ବସିଲାଣି ଫଳରେ ବାଷଜମିର ପରିମାଣ କମିବାରେ ଲାଗିଛି ତତ୍ତ୍ଵ ସହ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉନ୍ନତ ଜ୍ଞାନ କୌଣସି ତଥା ଅଧୁକ ଅମଳକ୍ଷମ ବିହାର ହେତୁ ଖାଦ୍ୟ ଶାସ୍ୟ ର ପରିମାଣ ଭି ବଢ଼ିଛି କିନ୍ତୁ ଯଦି ମୃତ୍ତିକା ହଁ ନଥୁବ ତେବେ ଉନ୍ନତ ବିହାର ଓ ଉନ୍ନତ କୃଷି ପ୍ରଣାଳୀ ବୃଥା ଯିବ । ବାଷ ହେବ କେଉଁଠି ? ଯାହା ବି କିଛି ବାଷଜମି ଅଛି ତାହା ଗାଁ ଗାଲିରେ ତାହା ବି ଏବେ ଅବକ୍ଷୟର ଅନ୍ତରାଳେ, ଅତ୍ୟଧିକ ରାସାୟନିକ ସାର ଓ କାଟନାଶକ ଔଷଧ ପକାଇବା ହେତୁ ଉର୍ବରତା କମିବାରେ ଲାଗିଲାଣି । ସମୟ ଆସି ଏମିତି ହୁଏଇରେ ପଞ୍ଚିଲାଣି ଗାଁ ବିଲରେ କଙ୍କଡ଼ା, ଗେଣ୍ଟା ଦୂରରକଥା କେଞ୍ଚୁଆଟିଏ ଦେଖୁବା ବି ବିରଳ ହୋଇଗଲାଣି । କାଟନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ ଯୋଗୁ ଉପକାରୀ କାଟଙ୍କ ମୃତ୍ତ୍ୟ ହେବାରୁ ସମୟକୁମେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ହାନିକାରକ କାଟ ସଂଖ୍ୟା ବୁଝି ପାଉଛି ଏବଂ ମୂଳନ କାଟନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପଢ଼ୁଛି । ରାସାୟନିକ ସାର ଏବଂ କାଟନାଶକ ଜମିରେ ପ୍ରୟୋଗ ହେବା ଦ୍ୱାରା ମୃତ୍ତିକା ତାର ଔଜାଲ୍ୟତା ହରାଇବାକୁ ବସିଲାଣି । ଦିନକୁ ଦିନ ମୃତ୍ତିକା କ୍ୟାମ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜଳ ସଂରାତରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ପାଖ କେନାଳ କିମ୍ବା ନିକଟସ୍ଥ ଜଳାଶ୍ୟ ରେ ମିଶି ଜଳକ ପ୍ରାଣୀ ଏବଂ ଉଭିଦକୁ ହାନି ପହଞ୍ଚାଇଥାଏ ।

ଆଜିର ବାଷୀ ଗୋବିର ଖଣ ଅପେକ୍ଷା ରାସାୟନିକ ସାର ଉପରେ ନିର୍ଭରଶଳ । ବାଷ ଜମିରେ ଯବକ୍ଷାରଜାନ ସାରର ବନ୍ଦୁଳ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ମୃତ୍ତିକାର ଉର୍ବରତା ଧାରେ ଧାରେ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ ଏବଂ ମାଟି ଶକ୍ତ ବା କିନିନ ହୋଇଯାଏ ଫଳରେ ଏହାର ଜଳ ଧାରଣ କ୍ୟମତା ହ୍ରାସ ପାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗଛକୁ ପୋଷଣ ଯୋଗାଇବାର କ୍ୟମତା ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ ଏବଂ ଧାରେ ଧାରେ ଅମଳ କମିବାରେ ଲାଗେ । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ୨୦୧୫ ମିଥିଆରେ 'ମୃତ୍ତିକା ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ପତ୍ର' ମୃତ୍ତିକାରେ ଥୁବା ଉପାଦାନ ଓ ନିର୍ବିକଳ ପରିମାଣ ଓ ନିର୍ବିକଳ ଫଳ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ

ହେଉଥିବା ପୋଷକ ଜାଣିବା ସହିତ ମାଟି କେରଁ ଫୁଲ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଗେ, ତା ବିଶ୍ୱଯରେ ସବିଶେଷ ତଥ୍ୟ ପାଏ । ଯାହା ଫଳରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କମ୍ ହେବା ସହ ଅମଳ ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ । ତେବେ ଏହି ଯୋଜନା କେବଳ କୃଷି ଛାତ୍ର ଓ କୃଷି ଅଧ୍ୟାପକଙ୍କ ଭିତରେ ଅଦ୍ୟାବଧୁ ସୀମିତ ହିଁ ରହିଯାଇଛି । ଭାଗବନ୍ଧ ସୃଷ୍ଟି ଅନୁସାରେ ପୃଥିବୀ ପୁଷ୍ଟରେ ବିରିନ୍ଦ୍ର ପ୍ରକାରର ମୃତ୍ତିକା ଦେଖା ଯାଏ, ଯଥା ବାଲିଆ, ରେଷା, ମଟାଳ ସବୁ ମୃତ୍ତିକାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଶସ୍ୟ ଉପାଦନର କ୍ଷମତା ରହିଛି । ଧୀରେ ଧୀରେ ଏହି ସବୁ ମୃତ୍ତିକା ତାର ଆଜଳ୍ୟତା ହାଇରବାକୁ ବସିଲାଣି । ମୃତ୍ତିକାର ରୂପରେଖ ବାଦଳି ଆମ୍ବାଯ ଓ କ୍ଷ୍ୟରିଯ ମୃତ୍ତିକାରେ ପରିଣତ ହେଲାଣି । ଯଦି ଏହିଭଳି ଅବଶ୍ୟ ଲାଗିରୁଛେ ତେବେ ଧୀରେ ଧୀରେ ବାକି ରହିଯାଇଥିବା ମୃତ୍ତିକା ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିବ ଓ ଉବିଷ୍ୟତରେ ଖାଦ୍ୟର ଘୋର ଅଭାବ ପଡ଼ିବ ।

ମୃତ୍ତିକା ଓ ତାର ପରିବେଶକୁ ଆଗାମୀ ପିଢ଼ି ପାଇଁ ବଞ୍ଚାଇ ରଖୁବାକୁ ହେଲେ ଜୈବିକ ଢାକ ପଣ୍ଡତିକୁ ଆପଣେଇବାକୁ ହେବ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ନ ହେଲେ ବି ସମନ୍ତି ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ସହ ଗୋବର ଖତ, ଜିଆ ଖତର ବ୍ୟବହାର କରିବା ଦ୍ଵାରା ମୃତ୍ତିକା ପ୍ରଦୂଷଣ ଧୀରେ ଧୀରେ କମିବା ସହ ଉର୍ବାରତାରେ ମଧ୍ୟ ସୁଧାର ଆସେ । ଜୈବିକ ଢାକରେ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଜିକା ଦିନରେ ଜୈବିକ ଶସ୍ୟ ଓ ପନିପରିବାର ବେଶ ଢାହିଦା ରହିଛି ଗ୍ରାହକ ମାନେ ଉଚ୍ଚବ ଦରରେ ମଧ୍ୟ କିଶୁକ୍ରତ୍ୟେଶ୍ୱର ଢାଖା ଭାଇ ଭଲ ଦୂର ପଇସା ଲାଭ ମଧ୍ୟ ପାଇ ପାରିବେ । ପରିଶେଷରେ କହିବାକୁ ଗଲେ

ମୃତ୍ତିକା ଆମ ପାଇଁ ବହୁତ କିଛି ନୁହେଁ ବରଂ ମୃତ୍ତିକା ହିଁ ଆମପାଇଁ ସବୁକିଛି । ପରିବେଶ ଓ ମୃତ୍ତିକା ପାଇଁ ହିଁ ଆମେ ବଞ୍ଚିରେ ଆମ ପାଇଁ ସେମାନେ ନୁହେଁ ବରୋଂ ମଣିଷ ନଥୁଲେ ହୁଏ ତ ସେମାନେ ଆଜି ବହୁତ ଖୁସି ଆଉ ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅବସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥାଏ । ଆସନ୍ତୁ ସଭିଏଁ ମିଳିମିଳି ଏହି ଅମୂଲ୍ୟ ସମ୍ପଦର ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ଓ ଏହାର ବିକାଶ କରିବା । ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଢାକ ଜମି କେମିତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରିବ ସେ ଦିଗରେ ଧାନ ଦେବା, ଆମ ଆଗାମୀ ପିଢ଼ି ପାଇଁ ଏକ ସ୍ଵପ୍ନ ଓ ସନ୍ତୁଳିତ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ।

(ପ୍ରିଚର ବିଭାଗ , ଶ୍ୟାମଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ)

କୃଷିଭିତ୍ତିକ ଯୋଜନା ଓ ରୂପାୟନ

ଓଡ଼ିଶା ଏକ କୃଷି ପ୍ରଧାନ ରାଜ୍ୟ ଅଟେ । ରାଜ୍ୟର ଆର୍ଥିକ ଅଭିବନ୍ଦିରେ କୃଷିର ବଳିଷ୍ଠ ଅବଦାନ ରହିଛି । କୃଷି ଓ କୃଷିଜାତୀୟପଦାର୍ଥର ଉପ୍ରଦାନ ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟ ରାଜ୍ୟ ଆର୍ଥନାତି ସହ ଅଜାଅଜୀ ଭାବେ ଜାହିଁତ । ଶତକତା ୨୭ ଭାଗ ଆୟ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରୁ ହଁ ମିଳୁଛି । ଶତକତା ୩୦ ଭାଗ ଲୋକ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟ ସହ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏବଂ ପରୋକ୍ଷ ଭାବେ ଜାହିଁତ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ରାଜ୍ୟ ବକେଟରେ କୃଷି ପାଇଁ ସର୍ବାଧିକ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ହେଉଛି ।

ଏଥୁ ସବେ ଓଡ଼ିଶା ଆର୍ଥିକ ଅନୁଗ୍ରହ ରାଜ୍ୟ ଭାବେ ପରିଗଣିତ ହେଉଛି । ଶତକତା ୨୦ ଭାଗରୁ ଅଧିକ ଲୋକ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଦାରିଦ୍ର ସାମାଜିକୀ ତଳେ ବଞ୍ଚିଛନ୍ତି । ଦୈନିକ ମୁଖ୍ୟ ପିଛା ଆୟ ଜାତୀୟ ହାର ୧୦ ଶ୍ରୀ ଖୁବ କମ ରହିଛି । ଜାତୀୟ ନାଟି ୨୦୦୦ ପ୍ରଶ୍ନାୟନ ଦ୍ୱାରା କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ୪ ପ୍ରତିଶତ ଅଭିନ୍ଦିତ ଲକ୍ଷ ରଖାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ କେବଳ ୨.୩ ପ୍ରତିଶତ ହାସଳ କରାଯାଉଛି । ବିଭିନ୍ନ ପଞ୍ଜାବୀର୍ଷି ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ସରକାର କୃଷି ଓ କୃଷିକାରୀ ଉପକରଣ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଅନେକ ସଂସ୍ଥା, କୃଷି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ନିରନ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତାତ ସମୟ ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଲାଭଦାୟକ ଯୋଜନା ପ୍ରଶ୍ନାୟନ କରାଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ଯୋଜନାର ପରିକଳ୍ପନା, ପ୍ରଶ୍ନାୟନ ଓ ବାନ୍ଧବ ବ୍ୟବହାର ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ଅନ୍ତର ରହୁଛି । ଅନେକ ସମୟରେ ତାଷାମାନଙ୍କ ସରେବନତା ଅଭାବ ହେଉ ସରକାରୀ ସାମାଜିକ ପରିପାଦନାହିଁ । ଏହି ଲେଖା ମାଧ୍ୟମରେ ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓ ଯୋଜନା ବିଷୟରେ ସମ୍ୟକ ଧାରଣା ପ୍ରଦାନ କରିବା ମୋ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ବିଶ୍ୱଜିତ ମଲିକ

ଡଃ. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ କେନ୍ଦ୍ର କୃଷି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ବିହାର

୯. କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର

ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଥମ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ୧୯୭୪ ମସିହାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରତି ଜିଲ୍ଲାରେ ଗୋଟିଏ କିମ୍ବା ଦୁଇଟି ତଥାରାଜ୍ୟରେ ଗଣ ଗୋଟି କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି । ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ବିବସରେ ସକାଳ ୧୦ ୦ ଘଟିକରୁ ସାଥୀ ୫ ଘଟିକା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ତାଷା କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ଯାଇ କୃଷି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିପାରିବ । କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପ୍ରତି ବିଷୟରେ ଗଣେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ନିୟମ ହୋଇଥାଏ । ଏଠାରେ ଅମଳକ୍ଷମ ମଞ୍ଜି, ଚାରା, ଜେବିକ ଖତ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ସହ କୃଷି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ମୁତ୍ତନ କୃଷି ଉପକରଣ ଓ ଯନ୍ତ୍ରପାତ୍ର ପରାକରଣ ଏବଂ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ହୋଇଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଏହା କୃଷକମାନଙ୍କୁ ସ୍ଵବଳମ୍ବନ ଦେବା ନିମନ୍ତେପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ, ଯେପରି ଛତ୍ର ତାଷା, ମହୁାଛି ତାଷା, ମାଛ ତାଷା ଓ ପଶୁ ପାଳନ । ଏତଦ ବ୍ୟତାତ ସରକାରୀ ଯୋଜନା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତାଷାଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଇଥାଏ ।

୧୦. କିଷାନ କଲ୍ ସେଷ୍ଟର:

ରାଜ୍ୟ ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ୨୦୦୪ ମସିହାରୁ କିଷାନ କଲ୍ ସେଷ୍ଟର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି । ତାଷା ମାରଣା ମୋବାଇଲ୍ ନମ୍ବର ୧୮୦୦-୧୮୦-୪୪୧ ରେ କଲ୍ କରି ତାଷା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିପାରିବେ । ଏହା ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳ ୨ ଘଟିକା ରୁ ରାତ୍ରି ୧୦ ୦ ଘଟିକା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଏଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କୃଷି ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ ୪୮ ଘଟିକା ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିଥାନ୍ତି ।

KISSAN CALL CENTRE

1800 180 1551

୧. ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କିଷାନ ଯୋଜନା:

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କିଷାନ ସମ୍ବାନ୍ଧ ନିଧି ଯୋଜନା
କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ୨୦୧୮ ମସିହାରେ
ଲାଗୁକରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଯୋଜନାରେ ଦେଶର ୧୯
କୋଟି ଶୁଦ୍ଧ, ମଧ୍ୟ ଓ ଅଧିକ ଜମି ଥିବା
ଚାଷାକୁ ବାର୍ଷିକ ଡିନୋଟି କିଣ୍ଟିରେ ୩୦୦୦ ଟଙ୍କା ଆର୍ଥିକ
ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଛି । ଏହା ଫଳରେ ନିମ୍ନ ଓ
ମଧ୍ୟ ବର୍ଗର ଚାଷା ଉପକୃତ ହୋଇପାରୁଛନ୍ତି ।

କିପରି କରିବେ ମୃତ୍ତିକା ପରୀକ୍ଷା:

ଚାଷା ଜମିର ବିରିନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାନରୁ ମୃତ୍ତିକା ସଂଗ୍ରହ କରି ଜିଲ୍ଲା ମୃତ୍ତିକା ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ର ନେଇ ପରାକ୍ଷା କରିପାରିବେ କିମ୍ବା ପ୍ରତି
ଜିଲ୍ଲାରେ ଥିବା ଭ୍ରାମ୍ୟମାଣ ମୃତ୍ତିକା ପରୀକ୍ଷଣ ଗାଡ଼ିରେ ମଧ୍ୟ ମାଟି ପରାକ୍ଷା କରିପାରିବେ । ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଭୂବେତନା
ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ଏହାର ସଫଳ ରୂପ୍ୟତା ନିମନ୍ତେକାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ।

୩. ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଜନା:

ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଜନା ୨୦୧୩ ଅନୁସାରେ ଓଡ଼ିଶା
ସରକାର ଏହି ଯୋଜନାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଛନ୍ତି । ୨୦୧୮
ମସିହାରୁ ସରକାର ରାଜ୍ୟରେ ଆର୍ଥିକ ଅନୁଗ୍ରହର, ବିଧବା,
ଅଭିଭାବିତ ମହିଳା, ଭିନ୍ନକ୍ଷମ, ଓ ଗୋଗାକ୍ଷ୍ମାତ୍ମକର୍ତ୍ତା ଲୋକମାନଙ୍କୁ
ମାସିକ ଚାତଳ ଯୋଗାଇଥାସୁରୁଛନ୍ତି । ଏହି ଯୋଜନାରେ ଯୋଗ୍ୟ
ପରିବାରକୁ ମୁଖ୍ୟମିତ୍ର ୪ କି.ଗ୍ରା. ଚାତଳ, ପ୍ରତି କି.ଗ୍ରା. ୧
ଟଙ୍କାରେ ମିଳୁଛି । ଓଡ଼ିଶାର ମୋଟ ୨୫ ଲକ୍ଷ ହିତାଧିକାରୀ ଏହି
ଯୋଜନାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୂତ ଅଛନ୍ତି ।

୨. ମୃତ୍ତିକା ସ୍ଥାନ୍ୟ କାର୍ତ୍ତ:

ଏହାକୁ (soil health card)ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ ।
୨୦୧୪ ମସିହାରୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ ଏହା ଲାଗୁ
କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି କାର୍ତ୍ତରେ ଚାଷ ଜମିର ସମସ୍ତ
ବିବରଣୀ ସହ ଜମିରେ ଥିବା ସାର, ଖତ ଓ ଜାବାକ ପଦାର୍ଥର ପରିମାଣ
ରହିଥାଏ । ଚାଷା ଜମିର ଆବଶ୍ୟକତାଅନୁସାରେ ସାମାନ୍ୟକ ସାର ଔଷଧ
ପ୍ରୟୋଗ କରିଥାଏ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ମୃତ୍ତିକା ଉତ୍ତର ରହିବା ସହ ଅଛେ
ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଫେରି ଅମଳ ଅମଳ ହୋଇଥାଏ ।

୪. ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଫେରି ବୀମା ଯୋଜନା:

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଫେରି ବୀମା ଯୋଜନା ୨୦୧୩ ମସିହାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲୁଛି । ଏହି ଯୋଜନାରେ
ଚାଷା ନିଜ ଫେରି ବୀମା କରାଇପାରିବେ । ଖରିଦ ଫେରି ପାଇଁ ୨%, ରବି ଫେରି ପାଇଁ ୧.୫% ଓ ଟେଳି
ଜାତୀୟ ଫେରି ପାଇଁ ୪% ବୀମା ରାଶି ଚାଷାକୁ ଜମା କରିବାକୁ ପରିଚ୍ଯାପ ଦେଇଛନ୍ତି । ଅବଶିଷ୍ଟ ଜମା ରାଶି କେନ୍ଦ୍ର ଓ
ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଭାବରେ କରିବେ । ବୀମାଭୂକୁ ଫେରି ପାଇଁ ବିପର୍ଯ୍ୟ ଯଥା ବନ୍ୟା, ବାତ୍ୟା, ମରୁତ୍ତି, କିମ୍ବା
ନିଆରେ କ୍ଷତିଗ୍ରେସ ହେଲେ ବୀମା ସମସ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଫେରି ଅମଳ କରିବାର ୨ ମାତ୍ର
ପର୍ଯ୍ୟବୀମା ବଳବତ୍ତର ରହିଥାଏ । ଏତଦ ବ୍ୟବୀତ ଚାଷାମାନେ, ବ୍ୟବୀତ କିମ୍ବା ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପରିବର୍ତ୍ତନରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ କୃତିକାରୀ
ସହାୟତା କେନ୍ଦ୍ର ଓ ପ୍ରତି ଗ୍ରାମରେ ଗୀଁ ସାଥୀ ମାନଙ୍କ ଠାରୁ କୃଷି ସମସ୍ତୀୟ ପ୍ରାଥମିକ ସୂଚନା ପାଇପାରିବେ ।
ଚାଷା ମାନେ ସରେତନ ହେଲେ ହିଁ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରର ଉନ୍ନତି ହୋଇପାରିବ ।

କୃଷକ ଉତ୍ସାହକ ସଂଗଠନ

ଆଶା ଓ ସମ୍ବାଦନାର ନୂଆ ନାମ

ଯାଞ୍ଚତିକ ସମୟରେ କୃଷି ହିଁ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହର ଏକ ପ୍ରମୁଖ ମାଧ୍ୟମ ଭାବରେ ଉଭା ହୋଇଛି । ଏହି ପରିପ୍ରେସ୍‌ଟରେ ଗାଷା ମାନେ ପାରମ୍ପରିକ ଚାଷକୁ ଛାଡ଼ି କେତେକ ଜୈବିକ ଗାଷା କରୁଛନ୍ତି ତ ଆଉ କେତେକ ଉଦ୍ୟୋଗୀ ହୋଇ ବେଶ ଦି ପଇସା ଆୟ ବି କରୁଛନ୍ତି । ତେବେ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ କୃଷକ ଉତ୍ସାହକ ସଂଗଠନ ଏକ ଚର୍ଚିତ ନାମ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ଏହି ସଂଗଠନ ଗାଷା ତଥା ସାଧାରଣ ଉଦ୍ୟୋଗୀ ମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବେଶ ସଫଳ ଭାବରେ ପ୍ରତିପାଦିତ ହୋଇପାରିଛି । ତେବେ ଏ କୃଷକ ଉତ୍ସାହକ ସଂଗଠନଙ୍କୁ ନେଇ ଆମର ସ୍ଵତତ୍ତ୍ଵ ଆଲେଖ୍ୟ ..,

କୃଷି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବ୍ୟାପାର :

ଗାଷ ପାଇଁ ଫ୍ରେଶ ନିର୍ବାହଣ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅମଳର ଏକତ୍ରାକରଣ , ସଂରକ୍ଷଣ, ପରିବହନ , ବିତରଣ ପରି ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କୃଷି ବ୍ୟାପରରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନେକ ଲୋକଙ୍କୁ (ମଧ୍ୟେ, କୁଶଳୀ ଓ ଅଶକୁଶଳୀ ଶ୍ରମିକ) ଜୀବିକା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ଏବଂ ଏହାର ସ୍ଵପନିଚାଳନା କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉତ୍ସାହ ଓ ଆୟ ବଢ଼ାଇଥାଏ ।

କୃଷକଙ୍କ ସମସ୍ୟା:

- ◆ କମ ଉତ୍ସାହ / ଅମଳ ହୋଇଥିବା ଫ୍ରେଶ
- ◆ ବଜାର ଓ ବଜାର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଞ୍ଜତା
- ◆ ଅମଳ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଫ୍ରେଶ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଭିରିଭୂମିର ଅଭାବ
- ◆ ଆର୍ଥିକ ସମସ୍ୟା ଓ ରଣ ସହଜରେ ନ ମିଳିବା
- ◆ ଶିକ୍ଷା ଓ ଆର୍ଥିକ ପଢ଼ତି ମାନଙ୍କୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିତ ନ ପାରିବା
- ◆ ସରକାରୀ ସହାୟତା ଓ ଯୋଜନା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଞ୍ଜତା
- ◆ କମ ଅମଳ ସହ ବଜାରରେ ବ୍ୟାପରରେ ଅସୁବିଧା
- ◆ ଫ୍ରେଶର ଗୁଣାମ୍ବନ ମାନ ହ୍ରାସ

ଦେଶର ୮୪% ଚାଷା କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ନାମମାତ୍ର ଏବଂ ଏବଂ ଦେଶର ମୋଟ ଚାଷ ଜମିର ୪୪% ଚାଷ କରିଥାନ୍ତି । ତେବେ ଏ ସମସ୍ତ ସମସ୍ୟା ମୁଖ୍ୟତଃ ଏଧାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଏ । ଏ ସମସ୍ୟାରୁ ବଂଚିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ମଧ୍ୟେ ଓ ମହାଜନ ମାନଙ୍କର ସହାୟତା ନିଅନ୍ତି । ଆଜି ମଧ୍ୟ ଦେଶରେ ମଣି ମାନଙ୍କରେ ଏହି ମଧ୍ୟେ ଯୋଗୁଁ ଚାଷା ମାନେ ଠକାମିର ଶିକାର ହୋଇଛନ୍ତି । ତେବେ ଏହି ସମସ୍ୟାର ଏକ ସଫଳ, ସମାଧାନ ହୋଇପାରେ କୃଷକ ଉତ୍ସାହକ ସଂଗଠନ ।

କୃଷକ ଉତ୍ସାହକ ସଂଗଠନ କଣି :

କୃଷି ଓ ଆନୁକୂଳିକ କ୍ଷେତ୍ରର ଧ୍ୟାମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ କୃଷକ ଉତ୍ସାହକ ସଂଗଠନ ଗଠନ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହାର ସରକାରୀ ପଂଜିକରଣ ଓ ଆଇନଗତ ପରିଚାଳନା କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଏଥୁରେ ୫୦%ରୁ ଅଧିକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଏବଂ ନାମମାତ୍ର ଚାଷୀ ରହିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ରହିଛି ।

କେଉଁ ମାନେ ଗଡ଼ି ପାରିବେ :

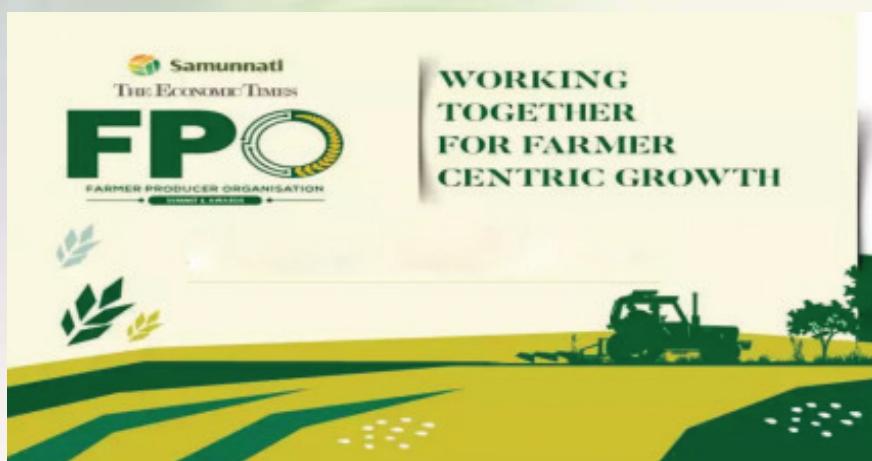
- ◆ ଯେକୌଣସି ୧୦ ଜଣ କୃଷକ ବା ଅଣକୃଷକ ବ୍ୟକ୍ତି
- ◆ କୃଷକ କ୍ଲବ
- ◆ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ
- ◆ ଆଗ୍ରହୀ କୃଷକ ଗୋଷ୍ଠୀ
- ◆ କୃଷକ ଉତ୍ସାହକ ସଂଗଠନ

ଏଥିପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରଦୀପ କୃଷକ ସମବାୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଡେଟି ଆବେଦନ କରିବାକୁ ହେବ ।

କିପରି ଲାଭ ପାଇପାରିବେ :

ସାଂଗଠନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ନିର୍ବାଚିତ ପରିଚାଳନା ବଳ ଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସୂଚାରୁ ରୂପେ କରାଯାଇପାରିବ । ସାଂଗଠନ ଦ୍ୱାରା ବଡ଼ ଧରଣର ନିବେଶ କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହେବ (ବିହନସାର, କୀମନାଶକ, ଯନ୍ତ୍ରପାତ୍ର) । ଆଧୁନିକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଞ୍ଚତିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଅଧିକ ଅମଳ ପାଇପାରିବ । ଅମଳ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଫଂସଳ ପରିଚାଳନା କିମ୍ବା ଗୁଣାମ୍ବଳ ବୃଦ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇପାରିବ । ବଜାର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନାକୁ ସାଂଗଠନିକ ପ୍ରତିରୋଧରେ ଜାଣିବେବେବୁ ତାହା ଅନୁଯାୟୀ ଉଚିତ ନିଷ୍ଠି ନିଆଯାଇପାରିବ । ଏହା ସହ ଅଧିକ ପରିମାଣର ଫଂସଳକୁ ନେଇ ବଡ଼ ବ୍ୟାପାରା ସଂଘ, ଆଗ୍ରା ପ୍ରୋସେସର ମାନଙ୍କ ସହ ଚୁକ୍ଳ ମୂଳକ ଚାଷ କରାଯାଇପାରିବ ଯାହାକୁ କଣ୍ଠୁକୁ ପାର୍ମିଂ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଏହି ପରି ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଂଗଠନିକ ଉପାୟରେ ହେଲେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଏବଂ ନାମମାତ୍ର ଚାଷୀ ମାନେ ଅଧିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତାର ସହ କାମ କରିପାରିବେ । ବ୍ୟାପରରେ ଲାଭ କିମ୍ବା କ୍ଷତି ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟ ବହନ କରିବା ଦ୍ୱାରା , ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚାଷାକୁ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ମିଳିଥାଏ । ତେବେ ଧାନ ବିହନ ଚାଷ , ମକା ଚାଷ , କୁକୁଡ଼ାଚାଷ , ଦୁଷ୍ଟ ଉତ୍ସାହକ କିମ୍ବା ପରିବା ଚାଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ କୃଷକ ଉତ୍ସାହକ ସଂଗଠନ ସଫଳତାର ସହ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି ।

ଜଗଦାନ୍ୟ ପ୍ରଧାନ
(କୃଷି ସ୍ଥାତକ, ସେଂଚୁରିଆନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ)

Alarming Effects of Soil Pollution

D.SHUVAM & RIVU SENGUPTA

Msc Ag(First year)

Department of soil science and Agricultural Chemistry,IAS,SOA

The importance and contribution of agriculture to our sustenance is something that everyone knows but very few want to acknowledge. There is a saying “If agriculture goes wrong nothing can go right in the country” and this saying has proved itself right over and over again. Ability to grow crops by the prehistoric man was the crucial step towards domestication. Growing your own food can be termed as the highest level of independency one can garner. Civilisations and dynasties are made or destroyed over agriculture it is our food source. The human population can live without luxury but survival without food is impossible. This makes farming not only an activity but also a responsibility. But in our search for wealth and power we forgot the core of our survival and the farmer who provided us with our life source was left destitute. The pages of world history are filled with the pain and the torture that the farming community had to face in the period of war and industrialisation. Though their contribution remained the highest but they were taken for granted.

Taking into consideration our Indian society, agriculture has been imbedded in our culture and golden history. Our lands were always rich and our farmers always dedicated to it. It was our exotic crops and sustainable growth that attracted numerous invasions. The British derived a numerous revenue by trading our indigo and cotton with the world market. Slowly the farming community started to be exploited and with it the morale of the country decreased. After independence food scarcity became a major issues. A country’s population can never achieve real freedom if they have to depend on others for food. This lead to the green revolution in the 1970s. But by then Indian society was already in the grasps in the hunger of wealth and power. The green revolution could only be successful due to the backbreaking hard work of our farmers.

Now a days Soil pollution is a major challenge for all of us . In the recent scenario we can see the drastic soil pollution in our country. The fertile land has become grainless. It is due to humans need and interest.

Soil pollution has gradually become a major challenge that we need to overcome for establishing a healthy environment. Soil pollution can be natural or due to human activity. However, it mostly boils down to the activities of the human that causes the majority of soil pollution such as heavy industries or pesticides in agriculture. The harmful effect of DDT and other chemicals led to the introduction of less persistent organic and more-biodegradable substance such as carbamates and organophosphates . However these chemicals act as harmful toxins for nerves , hence dangerous to human. Excessive use of inorganic nitrogen fertilizer leads to acidification of soil and contaminate the agriculture soil . The incorrect way of chemical waste disposal from different types of industries can cause contamination of soil. Poor irrigation methods increase the soil salinity . Moreover excess watering , improper maintenance of canals, lack of crop rotation decrease the quality of soil . Disposal of plastic, cans and other solid waste falls into the category of soil pollution. Soil influences human health in a variety of ways With human health being linked to the health of the soil. It will increase the exposure to toxic and harmful chemicals thus increasing health threats to people living nearby and on the degraded land. Living , working or playing in the contaminated soil can lead to respiratory disease, skin disease and other diseases. Moreover it can cause other health problem. Soil has a profound effect on the health and well- being of humans. Depending upon the condition of the given soil and the interactions of interest .

Measures for soil pollution -

Use of correct farming techniques , recycling of waste before disposal , proper disposal method of household and industrial waste , use of organic fertilizers instead of chemical fertilizers and pesticides, community education and awareness , proper maintenance of sewage system . Therefore , it is essential for industries, individual and businesses to understand the importance of soil and prevent soil pollution and stop the devastation caused to plant and animal life. Without being aware we harm our own environment . Thus it is very important to educate people around you the importance of environment if they are not aware.

AIASA- fostering The National bonds in Agriculture

AIASA is a professional organization of present and former students in the field of Agriculture, Veterinary, Dairy, Horticulture, Fisheries, Forestry, Home Science, Sericulture, ABM and other allied sciences, registered under Societies Registration Act 1860. The Association was formally launched on 10th May, 2011 by the then Hon'ble Union Minister of State for Agriculture during the All India Convention on Agricultural Administrative Reforms and the website was launched by the Hon'ble Union Minister of Agriculture on the occasion of 87th ICAR Foundation Day on 25th-26th July, 2015 at Patna, Bihar. The Society was registered on 1st Dec. 2011 under the Societies Registration Act 1860, with the approval of Ministry of Agriculture, ICAR and Ministry of Consumer Affairs by having all India jurisdiction. Down the course of time, the drift between the technical work force and bureaucracy has increased abysmally harming the cause of farming sector and farmers at the national and state level. Policy making in agriculture has been largely limited to subsidies and loan disbursement, with negligible component of science in it. AIASA envisions a common platform where Agriculturists/technocrats will work together for the Indian agriculture with a "right person at right place" mode, to promote more application of science which is often left back. AIASA is established with the prime motto to bridge the drift and strengthen the voice of the agriculturalists, veterinarians, fishery experts and personnel of all allied fields at states, national and international levels. AIASA advocates for resolving the long pending issues of creation of the All India Cadre of "Indian Agriculture Service" for appointment of right person at the right place, establishment of Agriculture Council of India(ACI) for accreditation of agriculture Education and grant of professional status to agriculture sector at par with other professions for better job opportunities and career advancement of the personnel serving the primary sector. The Society is covered for exemption from Income Tax u/s 80G(5)(vi) vide Order no DEL-AE27111-19092016 dated 19.09.2016.

AIASA aims to promote National Integration, Patriotism and Communal Harmony, to foster a spirit of mutual help, goodwill, fellow feeling and a mutual contact among the members of the Association. To promote the social and cultural welfare of the members by encouraging the intellectual development of the members and provide an opportunity to the members to train themselves in the art of self government and group leadership. AIASA

focuses on the consciousness of the members regarding the aims and working of various national and international students / scientific / technical / educational / farmers organizations and to facilitate and foster the bond between the agriculture students and agriculture professionals namely teachers, scientists, agriculture officers and farmers. AIASA always tries to find out immediate solution for all such problems of the common interest of the members by meeting, discussion and making suggestions and other democratic ways to the concern authorities and act as a communicator to authorities / government. It also has done much hard work to make efforts for improving the job opportunities for agricultural students and impress upon the government for creation of all India Cadre of Indian Agriculture Service by having specialized cadre of Agriculture Research Service, Agriculture & Rural Development Service, Foreign Agriculture Service, Agriculture Inspection Service and Agriculture Education Service (or inclusion of Agriculture education in the proposed Indian Education Service). For highlighting the activities of the Association there is regular publication of News letters periodically/electronic media/website.

AIASA has is main vision as to foster the bond between 1 million agricultural students & professionals and to raise the voice for techno administrative agriculture reforms including creation of Indian Agricultural Services and advancement in agriculture by involvement of agriculturists in policy formulation and implementation. And its mission is to empower the youth in agriculture for development of agriculture and the nation. Every year AIASA organises many webinars, lead talks etc. It organises NYC every year with great success and large participation of students and professionals. The year 2021 is being celebrated as the 10 years of AIASA through a series of program under ELEVATE.

Sherya Gupta
National President, AIASA

THE FUTURE REFORM OF AGRICULTURE EXTENSION IN INDIA

Bidyadhar Maharana
Consultant- Agriculture, NRM and Livelihoods

With 41.49% of total workforce of India employed in agriculture and contribution of the sector by 14.65% to GVA the role of agriculture in growth of Indian economy and overall development hardly needs any elaboration. However, this role needs to be re-oriented to meet the new challenges and to harness new opportunities which would require a shift in our approach and thinking towards agriculture from “pushing for incremental change” to “transformational change”. Agriculture has to meet three of the greatest challenges of the 21st century – sustaining food and nutrition security, adaptation and mitigation of climate change, and sustainable use of critical resources such as water, energy and land. While the nation wants higher agricultural growth and production, the farmers want higher profitability with minimum risk. Profitability is a function of higher productivity, reduction of cost of production, high value of produce and marketability.

India transitioned from a food deficit nation to a surplus one, the focus of policy has rightly shifted to surplus management from deficit management. To this end, successive government committees, task forces, reports have all made the same recommendations. Reforms in marketing have been complemented by a commitment to developing rural infrastructure. Government of India is committed to double the farmers' income by 2022-23 over the base period of 2015-16 for which a 16-point action plan has been developed.

MISSING LINKS

Farmers are viewed only as job seekers and not as job makers even though agriculture as a sector remains the largest employer in the economy. Government's key action points for agriculture covered aspects such as markets, credit, insurance, power, inputs, transport and logistics, infrastructure and investments. With the linking of agriculture with rural development one might even hope that closer integration of key schemes like the Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme (MGNREGS) and the National Rural Livelihood Mission (NRLM) with agricultural programmes would be more productive. Historically, rural India has always been more than agriculture, and agrarian India has always gone beyond the rural to extend into commercial, social and political networks of exchange with urban centres of trade and administration. However, it is all too common for us to characterise the agrarian and rural as an exporter of bulk produce, unskilled bodies with little acknowledgement of the diverse ways in which agricultural surplus has also shaped industrial and urban trajectories across Indian regions. Indian agriculture continues to be dominated by low-tech farm practices, low level of mechanisation and relatively lower yielding cultivars compared to global level. Upgrading farming from low tech to high-tech (green house cultivation, poly houses, tissue culture, precision farming) will reduce average cost, raise farmers

income and address some scale disabilities. At the same time knowledge intensive practices like organic farming, ZBNF and sustainable agricultural farming practices would adapt to climate change and ensure resource conservation.

FUTURE REFORM NEEDED

It is true that there are significant reforms, especially in the domain of agricultural marketing and trade regulation that do not depend on the union budgetary outlays to gather momentum. But as long as our dominant assumptions about agriculture remain, Indian agriculture will not be able to mobilise the public vision, investment, knowledge resources, institutional capacities and partnerships it so deeply needs. All interventions like input and subsidy, infrastructure development, marketing reform will not achieve desired results unless they are supported by a robust extension and advisory system along with tenancy reform. The present extension systems have become pluralistic and the participation of the private sector in the provision of extension services has been increasing during the reform process as the extension systems become more demand-driven. The concentration of the new players in the extension provision has been primarily within the commercialized portion of the agriculture sector.

In the context of Indian agricultural production systems, role of agricultural extension is provision of relevant knowledge to meet the information needs of the farmers and ensuring such information reaches them in a timely manner lies at the crux of the reform efforts in Indian extension reform efforts. The orientation of the extension system in India is still largely centred on the production technology-related knowledge sharing. Yet there is great need for a holistic approach to sustainably develop the food systems that goes beyond production technologies. These sources of information tend to compete and create confusion among the farmers about the knowledge most appropriate in their context in their enterprises. In addition, the reforms that have been put in place have not been fully evaluated for their performance and have possible impacts on the income and livelihoods of the farmers. Agriculture Technology Management Agency (ATMA) is the extension platform at the district level which started with

introduction of NATP. It was thought that the major pitfalls of T&V System of Extension implemented for 20 years from 1977 to 1997 would be addressed by ATMA system of extension. But various studies on performance assessment of ATMA suggest that further extension reform is needed. ATMA alone cannot be counted on to fully meet the demands for information and advisory services of the marginal, smallholders, women farmers, and farmers in remote areas as it has not been able to attract private sector and NGOs to work together to achieve common goals. Extension workers are still seen as technology transferring group that do not go beyond the problems of technology. Investments in developing their skills are needed to help them provide wide range of activities that can provide holistic set of advisory services.

The REF linkage is still weak. Agri-clinics, wherever established, have not been fully successful in sustaining their roles. Most of them will require additional support for enabling them to function as financially viable units. Extension reforms have done little to improve the quality of services provided by the private dealers. Farmers group in ATMA could play this role to keep them more accountable. ATMA approach has an opportunity to bring out farm level innovations and problems solving to benefit large groups of farmers in the districts and the state. However, ATMA remains top-down to take advantages of such innovations and many programmes are given as additional burden to ATMA which requires unproductive paper works. There is a need for a relook at the multiple schemes implemented by various line departments and to integrate them in a way to provide one-stop solution to farmer's challenges at the village level. The State Agricultural Management, Extension and Training Institute (SAMEI) needs to be held accountable for their contribution to capacity building for extension reforms. But now they are overloaded with other activities as State Nodal Agency. Digital literacy in agriculture can provide much of the solutions.

Finally the development of future reforms measures and implementation crucially depend on the innovations in extension education curriculum. A revamp of the agricultural education both in terms of curriculum and methods of learning is badly needed with digital literacy.

The Dynamic Deepak Goyal
“Workaholics are addicted
to an activity,
super-achievers are
committed to results.”

Success indeed comes to those who dare and act, which is completely relevant in the case of Mr. Deepak Goyal (Director of Imperial College). He is a man with a lot of vision and aim. In his premises, he has wielded 9 acres of land for farm and planting different varieties of flora. He has cultivated the plants like tomatoes, sunflower, and other plants. The main interesting fact is all the inputs and fertilizers he has used are eco-friendly. More than 100 trees are present which serve as a resting and nesting place for a wide variety of birds.

Another beautiful fact is that a big area of sunflower crop serves as the feed for more than 100 parrots in the college premises. Students of the college are actively participating in the upliftment of the farm and intensifying it. They all try to spend some quality time in taking care of the plant and

increasing their population.

The man with the great initiative has also won award for best eco-friendly college in the district of Bargarh. Recently he has increased the cropping of sunflower as farmers who are cultivating at the backside of the college are facing problems as parrots are also trying to feed on their crops. So in order to nourish them properly he has increased the number of plants. As the soil isn't much fertile it becomes challenging for him, but by his perseverance he has proved that not only farmers we common people can also do cultivation.

From the team of Shyamala Subarna, we congratulate Mr. Deepak sir for his great work. We hope in the future he will bring more changes to his college and one day he will be highly recognised at all levels.

**Interview taken
Mr Nirad baran Dalai,Feature Team**

The Agriculture Brain drain

**Author: Raja Sahoo,
Bhubaneswar**

What is Agriculture?

Before diving into the definition , let's be very clear, Agriculture is not just related with plants and crop stuffs. We will watch out how it shapes the Modern Civilization.

Agriculture is more than a Science of Farming practice & an Art of Food cultivation. This is the only process entire Human civilization is fortunate to decorate their plates with Food and are able to Live.

Why it is the Most Underrated Profession & not counted in the list of Professional studies?

We all know Engineers built the world, Doctor save the world but there are hidden Superhero who are ready to serve their blood sweat on the field so that we can get the food easily in time at any season and they are THE FARMERS. In Our country Agriculture and Farming Profession is only being pursued by those who are either less educated or unable to get a job but probably the most underrated gives us the best strength.

The Major Problems being faced by a Farmer ?

Trending issues and search mostly past from a year going on in INDIA. Either it's Twitter Facebook or any form of Media this impact is getting huge. A new policy in 2020 was passed from government on the Agricultural Goods. This new policy states that Any Farmer in the country can sell their veggies or farm products outside APMC Mandis to whoever they want but this regulations leads to loss of Mandi fees and Commission. The Major Problems a Farmer face is He has no ability to decide their price and Unnecessary Seasonal Changes can wash off all the yearly Hard work. These drastic changes around a poor Farmer who erase our hunger either die out of hunger or attempt Suicides.

Why The Youth & Common Audience is not recognising this mega issue ?

: India's Agriculture is the country's most important agenda but who will carry forward this Food revolution. As per a data more than 1500 farmers give up farming everyday due to a certain most work & less paid job . There will be no next generation to hold up this Profession. 0.1 million Agricultural Graduates coming out every year , Even a majority of students who graduate from agricultural universities switch over to other professions. It is called the "great Indian agro brain drain".We need to stop this agro brain drain. There are many ways to enhance job opportunities for students of agriculture. For instance, the government needs to come up with schemes so that students are given a licence to market and supply fertilisers and pesticides. In doing so, farmers can get correct advice regarding the amount to be used for a particular crop. It is a pity that management students, and not students of agriculture, are recruited by institutions like the National Bank for Agriculture and Rural Development (NABARD).

This is the only Profession & Skills due to which we are able to order an Expensive dish at an Expensive Restaurant. The only way we can empower these more than 60% workforce (Farmers) is by Teaching them to become Farm Entrepreneurs. The Youth, Common Audience, The Govt must make a way either of Research or Agritech(Technology of Agriculture) connecting Agricultural heroes with the Market trends so that they too will have a reputation in this Social World.

ଦୁଇ ସାଥେ ହିନ୍ଦୁ ବାଟେ ମରାର ଏକି ନିଷ୍ଠା ସୁରତ୍ତୁରେ

Mahesh
JEWELLERY

100% BIS 916 Hallmark Showroom
GOLD II SILVER II DIAMOND

High School Chhak, Bassudevpur, Bhadrak, Odisha
Ph# 06784-271356, Mob# 9438320959